

“උඩුසිරි”

The Buddhist

Founded 1888

Vol: CXXXVI - BE-2561 - MAY. - CE-2017 - No. 01

ISSN-2012-6204

V
E
S
A
K
2017

The Colombo - Young Men's Buddhist Association

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය

පටුන - Content

	පිටුව
වෙසක් පණිවිඩය - සුනිල් එස්. සිරිසේන - ප්‍රධාන සංස්කාරක	01
ගරු සභාපතිතුමාගේ පණිවිඩය / ගරු ප්‍රධාන ලේකම්තුමාගේ පණිවිඩය	02
සැබෑ බෞද්ධයකුගේ සමුගැනීම	03
හිතෙන් නිදහස් වීම	04
විවාහය පිළිබඳ බෞද්ධ දෘෂ්ටිය	07
පුරාතනයෙහි පටන් ටේරවාදී බුදු සමයෙන් බෞද්ධ කලාවෙන් ඔපවත්ව පෝෂණය ලැබූ බුරුමය	12
තමිල්නාඩුවේ බෞද්ධ උරුමය හා ශ්‍රී ලංකාව අතර සම්බන්ධතා	20
සිත් සතන් පිරිසිදු කර ශාන්තියක් සලසාගමු	24
බෞද්ධ භාවනාවෙන් අපේක්ෂා කරන්නේ කුමක්ද ?	26
සිවු පෙරහිමිති අභිනික්මන කළා හෙළි	31
කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රවෘත්ති	32
පිනත් සමඟ එක්වන කර්ම විපාක	33
VESAK MESSAGE - Sunil S. Sirisena - Editor-in-chief	36
President's Message / Hony. General Secretary's Message	37
MR. RAJAH KURUPPU A TRIBUTE	38
The Way Forward for Buddhism in the 21st Century	39
Evolution and New Developments in Buddhism of Sri Lanka	48
What happened to the Arahath (Rahathanwanse)	61
THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF SOTAPANNA	68
United Nations Celebrate Vesak	74
Events of the YMBA	76
Rationality and Beauty of The Buddha Dharma	77
YMBA News	80

කංවුක නිර්මාණය :
කුසුමධන්දු සමරවික්‍රම

උප සහායක
කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය

President - Mr.Sumedha Amerasingha

Vice Presidents - Deshabandhu Tilak de Zoysa , Mr. M. Ariyaratne, Mr. Kusumabandu Samarawickrama , Mr. Mahesh Mallawaratchie, Mr. Nalin J Abeyesekera

Hony. Gen.Secretary - Mr. Mahendra Jayasekera

Hony.Treasurer - Mr. Prasantha Abeykoon

Address - Colombo YMBA, No 70 , D.S. Senanayake Mawatha, Colombo 8 , Srilanka.

Phone +9411-2695598 +9411-2682397 +9411-2695786 +9411-2682398 +9411-2698083

Fax +9411-2682397

Web site www.ymba-colombo.org

Email ymbacolombo@sltnet.lk

Facebook www.facebook.com.ymba.org

Design & Layout by ANCL Special Publications Dept.

Printed by ANCL, No.35, Lakehouse, Colombo 10.

“දී බුද්ධිසීවී”

The Buddhist

ආරම්භය 1888

ප්‍රධාන සංස්කාරක - සුනිල් එස්. සිරිසේන
සංස්කාරක (සිංහල) - පියදුස වත්තේගම
සහකාර සංස්කාරක - කුසුමබන්දු සමරවික්‍රම

කලාපය - CXXXVI

බුද්ධ වර්ෂ 2561

මැයි

ක්‍රි.ව - 2017

අංක - 01

කතුවැකිය

වෙසක් පණිවිඩය

මෙ වර වෙසක් උත්සවය අති උත්කර්ෂවත් ලෙස පැවැත්වීමට සියලු විධිවිධාන යොදා ඇත. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ අනුදැනුම ඇතිව සිදුවන ජාත්‍යන්තර වෙසක් සැමරුම මෙවර සිදුවන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ දී ය. බෞද්ධයන් වශයෙන් අපට කිසියම් සැනසීමක් ගෙන දෙන පුවතක් එය. ආමිස පුජාවන් ප්‍රතිපත්ති පුජාවන් පෙරදැරි කරගෙන වෙසක් සැමරුම මෙරට බෞද්ධයන්ගේ සිරිතකි. බොහෝ විට වෙසක් සැමරීම ජයටම සිදුවන්නේ ගමේ පන්සල මුල්කොට ගෙනයි. වෙසක් උත්සවය සමරන මේ මොහොතේ අපගේ අවධානය යොමු විය යුතු කරුණු කිහිපයක් අවධාරණය කිරීම අපගේ අභිලාෂයයි.

ශ්‍රී ලංකාව වසර 2600ක ඉතිහාසයක් ඇති රටකි. මෙරට ඉතිහාසය ගැන ලියැවුණු සියලු පොත පත, සෙල් ලිපි හෝ වෙනත් දෂ්‍යමාන සාධක විසින් විශද කරනු ලබන එක් සත්‍යයක් වෙයි. එය අපගේ ඉතිහාසය මගින් ප්‍රචලිත වන හෙළ සංස්කෘතියට පදනම සකස් වී ඇත්තේ බෞද්ධ චාරිත්‍ර චාරිත්‍ර සහ හැදියාව මගින් බවයි. මෙය ඓතිහාසික සාක්ෂිවලින් සනාථ කළ හැකිය. ඉතිහාසයේ නොයෙකුත් වකවානුවල විවිධ ආක්‍රමණ සහ බලපෑම් නිසා ඉහත කී සංස්කෘතියේ නොයෙකුත් වෙනස්කම් සිදුව ඇතත් එය සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වී නැත. නිදසුනක් ලෙස 1215 කාලිංග මාස ආක්‍රමණයත් සමග තිරස්චීන ලෙස විනාශ කරන ලද බෞද්ධ වෙහෙර විහාර, පොත පත පමණක් නොව හික්ෂුන් වහන්සේලා ද නිසා හෙළ බෞද්ධ සංස්කෘතියේ දැඩි පසුබෑමක් සිදුවිය. අනුරාධපුර හා පොලොන්නරු රාජධානි අතහැර පලායන්නට මෙරට රජවරුන්ට සිදුවිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඉපැරණි ප්‍රෞඪ ශිෂ්ඨාචාරයක බොහෝ සලකුණු විනාශ වී නටඹුන් වී වනය විසින් ගිලගන්නා ලද අතර අද වන විටත් වරින්වර ඒවා සොයා ගනිමින් පවතී. මෙසේ මෙරට ඉතිහාසයේ විනාශකාරී

බලපෑම් කළ බොහෝ දකුණු ඉන්දියානු ආක්‍රමණිකයෝ සිටියහ. දුර්වල රජවරු පාලනය කළ කාලයන්හී දී මෙම විනාශයන් විශාල වශයෙන් සිදුවූ බව ඉතිහාසය අපට උගන්වයි. අද හෙළ ඉතිහාසය යනුවෙන් අප වැඩිපුර ඉගෙන ගන්නේ දුටුගැමුණු, මහා පරාක්‍රමබාහු, විජයබා වැනි නරපතියන් ගැන ය. සොළොස්මස්ථවරු ගැන ය. දුර්වල රජවරුන්ගේ පාලන කාලවල පවා මෙරට බෞද්ධාගමත්, බෞද්ධ සංස්කෘතියත් ආරක්ෂාකර ගැනීමට සංරක්ෂණ කටයුතු කළ ආකාරය පත පොතේ සඳහන්ය. මේ ඉතිහාසය ඉගැන්වීම අප විසින් පසු කලෙක දී මෙරට දරුවන්ට අහිමි කරන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රටේ ඓතිහාසික සංසිද්ධි පිළිබඳ බහුතරයක් බෞද්ධ තරුණ පෙළ තුළ ඇත්තේ උකටලී ස්වභාවයකි. අඩු දැනුමකි. එම නිසා ම ඉතිහාසය විකෘති කරමින්, තම පටු අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ උත්සාහයන් හි යෙදෙන සමහරුන්ට විරාත් කාලයක් හැඳි වැඩුණු මෙරට බෞද්ධ සංස්කෘතික උරුමය තම තමන්ට රිසි පරිදි නිර්වචනය කරගැනීමේ අවස්ථාව උදා වී ඇත.

පන්සල් නොයන බෞද්ධයන් බහුතරයක් සිටින රටක, බෞද්ධ ධර්මයේ ඇති විශ්වාසනීය ගුණය කියා දෙන්නට සමත්

යතිවරුන් අතලොස්සක් වෙසෙන රටක හුදු ආගමික පුජාවන්ගෙන් බුදු සමයට ලැබෙන අනුබලයක් නැත. මෙරට නොයෙකුත් ආගම අදහන්නෝ ජීවත් වෙති. බෞද්ධයන්ට, බෞද්ධ වීම නිසා මතුව ඇති ප්‍රශ්න කථා කරන්නට කිසිවකුත් නැති තරමය. අනෙකුත් සියලු ආගමික නායකයන් තම ආගම ව්‍යාප්ත කිරීමේ නොයෙකුත් ක්‍රම අනුගමනය කරන බව අපි දනිමු. එහෙත් මෙරට බෞද්ධයන්ට සිදුව ඇත්තේ තම ආගම ව්‍යාප්ත කරනවා වෙනුවට රැක ගැනීමේ බරපතල ගැටලුවට මුහුණ දීමටයි.

තම ආගම හෝ ජාතිය ගැන කථා කරන බෞද්ධයන් ආගම්වාදීන්, ජාතිවාදීන්, මූලධර්මවාදීන් වැනි තිරස්චීන භාෂිතයෙන් හඳුන්වා දීම දැන් දැන් සිරිතක්ව පවතී. මේ කටුක සත්‍යය හරිහැටි අවබෝධ කර නොගතහොත් තවත් වසර 50 කට පසුව අපගේ බෞද්ධ සංස්කෘතියේ මුල් ගැලවී ඉදිරි වැටෙන වනස්පතියක් බවට පත් වී දැනටමත් මතුවෙමින් පවතින වල්පැල හා කැලෑ ගස්වලින් මෙරට සංස්කෘතිය වැසී යනු නොඅනුමාන ය.

අපගේ මවු බිම ද බංගලාදේශය, ඇෆ්ගනිස්ථානය, දකුණු කොරියාව, ඉන්දුනීසියාව, මාලදිවයින වැනි කලකට පෙර තිබූ බෞද්ධ රටක් ලෙස හැඳින්වීමට යම් දවසක සිදුවුවහොත් ඒ පාපකර්මයට අප ද දායක නොවන්නට නම් නොපමාව මේ සියලු කාරණා ගැන අපගේ අවධානය යොමු විය යුතු ය. තරුණ පරපුර දැනුවත් කළ යුතු ය. මේ වෙසක් පුන් පොහෝ දිනයේ අපගේ දැඩි අවධානය මේ සත්‍යය පිළිබඳව යොමු කරමු. එපමණක් නොව මේ තත්ත්වය පිටු දැකීමට ක්‍රියාකාරීව මැදිහත් වෙමු.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි

සුනිල් එස්. සිරිසේන
ප්‍රධාන සංස්කාරක

ගරු සභාපතිතුමාගේ පණිවිඩය

බුද්ධි වර්ෂ 2561 ඵළුරැඹෙන මෙම වසරේදී දිවයිනේ පුරෝගාමී බෞද්ධ සංවිධානය වන කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය පසු කරන්නේ එහි 119 වන වර්ෂයයි. මෙතරම් විශාල කාලයක් තුළ මුළු මහත් බෞද්ධ ජනතාවගේ ආගමික හා සමාජයීය ප්‍රවර්ධනය උදෙසා අප සංගමය සමග එක්වූ ඔබ සැමට සංගමයේ ත්‍රෛමාසික ප්‍රකාශනය වන “ද බුද්ධිස්ථි” සඟරාව තුළින් මාගේ ගෞරවාදර ස්තූතිය පිරිනැමීමට අවස්ථාවක් ලැබීම ගැන සතුටු වෙමි.

යහපත් සමාජයක් ගොඩනැගීම උදෙසා රජය සහ මෙවැනි බෞද්ධ සංවිධාන ගෙන යන වැඩසටහන්වලදී, කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය, ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන්ම විදේශ රටවල ජීවත්වන බෞද්ධ දරුවන් උදෙසා බෞද්ධ පොතපත මුද්‍රණය කරමින් සිංහල හා ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය ඔස්සේ විභාග පැවැත්වීම, බෞද්ධ තේමාවන් ඔස්සේ රචනා, කවීක, චිත්‍ර, කෙටි නාට්‍ය ආදී වාර්ෂික තරග හා වැඩසටහන් පැවැත්වීමත්, වැඩිහිටියන් උදෙසා පාලි, ධර්ම අභිධර්ම පන්ති පැවැත්වීමත් බණ භාවනා ශීල ව්‍යාපාර හා කණ්ඩායම් ධර්ම සාකච්ඡා පැවැත්වීමත් අඛණ්ඩව සිදුකරමින් සිටී. උසස් අධ්‍යාපනයේ නියුතු ආධාර ලැබිය යුතු ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් සඳහා ශිෂ්‍යත්ව පිරිනැමීමටද, දහම් පාසල් හා විභාගස්ථානවල සංවර්ධන කටයුතු උදෙසා සංගමයට හැකි ආකාරයෙන් උදව් උපකාර ද සිදුකර ඇත.

සංගමයේ ත්‍රෛමාසික ප්‍රකාශනය වන “ද බුද්ධිස්ථි” සඟරාව තුළින් යහපත් සමාජයක් ගොඩනැගීම හා දහම් දැනුම උදෙසා කාලීන මාතෘකා ඔස්සේ වටිනා ලිපි රචනා ඉදිරිපත් වීම මම අගය කරමි. ඒ සම්බන්ධයෙන් ඊට දායක වන සියලුම අයට මාගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පල කරමි.

බුද්ධි වර්ෂ 2561ත් සමග ඵළුරැඹ මෙම වෙසක් සමයේ මෙන්ම අනෙක් හැම කල්හිම අප සැම ආගමික ප්‍රභේදයකින් හා ධර්මානුකූලව ජීවිතය හැඩ ගස්වා ගැනීමට අදිටන් කරගත යුතු අතර, එය අනුගමනය කිරීමට හැකිවේවායි යන යහපත් සිතුවිල්ල සැම සිත් තුළම ධාරණය කරගන්නා මෙන් ඉල්ලමි. “ආරෝග්‍යා පරමා ලාභා” යන උතුම් ගුණාංගය ඔබ සැමට අත්විඳින්නට හැකි වේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමින් ඔබට සුඛ වෙසඟක් වේවායි ද කියා ප්‍රාර්ථනා කරමි.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි

සුමේධ අමරසිංහ
ගරු සභාපති

ගරු ප්‍රධාන ලේකම්තුමාගේ පණිවිඩය

සමස්ත බෞද්ධ ජනතාවගේ ආගමික හා සමාජයීය අභිවෘද්ධිය වෙනුවෙන් ඇප කැපවී කටයුතු කරන කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘතීන් අතර, තවත් වැදගත් සේවාවක් වන සංගමයේ ත්‍රෛමාසිකව ප්‍රකාශනය වන “ද බුද්ධිස්ථි” සඟරාවේ බුද්ධි වර්ෂ 2561 වෙසක් කලාපයට පණිවිඩයක් ගෙන ඒමට අවස්ථාවක් ලැබීම ගැන මම සතුටු වෙමි.

වර්ෂ 129 ක ඉතිහාසයක් ඇති මෙම සඟරාවේ මෙවර වෙසක් කලාපයද සුපුරුදු පරිදි හරවත් ලිපි රචනා ඇතුළත්ව නිකුත් කිරීමට හැකිවීම පිළිබඳව එම සඟරාවේ කර්තෘ මණ්ඩලයට මාගේ හදපිරි සතුට ප්‍රදායක සිටිමි.

මෙම වටිනා ප්‍රකාශනය මෙතරම් දීර්ඝ කාලයක සිට පැවත ගෙන එනු ලබන්නේ එදා මෙදා තුර එම සඟරාවේ උන්කතිය උදෙසා ස්වේච්ඡාවෙන් සේවාවන් ඉටුකළ උගත් බුද්ධිමත් කර්තෘ මණ්ඩලවල සාමාජිකයින්ගේ හා ලිපි, දේශනා හා රචනා ආදිය ඉදිරිපත් කළ පැවිදි, ගිහි දෙපාර්ශ්වයේම දැඩි කැපවීම හා උනන්දුව නිසායි. එම සියලු දෙනාටම කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය වෙනුවෙන් මාගේ ගෞරවාදර ස්තූතිය ප්‍රදායක සිටින අතර මේවන විට අප අතර නොමැති පිංවතුන්හට නිවන් සුව අත්වේවායි කියා ප්‍රාර්ථනා කරමි.

සිංහල හා ඉංග්‍රීසි යන මාධ්‍ය දෙකෙන්ම එළිදැක්වෙන මෙම අගනා බෞද්ධ සඟරාව තව තවත් සාර්ථකව නිකුත්වනවා දැකීම මාගේ ඒකායන ප්‍රාර්ථනයයි.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි

මහේන්ද්‍ර ජයසේකර
ගරු ප්‍රධාන ලේකම්

සැබෑ බෞද්ධයකුගේ

පසුගිය බස් පුර පසලොස්වක පොහෝ දින මෙලොවින් සමුගත් රාජා කුරුප්පු මහතාගේ අභාවයෙන් ලංකා බෞද්ධ ජනතාවට මෑත යුගයේ පහල වූ හක්නිමත්, විවක්ෂණ, විශාරද බෞද්ධ නායකයකු අහිමි විය. වසර දාහතරක් මුළුල්ලේ කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ උප සභාපති ධුරය ඇතුළු තනතුරු කීපයක් උසුලමින් එතුමා විසින් විශේෂයෙන්ම සංගමයේ ශාස්ත්‍රීය හා ධර්මාධ්‍යාපන කටයුතු ගුණාත්මක භාවයෙන් හා විධිමත් භාවයෙන් පවත්වාගෙන යමින් ඉටු කරන ලද සේවය ඉමහත් ය.

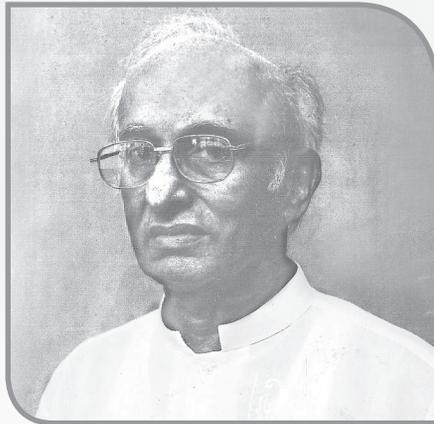
රාජා කුරුප්පු මහතා ලංකා පාර්ලිමේන්තුවේ ප්‍රථම සංස්කෘතික කටයුතු භාර ඇමතිවරයා වූ රත්නපුර ප්‍රදේශයේ කෘතභස්ත දේශපාලනඥයෙකු වූ ජයවීර කුරුප්පු මැතිතුමාගේ කනිෂ්ඨ පුත්‍රයා විය. 1959 දී ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයෙන් ආර්ථික විද්‍යා විශේෂ උපාධිය ලබාගැනීමෙන් පසු රජයේ පරිපාලන සේවයට ප්‍රවිෂ්ඨව විවිධ දෙපාර්තමේන්තු, සංස්ථා හා අමාත්‍යාංශවල ජ්‍යෙෂ්ඨ තනතුරු උසුලමින් අවාසනයේ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ මුදල් රාජ්‍ය ලේකම් පදවිය දරමින් සිට 1995 විශ්‍රාම ලැබීය. එතුමා ඉන්පසු මුළු විශ්‍රාම දිවියම බුද්ධ ශාසනයේ අභිවෘද්ධිය උදෙසා කැප කළේය. කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය එතුමාගේ බහුවිධ කුසලතාවයන් උපයෝගී කරගනිමින් ලංකා බුද්ධ ශාසනයට විශිෂ්ට සේවයක් ඉටුකිරීමට තෝරාගත්තේය.

එතුමා තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ පොදු කටයුතුවලට ක්‍රියාශීලීව සහභාගි වූ අතර එතුමාගේ විශේෂ අවධානය යොමු වූ විෂයයන් කීපයක් විය. 1888 වර්ෂයේ දී සෙන්පති හෙන්රි ස්ටීල් ඔල්කොට්තුමා විසින් ආරම්භ කරන ලද ලෝකයේ පැරණිතම බෞද්ධ සඟරාව වන "ද බුද්ධිස්ථි" ත්‍රෛමාසිකය විවිධ සංගම් මගින් පවත්වාගෙන යන ලදුව අවසානයේ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ විෂයයක් බවට පත්වී තිබිණ. රාජා කුරුප්පු මහතා බෞද්ධ විද්වතුන් ගණනාවකගේ අනුප්‍රාප්තිකයා වශයෙන් ඉංග්‍රීසි සිංහල භාෂාද්වයෙන්ම පළ වන මෙම සඟරාවේ සංස්කාරක තනතුර භාරගෙන පුරා වසර 10ක් මුළුල්ලේ බෞද්ධ පාඨකයන්ට සාරගර්භ

සමුගැනීම

පී. වත්තේම

ලිපි සපයමින් බුද්ධ ධර්ම ප්‍රචාරක ක්ෂේත්‍රයට මහඟු සේවයක් ඉටු කළේය.

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රථම සභාපති පදවියට පත්වී මියයන තෙක්ම එම පදවිය ඉසිලූ ජාතික විරවරයෙකු මෙන්ම අග්‍රගණ්‍ය බෞද්ධ නායකයකු හා ප්‍රාචීන පඨවරයකු වූ ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක මැතිඳුන් සතුව තිබූ දුර්ලභ බෞද්ධ පොත්පත් විශාල සංඛ්‍යාවකින් හා පුස්තකාල පොත් එකතුවකින් සමන්විත වූ පෞද්ගලික පුස්තකාලය එතුමාගේ අභාවයෙන් පසු ප්‍රදානයක් වශයෙන් කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයට හිමිවිය. මෙම පුස්තක සම්භාරය විධිමත් පුස්තකාලයක් බවට පරිවර්තනය කොට සාමාන්‍ය මෙන්ම විද්වත් පාඨකයන්ගේ පරිශීලනයට යෝග්‍ය වන පරිදි සංවිධානය කිරීම භාරදුර කාර්යයක් විය. තරුණ බෞද්ධ සංගමය විසින් මෙම පුස්තක සමුහය "ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක අනුස්මරණ පුස්තකාලය" යනුවෙන් නම් කොට එහි පරිපාලනය අනුකමීටුවකට පවරන ලදී. රාජා කුරුප්පු මහතා වසර 28ක් පුරා අභාවයට පත්වන තෙක්ම මෙම අනුකාරක සභාවේ ලේකම් පදවිය දරමින් නිරන්තර පරීක්ෂාවෙන් විධිමත් පුස්තකාල සේවාවක් පවත්වාගෙන යාමට දායක විය.

තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ බෞද්ධ කටයුතු පද්ධතියේ රාජා කුරුප්පු මහතාගේ අවධානය යොමුවූ තවත් වැඩසටහනක් වූයේ මාසික ධර්ම සාකච්ඡා මාලාවය. සෑම මසකම පළමුවැනි ඉරුදින සිංහල මාධ්‍යයෙන්ද තුන්වැනි ඉරුදින ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන්ද බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ කේන්ද්‍රීය ධර්ම තෝරා ගෙන විද්වත් උගතුන් දෙපළක් විසින් සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් තේරුම් කරදීම සිදුවිය. ධර්මධර හික්ෂුන් වහන්සේලා හා ගිහි විද්වතුන්ගේ සේවය ලබාගෙන මෙම සාකච්ඡා මෙහෙයවීම රාජා කුරුප්පු මහතා විසින් සිදුකළ අතර බුදුදහම අධ්‍යයනයේ යෙදී සිටින ධර්මාහිලාශීන් විශාල පිරිසකට මෙම සාකච්ඡා මගින් ස්වකීය ධර්ම ඥානය පුළුල් කරගැනීමටත් දුරවබෝධ ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමටත් හැකිවිය.

රාජා කුරුප්පු මහතා ස්වකීය ධර්මඥනයත් ඉංග්‍රීසි භාෂා ලේඛන කෞශල්‍යයත් බෞද්ධ ජනතාව වෙනුවෙන් කැප කළේය. ත්‍රෛමාසික සඟරාවට ඉංග්‍රීසි ලිපි සැපයීමට අතිරේකව කාලීන විෂයයන් තේමා කරගෙන පුවත්පත්වලට ලිපි සැපයීමද සිදුකළේය. මේවාට අතිරේකව බෞද්ධ පාඨකයන්ගේ පරිශීලනය සඳහා කුඩා පුස්තක සැපයීමට ද යොමුවිය. එතුමා විසින් සම්පාදිත කුඩා ග්‍රන්ථ දෙකක් ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් පළවී ඇති අතර ඒවා පසු කාලයේදී සිංහල භාෂාවට ද පරිවර්තනය කොට පළවී ඇත. මෙම ග්‍රන්ථ ද්වයෙන් එකක් බෞද්ධ බ්‍රහ්ම විහාර ධර්ම වස්තු කොට ගෙන "උදාර බෞද්ධ ජීවන ප්‍රතිපදාව" නමින් ද අනෙක මරණය තේමා කොට ගෙන "සිනාමුසුව මරණයට මුහුණ දෙමු" නමින් ද මුද්‍රණය කොට ප්‍රසිද්ධ කොට ඇත.

රාජා කුරුප්පු මහතා ජීවිතයේත් මරණයේත් යථා ස්වභාවය මැනවින් අවබෝධ කොටගෙන සිටියේය. එතුමා සිනාමුසු මුහුණෙන් මරණයට මුහුණ දෙන මෙන් ලෝකයාට දුන් උපදේශය තමාම අනුගමනය කොට සිනාමුසු මුහුණෙන් නොසැලී අවසන් ගමන යන්නට ඇතැයි සිතමු.

රාජා කුරුප්පු මහතාට උතුම් නිවන්සුව අත්වේවා !

හිතෝන් නිදහස් වීම

පණ්ඩිත ගම්පහ සිරිසිවලී හිමි

“මේ න්‍යා වේතො විමුක්ති භාවිතාය, බහුලිකතාස, යානිකතාය, වත්තකතාය, අනුට්ඨිතාය, පරිචිතාය, සුසමා රද්ධාය, අප් කො පනස්ස ව්‍යාපාදෙ චිත්තං පරියාදය ධස්සතීති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං හේතං ආවුසෝ ව්‍යාපාදස්ස යද්දං මෙත්තා වේතො විමුක්තිති...”

යමෙක් මෙත්‍රී සහගත චිත්ත විමුක්තිය භාවිතා කරන්නේ නම්

බහුල කොට වඩනුයේ වහා නැගියන යානාවක් සේ කරන ලද්දේ මනාව පදිංචිව සිටින බිමක් කරන ලද්දේ මැනවින් පුරුදු කරන ලද්දේ මැනවින් ප්‍රගුණ කරන ලද්දේ එකල්හි ද්වේෂ යට ඉඩක් නැත්තේය. ද්වේෂයෙන් සිත යටපත් කොට සිටින්නේ යැයි එහෙම කරුණක් සිදුනොවේ. මෙත් සිතෙ ද්වේෂය සමුවිච්ඡේදය වන්නේය. එහෙයින් මෙත් සිත පාදක කරගෙන ව්‍යාපාදය නැසීම තුළින් පහළ වන විමුක්තිය මෙත්තා වේතෝ විමුක්තිය නම් වේ.

අංගුත්තර නිකායේ සාරනී වග්ගයේ නිස්සාරණී සුත්‍රයෙන් මහා මුනි වූ මහා මෙත්‍රීය වූ ශාන්ති නායක මුනිදාසාණන් වහන්සේ මෙන්

සිත වැටීමෙන් සැප ලබන අයුරු පැහැදිලි කරති.

අප්‍රමාණ වූ ලෝක ධාතුන්හි පහළ වන පහළ වූ සමස්ත සත්ත්ව ප්‍රජාව ගණනින් ප්‍රමාණයෙන් සීමාරහිත බැවින් අචිත්තායි. ඒ මුළුමහත් සත්ත්ව ප්‍රජාවට අචිත්තායු මෙත්තා - කරුණා - මුදිතා - උපේක්ෂා ප්‍රධාන කොට ඇති වේතො විමුක්තියෙන් නිවන් දකින අයුරු නිවනට සිත නැඹුරු වන අයුරු ඉහත නම් සඳහන් නිස්සාරනී සුත්‍රයෙන් පැහැදිලි කරති.

මෙම සුත්‍රයෙන් සමස්තයක් වශයෙන් සසරින් එතරවීමට සදකාලික විමුක්තිය ළඟා කර ගැනීමට ධර්මතා හයක් විස්තර කෙරේ.

- 1. මෙන්තා චේතො විමුක්තිය
- 2. කරුණා චේතො විමුක්තිය
- 3. මුදිතා චේතො විමුක්තිය
- 4. උපේක්ඛා චේතො විමුක්තිය
- 5. අනිමිත්ත චේතො විමුක්තිය
- 6. විචිකිච්චා නිශ්ශර්ණි චේතො විමුක්තිය යනුවෙනි.

මේ සූත්‍රයේ පළමුව ඉදිරිපත් කෙරෙන මෙන්තා - කරුණා - මුදිතා - උපේක්ඛා - භතර, සතර බ්‍රහ්ම විහාර වේ. බ්‍රහ්ම විහාර යනු උතුම් වාසයයි. මෙන්තා චේතො විමුක්තිය අර්ථවත් කොට වදාල දේශනා අතර මෙන්ත සූත්‍රය - මෙන්තානිසංග සූත්‍රය - මෙන්තා සූත්‍රය - කරුණිය මෙන්ත සූත්‍රය ඉතා වැදගත් තැනක් ගනී. ද්වේෂයට ප්‍රතිපක්ෂ ධර්මතාවය මෙම ක්‍රියයි. සිතේ හටගන්නා ද්වේෂය මුලින් උපුටා දැමීමෙන් සිත නිවනට අරමුණු වේ. “දෝෂක්ඛයෝ නිබ්බාණං”

“පටිඝය” - “ද්වේෂය” නිමිති කරගෙන වෛරය - ක්‍රෝධය - ඊර්ෂ්‍යාව - ගුණමකු බව - ඵමිභය ආදී අකුසල චෛතසික සමූහයක් සිත්තුළ ජනිත වේ. සංසාර බන්ධනයෙන් නිදහස් වීමට මිදීමට ද්වේෂය ක්ෂය කිරීමට මෙම ක්‍රියා හැර වෙනත් විකල්පයක් නැත. මෙන් වැඩිමෙන් දිවිය ධම්ම වේදනීය වශයෙන් ද සම්පරාධීක වශයෙන් ද (පරලොව වශයෙන් ද) ආනිසංග බොහෝය. ආයථී අෂ්ඨාංගික මාර්ගයේ සම්මා සංකප්ප කොටස් තුනකට බෙදවෙන්කර දැක්වේ.

- 1. නෙක්ඛම්ම සංකප්ප
- 2. අව්‍යාපාද සංකප්ප
- 3. අවිහිංසා සංකප්ප වශයෙනි.

මෙයින් අව්‍යාපාද හා අවිහිංසා සංකප්ප දෙකම මෙන්තා චේතො විමුක්තියට පාදක වේ.

මෙලොවදී ලැබෙන ආනිසංග අතර

- *සැපසේ නිදයි.
- *සැපයේ පිබිදේ
- *නපුරු සිහින නොදකී
- *වස - විෂ - ආයුධවලින් ජීවිත හානි නොවේ.
- *වහා සිත සමාධිගත වේ
- *වනේ (මුහුණේ) සෝභාව පැහැපත් වේ.
- *මනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රිය වේ.
- *අමනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රිය වේ.
- *දෙවියෝ රකිති
- *සිහි මුලා නොවී කළුරිය කරයි.

*මෙන් වැඩිමෙන් ලබාගත් ලෝකික ධ්‍යාන නොපිරිහිහෙලා පවත්වා ගතහොත් නිද පිබිදියකු සේ බලලොව උපදී.

සුසුබං වත ජීවාම - වේරිනේසු අචේරිනො

වේරිනේසු මනුස්සේසු - විහරාරාම අචේරිනො

ක්‍රෝධයෙන් - වෛරයෙන්, ගිනිගත් සිත් ඇති සත්ත්ව ප්‍රජාව අතර අවෛරී බුද්ධාදී උතුමෝ සුවසේ වෙසෙති. වෛර සත්ත්වයන් අතර අපි අවෛරී වෙමු. ගිනිගත් ලොව නිවීමෙන් වෙසෙමු. කෙලෙස් සහිත ලෙඩුන් අතර නිකෙලෙස්ව නිරෝගීව වෙසෙමු.

සත්ත්ව චිත්ත සංතානය තුළ හටගන්නා ද්වේෂය - වෛරය නිරායානයෙන්ම මෝදුවෙලා වැඩි දියුණු වෙලා බද්ධ වෛරයක් බවට පත් වේ. තමනුත් දවා ගෙන අනුත් ද දවාලමින් විනාශය කරා ගමන්

කරයි. සිත තුළ ජනිත වෛරයේ විෂබීජය තමනුත් ලෙඩකර මුළු සමාජය ලෙඩ කරන ආකාරය දැකගත හැක. එසේ වී වෛරී සත්ත්වයෝ අපාදකෙහිම වැටෙති.

“පටිඝ නිමිත්තං භික්ඛවේ, අයෝනිසෝ මනසිකරොත්තො අනුප්පත්තෝච ව්‍යාපාදෙ උප්පජ්ජති උප්පත්තෝ ච ව්‍යාපාදෙ භියොහා භාවාය වේපුල්ලා ය සංවත්තති.”

මහණෙනි යෝනිසෝමනසිකාරය නැති, හරි දේ හරි හැටි නොදකින පටිඝනිමිත්තම මමායනය කරගන්නා නුපත් ව්‍යාපාදය උපදවා ගනී. උපත් ව්‍යාපාදය බොහෝ සේ වඩාගනී. විපුල බවට පත් කරගනී. තණ්හාවේම අතුරු ඵලයක් වූ ව්‍යාපාදය නිසා වෛරයෙන් ද්වේෂයෙන් කුපිතව ලොවම ගිනි තියාගෙන අඩදබර කර කොලාහල කරති. පසුතැවිල්ලෙන් කනස්සල්ලෙන් මානසික ආතතියෙන් පෙළෙන්තෝ බවට පත් වෙති. නරකට පෙළඹීම නිසා මුළු ජීවිත කාලයම පොලිසි උසාවිගානේ ගතකර බන්ධනාගාරයෙන් සතර අපායට යාමට සිදුවේ.

දුර්දන්ත සිත තමාට අයහපත පිණිසම හේතුවන බව නිතරම සිහිකොට ගත යුතුය. බුද්ධිමත් කාරුණික බුද්ධ ශ්‍රාවකයා අනුත්ගේ මානසික තත්ත්වය තේරුම්ගෙන මෙම ක්‍රියා වැඩිය යුතුය. යමෙක් නොපනත්කම් කරයි නම් එය ඔහුගේ සාංසාරික පුරුද්දක් බව මෙනෙහි කරන්න. හිතන්න. ඔහු මානසික රෝගයකින් පෙළෙන්තෙක් බව හිතන්න. රෝගියාට අනුකම්පා කළ යුතුය. නැතහොත් ඔහුට තමා විසින් සංසාරයේ දී මේ අයුරින් වෛරව ක්‍රෝධයෙන් අකටයුතු නොපනත්කම් කළ බැවින් පෙරලා එහි විපාක වශයෙන් ප්‍රතිඵල වශයෙන් තමාට ලැබෙන බව සිතා නිවීමට මඟ පාද ගන්න. “ඒ එයාගේ හැටි මම කලබල වෙන්න ඕනේ නෑ!”

නැතිනම් මෙසේ හිතන්න! ඔහුට වෛරී - ක්‍රෝධ - ගුණමකු අදහස් තිබුණත් හොඳ ගුණධර්ම ද ඔහු තුළ බොහෝ ඇත. ඒ ගුණධර්ම ඉතා වැදගත්! වටිනාව! මේක සුළු දෙයක් පමණි.! යනුවෙන් නිතරම තමන්ව විරසකව - ගැටුමට - පීඩනයට - පත්කිරීමට පෙළඹෙන අයගේ “හොඳ පැත්ත” නිතරම දකින්න උත්සාහ කරන්න.

මෙසේ කිරීමෙන් තමාගේ පරිහානිය සඳහා වූ පාපකාරී සිතුවිලි හටගැනීම වැලකී යනු ඇත. තමන්ව වැටෙන්න ගිය මහා අසාධයෙන් බේරුණා යැයි සිතා සැනසෙන්නට පුළුවන. “කවදවත් අනුන්ට පාඩම් උගවන්න යන්න එපා!”

සමහර අයගේ කායික ක්‍රියාකාරකම් නරකයි. වාචසික ක්‍රියාකාරකම් හොඳයි. හොඳ දේ අගය කරන්න. නරක එයා ඇරගෙන යයි. හොඳ දේ ඔබ ගන්න! සමහර අයගේ වාචසික වැඩ නරකයි. මානසික කායික ක්‍රියාකාරකම් හොඳයි. ඔබ හොඳ පැත්ත ඔබේ වාසියට හරවා ගන්න. නරක එයා ගෙනියයි. ඕනෑම පුද්ගලයකු තුළ හොඳ ගතිගුණ ඇත. ඒ ගුණයට අගය වටිනාකම දෙන්න. නරක මායිම් නොකරන්න. අනුන්ගේ හොඳ ඔබේ වාසනාව සඳහා හේතු වේ. “සෑම කළු වළාවකම රිදී රේඛාවක් ඇත”

මෙසේ හොඳ ආකල්ප - යහපත් සිතුවිලි සහිත චරිතයකින් හෙබි පුද්ගලයා තුළ සහර බ්‍රහ්ම විහාර වැඩෙනුයේ - වර්ධනය වන්නේ. ප්‍රායෝගිකත්වය තුළින්ම සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබෙනුයේ.

“අවිඡාරා සංඝාත මත්තම්පි වේ භික්ඛවේ භික්ඛු මෙත්තං චිත්තං ආසේවති;

භාවේති; මනසිකරොති; අයං වුවච්චි භික්ඛු ආරිතාප්ඤානො විහරති. සත්ථ සාසනකරෝ ඕවාද

දුර්දුන් සිත තමාට අයහපත පිණිසම හේතුවන බව හිතරම සිහිකොට ගත යුතුය.

බුද්ධිමත් කාරුණික බුද්ධ ශ්‍රාවකයා අනුන්ගේ මානසික තත්ත්වය තේරුම්ගෙන මෙහි ශ්‍රීය වැඩිය යුතුය. යමෙක් නොපහත්කම් කරයි නම් එය ඔහුගේ සාංසාරික පුරුද්දක් බව මෙහෙහි කරන්න. හිතන්න. ඔහු මානසික රෝගයකින් පෙළෙන්නෙක් බව හිතන්න. රෝගියාට අනුකම්පා කළ යුතුය.

පතිකරො අමෝසං රට්ඨ පිණ්ඩිකං භුඤ්ජති. කෝපනවාදෙ යෙ නං බහුලී කරොන්ති”

මහණෙනි, යම් භික්ෂුවක් අසුරු ගහන මොහොතක් මෙන් සිතෙන් වාසය කරන්නේ නම් නොසිස් දහන් ඇත්තේ වේ. ශාස්තෘ ශාසනයට අනුගත වුවෙක් වේ. ශාස්තෘවරයාණන් වහන්සේගේ අවවාද අනුශාසනා පිළිපදින්නෙක් වේ. රට වැසියන් දෙන පිණ්ඩපානය වැළඳීමට සුදුසු වේ. පරිපුර්ණ භික්ෂුවක් වේ. මෙහි බොහෝ සේ වඩන්නේ නම් කියනුම කවරේද?

සාමාන්‍ය ජනතාවට හිතාගන්න වත් බැරි මහා ආනිසංඤයක සුභද්ධි ප්‍රතිඵල සහිත මෙන් සිත වැඩිම සසර හව දුක නැති කර ගැනීම සඳහා ද හේතුවන බව ඉහත සම්බුදු අනුශාසනාව මගින් තහවුරු වේ.

පුහුදුන් අය භෞතික ලෝකයේ විද්‍යාමාන වන්නාවූ අරමුණු හෙවත් නිමිති රූප - ශබ්ද - ගන්ධ - රස - පොච්ඨබ්බ - ධම්ම අයෝනිසෝ මනසිකාරය නිසා සුඛ වශයෙන් දකී. පිළිගනී. එවිට කාමච්ඡන්දය හටගනී. ඒ උපන් කාමච්ඡන්දය බොහෝ සේ වැඩේ. විපුල බවට පත් වේ. ඒවා තම හිතැඟි පරිදි තම වසඟයෙහි නොපවත්වා විට ගැටීම හටගනී. ඒ ද්වේෂය වේ.

සාමාන්‍ය ජනයාගේ ස්වභාවය නිතරම ඉඳුරන් පිනවීමේ මානසිකත්වය තුළම කිඳු බැස සිටීමයි. ඇස බලාපොරොත්තු වන්නේ ප්‍රිය මනාප දකුම් කළු මිහිරි අරමුණුයි. මේ ඉෂ්ඨ - කාන්තා අරමුණු නොගැටෙන සැණින් හිත රාගයෙන් ගිනිගනී. එහෙත් ප්‍රිය අරමුණෙන් ඉවත් වී වෙනස් වී අප්‍රිය දෙයට යොමුවීමෙන් ගැටෙන හිත හටගනී. ඒ ද්වේෂ ගින්නයි. ඒ නිමික්කානු සාරි විමයි.

රූපාදි අරමුණු ස්පර්ශයේ දී විඤ්ඤානය සමඟ නම ධර්ම පහක් හටගනී. ඒ සබ්බචිත්ත සාධාරණ වෛතසික වේ. එනම් එස්ස - වේදනා - සංඥ - වේතනා මනසිකාරය වේ. මේ නාම ධර්මවල වේදනා

වෛතසිකයේ දුක්ඛමය තත්ත්වය ප්‍රකට වීමම ව්‍යාපාදයට කාරණා වේ. මේ තත්ත්වය හට නොගැනීමට නම් යෝනිසෝ මනසිකාරය පදනම්ව වඩන ලද සිතක් ඇතිකර ගත යුතුය. හෙවත් භාවිත චිත්තය දියුණු කරගත යුතුය. එ මෙසේය. නිමිත්තෙන් තොරව වාසය කිරීමට පුරුදු විමයි.

ව්‍යාපාදය නිමිත්තක් වශයෙන් නොගැනීම අනිමිත්තය වේ. එස්සයේ දී නොසලකා හැරීමයි. නිරපේක්ෂ කව සිටීමයි. මායිම් නොකර සිටීමයි. උපාදනය නොවීමට වගබලා ගැනීමයි. “දිට්ඨෙ දිට්ඨමත්තං - සුතේ සුත මත්තං විඤ්ඤානේ විඤ්ඤාන මත්තං සාවිස්සති” ශාන්තා නායකයාණන් වහන්සේ වදලේ ඒ නිසාය. රූපය එපස්ස වන විට නතර වෙනවා යනු අනිත්‍යානු එස්සනාවෙන් අවධිවීමයි.

එස්සසේ සංඥ, වෙනමම ගැනීම - සංඥව තුළම මානසිකාරය දියුණු කියුණු කිරීම - සීමා මායිම් දමා කොටුකර හිරකර ගැනීම - උකහා ගැනීම - ව්‍යාපාදය ව්‍යාප්තවීමට - වර්ධනයට හේතු කාරක වේ. ව්‍යාපද අරමුණ (රූපයේ) පටිච්ච සමුප්පන්න ධර්මය හා ගලපා බැලිය යුතුය. ස්වභාව ධර්මය හා විනිවිද දැකිය යුතුයි. එනම් රූපයාගේ වහා ඇතිවීම - නැතිවීම වෙනස් වීම අනිත්‍යතාවය අප්‍රමාදීව ප්‍රකාර්ති සිහිසෙන් අවදිමත් මනසින් විද්‍යුත් ක්‍රමණින් බලා යථාභූත ඥාන දර්ශනය ඇතිකර ගත යුතුය. නැතහොත් නිමිත්ත අනුව ගිය හෙවත් නිමිත්තානුසාරී වූ සිත කෙලෙස් ධර්මවලින් දූෂිත වීම නොවැලැක්විය හැක. ශුද්ධ ධර්මයන්ගේ වෙනස් වීම - පූවර්තනය අවබෝධ ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණය ඇත්තාට යථාභූත ක්‍රම දර්ශනයෙන් ද්වේෂය කෂය කිරීමෙන් නිවන් දැකිය හැක.

පුජ්‍ය පණ්ඩිත ගම්පහ සිරි සිවලි ගිමි සුදර්ශන ජාත්‍යන්තර භාවනා මධ්‍යස්ථානය ප්‍රධාන අනුශාසක යටියන, මිනුවන්ගොඩ

විවාහය පිළිබඳ බෞද්ධ දෘෂ්ඨිය

ඔස්ට්‍රේලියාවේ ජේවාසික
පූජ්‍ය ධම්මික හිමි

බොහෝ සංස්කෘතීන් විසින් අවබෝධ කොටගෙන ඇති පරිදි විවාහය වූ කලී ආගමික, නීතිමය හෝ සමාජීය අධිකාරයක් මගින් පිළිගනු ලැබ ඇති පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකුගේ එක්වීමකි. විවාහ සංස්ථාවේ ඉතිහාසය පිරික්සීමේ දී හමුවන සිද්ධියක් වන්නේ විවිධ ස්වරූපයේ විවාහයන් ඒ ඒ සමාජයන්හි පැවති බවය. මේවා නම් බහුභාර්යා විවාහ, බහු පුරුෂ විවාහ, ඇවැස්ස ශුචි විවාහ, බලය පා සිදුකරන ලද විවාහ වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය. ඉස්ලාමීය දේශයන් හි තාවකාලික විවාහ ද පැවැත් වේ. බටහිර ලෝකයේ ඇතැම් රාජ්‍යවල සමලිංගික විවාහයන් ද නීතිමය හා සමාජීය

න්‍යාය මගින් පිළිගෙන ඇත. බුද්ධ ධර්මයේ විවේචකයන් විසින් ඇතැම් අවස්ථාවන්හි දී පෙන්වා දී ඇති කරුණක් වන්නේ බුදුදහම විසින් විවාහ සංස්ථාව සම්බන්ධයෙන් හුදෙක් සඳවාර ධර්මය ඉක්ම වූ කිසිදු නිර්න්‍යායකයක් සපයා නොමැති බවකි. බුදුදහම විසින් විවාහය පිළිබඳ සපයා තිබෙන විග්‍රහයන් විමසා බැලීමේ දී මෙම විවේචනය කොපමණ සාවද්‍ය දැයි විද්‍යමාන වනු ඇත. බ්‍රාහ්මණ ධර්මය ප්‍රකාර විවාහ විධි අටක් පැවැත්තේය. මේවා අතර සමාන අසමානතා එතරම් පැහැදිලි නැත. මේවායින් පහක් මනාලයාගේ හා මනාලියගේ කැමැත්ත ගැන තැකීමක් නොකොට මව්පියන් විසින් සම්මත කරගන්නා ලද එක්වීම් වන අතර කීපයක් ස්ථිර කිරීමට මුදල් ගනුදෙනු ද අනිවාර්ය විය. පුරුෂයා හා ස්ත්‍රිය අතර ප්‍රේම සම්බන්ධයක් හටගෙන මව්පියන්ගේ අවසරය ලැබීමෙන් පසු සිදුවන විවාහය ගන්ධාර විවාහය

යනුවෙන් හැඳින්විණ. ස්ත්‍රිය බලයෙන් පැහැරගෙන ගොස් කරගන්නා ලද විවාහය රක්ෂස විවාහය වශයෙන් හැඳින්විණ. දූෂණය කරනු ලැබූ ස්ත්‍රිය විවාහ කරගැනීම පෙශයවි විවාහය යනුවෙන් හැඳින්විණ. දෙපාර්ශවයෙහි පොදු එකඟතාව මත එක් වී පොදු එකඟතාව මත වෙන්විය හැකි විවාහ මුහුන්තිකා කන්ධනිකා විවාහ වශයෙන් හැඳින්විණ. බ්‍රාහ්මණ ධර්මානුකූල විවාහ නීතිගත කරන ලද්දේ බ්‍රාහ්මණ පූජකවරුන් විසිනි. විවිධ වාර්ගිකයින් අතර සිදු වූ විවාහ සම්බන්ධයෙන් පැවති විවාහ වාරිත්‍ර විවිධ ස්වරූප ගත් ඒවා විය. වර්තමානයේ දික්කසාදය යනුවෙන් හැඳින්වෙන අඹු සැමියන් නීතියානුකූලව වෙන්වීම පිළිබඳ සම්මත වාරිත්‍රයක් බුද්ධ කාලීන පුරාණ භාරතයේ පැවති බවට සාක්ෂි නොමැත. කිසියම් පුරුෂයකුට ස්වකීය බිරිඳ නොගැලපෙන තත්ත්වයක් හටගත් විට ඔහු කළේ කිසිදු වාරිත්‍රයකින් හෝ ක්‍රියාපටිපාටියකින් තොරව බිරිඳගෙන් වෙන්වීමය.

රිසි නම් වෙනත් කාන්තාවක් සමඟ විවාහ වීමය. ස්වකීය භාර්යාව වද වූයේ නම් හෝ වපල වූයේ නම් හෝ අධික ලෙස කලහකාරී වූයේ නම් හෝ අසාධ්‍ය ලෙස රෝගී වූයේ නම් හෝ නියමිත කාලයකදී පුත්‍රයකු පුසුන නොකළේ නම් හෝ විවාහයෙන් තෙරපීමට සැමියාට නීතිමය බලයක් හිමි වූ බව කාලීන නීති ග්‍රන්ථයන් හි සඳහන් ව ඇත.

බ්‍රාහ්මණ ධර්මය අනුව විවාහයේ පරම අපේක්ෂාව එනම් ස්ත්‍රී පුරුෂ යන් අතර විවාහ බන්ධන සිදු කිරීමේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය නිත්‍යානුකූලව දරුවන් ජනිත කරවීම බැවින් එම ග්‍රන්ථයන්හි වෛවාහික ප්‍රේමයක් ගැන සඳහන් කළ නොවේ. පසුකාලයක දී බිරිඳක් දික්කසාද කිරීම සඳහා අදාළ රාජ්‍ය පාලකයාගේ හෝ අන් කිසියම් නීතිමය සංවිධානයක අවසරය ලබා ගත යුතු විය. දෙපාර්ශවයම තවදුරටත් එක් වී ජීවත්වීම පිළිබඳ අසන්නුෂ්ඨියට පත් වී සිටි නම් දික්කසාදයට අවසර දිය යුතු බව අර්ථශාස්ත්‍රය ග්‍රන්ථය පවසයි.

බුදුන්වහන්සේ වැඩවාසය කළ උත්තර භාරතයේ මධ්‍ය දේශය තදින්ම බ්‍රාහ්මණිකරණයට භාජනය වී නොතිබූ හොයින් ද මේ සිද්ධිය සිදුවූයේ තවත් ශතවර්ෂ කීපයක් ගත වීමෙන් පසුව හෙයින් ද මනුශාස්ත්‍ර යාජ්ඥ්‍ය වල්ක්‍ය ශාස්ත්‍ර හා විවිධ ධර්ම ශාස්ත්‍ර ආදී ග්‍රන්ථවල අන්තර්ගත වන්නේ කාලීන යථාර්ථවත් තත්ත්වයට වඩා පරමාදර්ශී තත්ත්වයක්ය. මීට පරිබාහිරව විවිධ ශෝත්‍රයනට තමන්ට ආවේණික වූ විවාහ වාරිත්‍ර කිබූ බැවින් විවාහය පිළිබඳ බ්‍රාහ්මණික නියෝගයන් නොසලකවා පමණක් නොව ඇතැම් විට ඔවුන් විරුද්ධවාදී වුවද විය හැක.

බුදුන්වහන්සේන් උන්වහන්සේගේ ආදිතම ශ්‍රාවකයන් වූ විවාහය හා මංගලය උත්සව පිළිබඳව දැරූ අදහස් හා තදානු බද්ධ වාරිත්‍ර විධි ක්‍රියාත්මක කළ ආකාරය පිළිබඳ විස්තර බුද්ධ වාරිත්‍රය හා බුද්ධ දේශනාව අන්තර්ගත වන පුරාණතම වාර්තාව වන ත්‍රිපිටකයේ අන්තර්ගතව ඇත.

විවාහ උත්සවයක් නිරූපනය කිරීම සඳහා උපයෝගී කරගත් පහසු ව්‍යවහාරය වූයේ මංගල කිරිය හෝ ආවාහ මංගලය වැනි වදන්ය. විවාහය යනුවෙන් හඳුන්වන ලද්දේ විවාහක තරුණිය තරුණයාගේ නිවසේ පදිංචිය සඳහා පැමිණීමේ සමාජ වාරිත්‍රය වූ අතර විවාහක තරුණයා තරුණියගේ නිවසේ පදිංචි වීමේ වාරිත්‍රය විවාහනය යනුවෙන් ව්‍යවහාර විය. මෙම අවස්ථා දෙකෙහිදීම නව නිවසට පැමිණීම නාට්‍ය සංගීත ඇතුළත් උත්සවයකින් උත්කර්ෂවත් විය.

ළමා විවාහ පිළිබඳ කිසිදු සඳහන් ක්‍රිපිටකයේ නොපැවැතෙන අතර මෙම වාරිත්‍රය වස්තු කරගත් කිසිදු බුද්ධ දේශනාවක් හෝ අන් සඳහන් දක්නට නොලැබේ. ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් වන විවාහයන්

සියල්ලෙහිම මනාලිය 16 -20 වයසේ පසු වූ තරුණියක වූවාය. එකල විශ්වාසය අනුව තරුණයා හා තරුණිය සම වයසේ පසුවීම නොහොත් කුල්‍යමය ලක්ෂණය අතිශයින් යෝග්‍ය වශයෙන් සලකන ලද බව පෙනේ. විවාහ වන්නවුන්ගේ වයස් පරතරය පිළිබඳ ප්‍රකාශිත එකම බුද්ධ වචනය වන්නේ පුරුෂයාට අතිශයින් බාල ස්ත්‍රියක් සමඟ විවාහය අයෝග්‍ය බවය. මේ කරුණ සුන්ත නිපාතයේ ගාථා පාඨයක සඳහන්ව ඇත.

බහුභාර්යා විවාහ පිළිබඳ අවස්ථා ත්‍රිපිටකයේ ඇතැම් තැනෙක සඳහන්ව ඇත. බොහෝවිට මෙම වාරිත්‍රය නරපතියන්ගේ හා රාජ්‍ය ප්‍රභූන්ගේ වරප්‍රසාදයක් වන්නට ඇත. බුදුන් වහන්සේගේ දේශනාවන්හි කිසිදු විවාහ ප්‍රභේදයක් යෝග්‍ය බවට නිර්දේශිත නොවන නමුත් උන්වහන්සේ ඒක භාර්යා විවාහය අගය කළ බවට ඉඟියක් දැක් වේ. සුද්ධෝදන රජතුමාට බිසෝවරුන් දෙදෙනෙක් සිටියහ. සිද්ධාර්ථ කුමාරයාට භාර්යාවන් පිළිබඳව සීමාවක් නොතිබූ නමුත් එක් කුමාරිකාවක් පමණක් ආවාහ කරගෙන සිටියේය.

විවාහය තුළ අශ්‍රු සැමි සම්බන්ධතා පැනවීමේ දී බුදුන් වහන්සේ සියලු කල්හිම ඒක භාර්යා විවාහය පසුබිම් කරගත් බව පෙනේ. උන්වහන්සේ ඒක භාර්යා විවාහය ප්‍රතිමානය වශයෙන් සලකන්නට ඇති බව මෙයින් නිගමනය කළ හැක්කේය. කිසියම් භාර්යාවක් භාර්යා යහගුණයෙන් උගුණ වූයේ නම් ඇයට සපත්ති විවාදයකට අවනත වන්නට සිදුවන බව සංයුක්ත නිකායේ සූත්‍රයක සඳහන් වේ. එමෙන්ම බහුභාර්යා විවාහයන්ගේ දුර්විපාක පිළිබඳව ද ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් දක්නා ලැබේ. සපත්තියක් එනම් බහුභාර්යා විවාහයක එක් භාර්යාවක් වීම වේදනාකාරීය. ස්ත්‍රියකගේ ත්‍රිව්‍රතම දුක්වේදනාව සපත්තියක් සමඟ දබර කර ගැනීමට සිදුවීම ආදී ප්‍රකාශ පෙළ පාඨයන්හි දී හමු වේ.

සපත්ති අරගල පිළිබඳ විස්තර අන්‍ය පැරණි භාරතීය සාහිත්‍ය කෘතීන්හි ද හමු වේ. භාර්යාවන් මුදලට විකිණීමේ හා මිලදී ගැනීමේ වාරිත්‍රය බුදුන්වහන්සේ විසින් ගර්භාවට ලක්කොට ඇත. ලාච්චිත් අන්‍යයන්ගේ භාර්යාවන් පැහැර ගැනීමේ පුරුද්දක් වෙන්වී සිටීම ප්‍රශංසාවට භාජනය කොට ඇත. ත්‍රිපිටකයේ එන විවිධ විවාහ ප්‍රචාරිතීන් විමසීමේ දී පෙනී යන්නේ මාපිය යුවළක් කිසිදු ගෙවීමක් නොලබා සිය දියණිය විවාහ කර දීම හා තරුණයා හා තරුණිය මාපිය අවසරය ලබාගෙන ස්වයංචර විවාහයට එළඹීම උසස් කොට සලකා ඇති බවය.

සිදුහත් කුමාරයාගේ දහතුන් වසරක විවාහ ජීවිතය පිළිබඳ කිසිදු තොරතුරක් ත්‍රිපිටකයේ නොදක්වනු ලැබේ. රාහුල පුතු ගැන සඳහන් වන බැවින් විවාහක කුමරයන් සිටි බැව් සනාථ වේ. සිදුහත් කුමාරයා යශෝධරාවට සිය මුදුව පළඳවා විවාහ ප්‍රතිඥාව දුන් බව ලලිත විස්තරයේ සඳහන් වේ. මෙම වාරිත්‍රය එකල ප්‍රචලිතව පැවති බවට මෙය සාධකයකි. නැකැත්වලට වහල් වී ක්‍රියාකිරීමේ ආදීනව නික්බන්ත ජාතකයේ අවඥාවෙන් දැක් වේ.

තත්කාලීන සමාජ ප්‍රතිමානයන් විසින් මෙහෙයවන ලදුව බුද්ධ කාලයේ මුල් යුගයේ ජනයා ස්වකීය කුලය තුළ රැඳෙමින් ආවාහ විවාහ සිදු කරගන්නට ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය. එනමුත් බුදුන් වහන්සේ කුල දෘෂ්ඨිය හෙළා දැකීමින් මානව සමානතාවය අවධාරණය කිරීම ආරම්භ වීමත් සමඟම කුල පාදක බාධක ක්‍රමයෙන් බිඳවැටීමෙන් යටත් පිරිසෙයින් බෞද්ධ පවුල් අතර වත් විවාහ සම්බන්ධයෙන් කුල නීතියේ දඩ බලපෑම ක්‍රමයෙන් ලිහිල් වන්නට ඇත. අදළ යුවතිය සඳවාර සම්පන්න නම් තම පුත්‍රයා අඩු කුලයකින් හෝ යුවතියක් විවාහ කර ගැනීමට තමාගේ විරෝධතාවයක් හෝ තමාගෙන් බාධාවක් නොමැති බැව් සුදෙවුන් රජතුමා ප්‍රකාශ කළ බවක් ලැලිත විස්තරයේ 12 වැනි පරිච්ඡේදයේ දැක් වේ. කුලය හෝ පරපුර තමාගේ සැලකිල්ල නොවන බවත් තමාගේ සැලකිල්ල වන්නේ ගුණවත් බව පමණක් බවත් එතුමාගේ ප්‍රකාශය විය.

තත්කාලීන සමාජ ප්‍රතිමානයන් විසින් මෙහෙයවන ලදුව බුද්ධ කාලයේ මුල් යුගයේ ජනයා ස්වකීය කුලය තුළ රැඳෙමින් ආවාහ විවාහ සිදු කරගන්නට ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය. එනමුත් බුදුන් වහන්සේ කුල දෘෂ්ඨිය හෙළා දැකීමින් මානව සමානතාවය අවධාරණය කිරීම ආරම්භ වීමත් සමඟම කුල පාදක බාධක ක්‍රමයෙන් බිඳවැටීමෙන් යටත් පිරිසෙයින් බෞද්ධ පවුල් අතර වත් විවාහ සම්බන්ධයෙන් කුල නීතියේ දැඩි බලපෑම ක්‍රමයෙන් ලිහිල් වන්නට ඇත.

විවාහක යුවළක් නිත්‍යානුකූලව වෙන්වීම ධ්වනිත කෙරෙන පදයක් ත්‍රිපිටකය තුළ හමු නොවේ. සම්පතම ශබ්දය වශයෙන් දක්විය හැක්කේ වෙන්වීම ප්‍රකාශ කෙරෙන ඇතැම්විට වෛවාහික සම්බාධක සඳහා ද යෙදෙන “විකිරණ” නම් පදය පමණකි.

අඹුසැමි යුවළක් හේද වූ විට ඉන් එක් අයකු නිවස හැරයාම හෝ පිටුවහල් කිරීම සිදු වේ. බොහෝ විට මෙම පීඩාවට භාජනය වන්නේ බිරිඳය. බුද්ධ ශ්‍රාවකයකු වූ උග්ග සිටුවරයාට නැවතත් බ්‍රහ්මචාරී වීමට අවශ්‍ය වූ විට ස්වකීය බිරියත් සතර දෙනාට දැන්වූයේ ඔවුන්ට තම තමන්ගේ මව්පියන් වෙත යාමට හෝ නිවසේ රැඳී සිටීමට හෝ අන්කිසි පුරුෂයකු සමඟ සරණ යාමට අවසර ඇති බවය.

මේ අවධිය වන විටත් අන් පුරුෂ යකු සමඟ අයථා සම්බන්ධතාවයක් ඇති කරගෙන සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨතම

බිරිඳ ඔහුට සරණ පාවා දෙන මෙන් සිය සැමියාගෙන් ඉල්වා සිටි කල්හි උග්ග සිටුවරයා සතුටින් එය ඉටුකර දුන්නේය.

මුල් යුගයේ බෞද්ධ කලපුත්‍රයන් ස්වකීය මංගල්‍ය උත්සව පැවැත් වූ ආකාරය පිළිබඳ අසම්පූර්ණ තොරතුරු කොටස් වශයෙන් පමණක් ත්‍රිපිටකය තුළ හමුවේ. බෞද්ධ සමාජය තුළ සිදුවන විවාහ මංගල්‍යයක් බව ප්‍රදර්ශනය කිරීම සඳහා එහි වාරිත්‍රවිධි සිදු කිරීමට බ්‍රාහ්මණ පූජකවරයකු යොදවා නොගෙන පවුලේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඥාතිවරයකු විසින් ඒවා ඉටුකර ගැනීම සිදු වී ඇත. මංගල්‍ය උත්සවයක ප්‍රධානතම වාරිත්‍ර විවිධ වශයෙන් සලකන ලද්දේ විවාහානිමුඛ යුවතිපතීන්ගේ දෙඅත් එක්කොට වාරිත්‍රානුගත කෙන්ඩියකින් ජලය වක් කිරීමය.

මෙම වාරිත්‍රය “පාණිප්‍රදනය” යනුවෙන් ව්‍යවහාර කරන ලද මංගල්‍ය උත්සවයේ උච්ඡතම අවස්ථාව විය. උත්සව නියාමක විසින් ආශීර්වාදයක් සිදු කිරීමෙන් උත්සව කාර්යය නිමා විය.

මෙම අතපැන් වත්කිරීමේ වාරිත්‍රය තායිලන්තයේත් භාරත දේශයේත්, මංගල්‍යාත්සවවලදී හා ශ්‍රී ලංකාවේ සම්ප්‍රදායික මංගල්‍යාත්සවයන්හිත් අනිවාර්ය අංගයක් වේ. එක්තරා ජාතක කථාවක දැක්වෙන පරිදි මංගල්‍යාත්සවයක ආශීර්වාදය වූයේ “ඔබ දෙපලගේ විවාහ බන්ධනය සඳකල් පවතීවා” යන්නය.

මෙම සංකීර්ණ වාරිත්‍ර විධියට අවනත වීමට සිදුවීම නිසා පීඩාවට පත්වන යුවතිය කෙරෙහි බුදුදහම සානුකම්පිත දෘෂ්ඨියක් යොමුකොට ඇති බව ඇතැම් ජාතක කථාවක් තුළින් හෙළි වේ. ලාබාල යුවතියක් ස්වකීය ස්වාමි පුරුෂයාගේ නිවාස වෙත කැඳවාගෙන යාම ඇතැම් විට ලැජ්ජා සහගත අත්දැකීමක් වන බවත් නැන්දණියගේත් මාමණ්ඩියගේත් ස්වාමිපුරුෂයාගේත් පමණක් නොව සේවක සේවිකාවන්ගේත් ආධිපත්‍යයට පවා අවනත වීමට ඇයට සිදුවන අවස්ථා පවත්නා බව ඇතැම් පෙළ පාඨයන්හි සඳහන් වේ. භාරතීය සාහිත්‍යයේ විවාහ අඹුසැමියන්ගේ අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රේමාන්විත සංවාදයක් පිළිබඳ පැරණිතම සඳහන් දක්නා ලැබෙනුයේ බෞද්ධ සාහිත්‍යයේය.

ගිහි අවධියේ දී ස්වාමි පුරුෂ යකු වශයෙන් පමණක් නොව පියකු වශයෙන් ද අත්දැකීම් ලැබ සිටි බුදුන් වහන්සේට ස්වකීය පෞද්ගලික අත්දැකීම් කුළින්ම විවාහය පිළිබඳ අදහස් දැක්වීමට හැකියාවක් තිබිණ.

ස්වාමි පුරුෂයකු ස්වකීය භාර්යාවට ගෞරව දැක්විය යුතුය. සියලු කල්හිම ආචාරශීලී විය යුතුය. කිසිවිට අවමන් නොකළ යුතුය. ඇයට විශ්වාසවන්ත විය යුතුය. ඇයට නිවසේ පාලන බලය පැවරිය යුතුය. අවශ්‍ය මුදල් ප්‍රතිපාදන ලබාදිය යුතුය ආදී වශයෙන් යුතුකම් රාශියක් බුදුන් වහන්සේ විසින් පනවා තිබිණ. එමෙන්ම භාර්යාවන් ස්වකීය ගෘහස්ථ කාර්යයන්, වගකීම් මැනවින් ඉටුකළ යුතුය. පවුලේ සම්පත් ආරක්ෂා කළ යුතුය. සේවක සේවිකාවන් පාලනය කළ යුතුය. ස්වාමියාට විශ්වාසවන්ත විය යුතුය. සියලු කාර්යන්හි දී අප්‍රමාදී දක්ෂවිය යුතුය. ධර්මානුගත යුවලක් අනෙහානා වශයෙන් ස්වකීය සැමියා හා දරුවන් පෝෂණය කිරීම උත්කෘෂ්ඨ කාර්යයක් වශයෙන් සැලකිය යුතුය. භාර්යාව සැමියාගේ පරම මිතුරිය බව බුද්ධ දේශනාවය. අඹුසැමි යුවලක් ප්‍රමෝදවත් මනසකින් ද, එක් හදවතකින් ද, සමගියෙන් ද ජීවත්විය යුතු බව දේශිතය.

අනෙහානා ස්නේහයෙන් හා අවබෝධයෙන් සරණ බන්ධනයට ඇතුළත් වීම වෙනුවට බාහිර උපක්‍රම මගින් භාර්යාවන් සරණයට ගැනීමේ බ්‍රාහ්මණික ප්‍රතිපදාවට බුදුන්වහන්සේ පරිහව කළ සේක. මේ ලෝකයේ ආදරයෙන් තොරව සරණ බන්ධනයෙන් එක්වීම දුකක් බව එක්තරා ජාතක කථාවක දක්වා තිබේ. සැමියකු හා බිරිඳක දැඩි අනෙහානා ප්‍රේමයෙන් යුතුව වසන්නේ නම් සමාන කර්මලාභීන් නම් ඔවුන්ට අනාගත ආත්මවලදීත් අඹු සැමියන් වශයෙන් එක්වීමට අවස්ථාව උදවන බව බුදුන්වහන්සේ දේශනා කොට ඇත. අඹු සැමි යුවලක් කිසියම් ආත්මයකදීත් ඔවුන් එම අයුරින්ම එක්ව සිටින්නට ඇතැයි උපකල්පනය කළ හැකි බවද බුද්ධ දේශනාවකි. අතීතයේ දී ප්‍රේමයෙන් බැඳී සිට වර්තමානයේ ද ප්‍රේමයෙන් වෙලී සිටින්නම් ජලයේ පිපෙන පියුමක් පරිද්දෙන් ඔවුන්ගේ අනෙහානා ප්‍රේමය ජනිත විය හැක්කේය. ප්‍රේමය චිත්තාභ්‍යන්තරයට පිවිසෙන්නේ

නම්, හදවත ප්‍රීතියෙන් ඉපිලේ නම් මේ ස්ත්‍රිය අතීතයේදීත් මා සමඟ එක්ව වසන්නට ඇතැයි බුද්ධිමතකුට පැවසිය හැකිය.

බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ දී හමුවන පරාමාදර්ශී අඹුසැමි යුවල වන්නේ දිගුකලක් අසීමිත සමගියෙන් දිවිගෙවූ බුදුන්වහන්සේගේ සැදහැබර ශ්‍රාවකයන් වූ නකුල මාතා - නකුල පිතා යුවලය. දිනක් නකුල පිතු සිය බිරිඳ සමඟ ගොස් බුදුරජාණන් වහන්සේට මෙසේ සැළ කළේය.

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මා ලාබාල කුමරෙකු අවධියේ, ලාබාල කුමරියක වශයෙන් මැය මේ නිවසට පැමිණි සමයේ සිට මම කිසිදිනක මැයට කායිකව තබා මානසිකව වත් අවිශ්වාසනීය නොවූයෙමි. වෙනත් අවධියකදී මා රෝගී වූ විට මැය මා සනසමින් දිරිමත් කරමින්

උපස්ථාන කළාය.” බුදුන් වහන්සේට මෙය සැළ වූ විට උන්වහන්සේ මෙසේ පැවසූ සේක.

“උපාසකය. නකුලමාතා ඔබේ උපස්ථායිකාවක මතු නොව අනුශාසිකාවක්, ගුරුවරියක් වශයෙන් ද ඇසුර ලැබීම ඔබට අතිමහත් ප්‍රතිලාභයක් වී ඇත.” බෞද්ධ දෘෂ්ඨිකෝණය අනුව විමසීමේ දී මෙම ගුණාංගයන් විරස්ථායි, සුපොෂණකාරී සම්බන්ධතාවයකට උපාය මාර්ගයක් වන අතර අනෙහානා විශ්වාසය හා අනුකම්පාව ඔවුනොවුන්ගේ අධ්‍යාත්මික අනුශාසකයා ද ආචාර්යවරයා ද වන්නේය. අනෙහානා විශ්වාසය සාර්ථක විවාහයක අතිශයින් වැදගත් ලක්ෂණයන්ගෙන් එකක් බව බුදුන් වහන්සේ අවධාරණය කළ සේක.

සැමියා බිරිඳ කෙරෙහි අවිශ්වාසවන්ත නොවිය යුතු අතර බිරිඳ ද සැමියා කෙරෙහි අවිශ්වාසවන්ත නොවිය යුතුය. එක්තරා ජාතක කථා වස්තුවක මෙසේ සඳහන් වී ඇත.

“අප අන්‍යයන්ගේ බිරින්දූවරුන් සමඟ අනාවාරීලී නොවන අතර අපගේ බිරින්දෑ අපට ප්‍රතිපක්ෂව අනාවාරීලී නොවෙති. අප අන්‍යයන්ගේ කලත්‍රයන් සමඟ සමාවාරයන් පවත්වන්නේ බුන්මවාරීන්ට සමාන ආවාරීලීත්වයෙනි”

බෞද්ධ පෙළ දහමෙහි හක්නිවන්ත බිරින්දන් මෙන්ම පුරුෂයන් ද ප්‍රශංසාවට භාජනය කර ඇත. බෞද්ධ සම්ප්‍රදායෙහි හක්නිවන්ත, විශ්වාසවන්ත භාවයෙන් පරමාදර්ශි භාර්යාව වශයෙන් සඳහන් වන්නේ සොත්ථිසේන රජුගේ මෙහෙසිය වූ සම්බුලා බිසවය.

රජු විරූපීකාරී කුෂ්ඨ රෝගයකට ගොදුරු වී රාජ්‍යය හැරදමා වනගත වීමට අදහස් කළ අවස්ථාවේ දී නවතින මෙන් සියල්ලන්ගේ ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කරමින් රජතුමා කැටුව ගොස් ප්‍රතිකාර කොට රෝගය සුව කළාය. වෛවාහික ප්‍රේමය හා ස්වාමි භාර්යා අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසවන්ත භාවය ජාතක කථා රාශියක ප්‍රධාන තම තේමාව බවට පත්වී ඇත. එක් කථා වස්තුවක බිරිඳගේ හක්නිවන්ත භාවය හේතුකොටගෙන සැමියා කෲර රජෙකුගේ ග්‍රහණයෙන් මිදෙයි. තවත් තැනෙක බෝධිසත්වයෝ සිය රෝගී බිරිඳට උපස්ථාන කරන මෙන් සැමියකුට අවවාද කරති. තවත් තැනෙක කිසියම් පුද්ගලයකු රාක්ෂයකුගේ ග්‍රහණයට හසු වී අසරණ වූ විට සහවරයින් සියල්ලන් විසින්ම අත්හැර දමනු ලැබුවත් බිරිඳ පමණක් රැඳී සිටීමෙන් දිවි ගලවාගත් අයුරු නිරූපනය වී ඇත. ස්වාමි පුරුෂයාගේ දිවි ගලවා ගැනීම සඳහා බිරිඳ තමාගේ ජීවිතය කැප කිරීමට ඉදිරිපත් වීමෙන් දෙදෙනාටම අහස ලැබීමේ පුවතක් තවත් ජාතක කථාවක දැක්වේ.

(2016 ජූනි මාසයේ නිකුත් වූ ඉරිදි ටයිම්ස් පත්‍රයේ පළවූ ලිපිවල සංක්ෂිප්ත පරිවර්තනයකි.)

ජනපද කලාපීය වැළඳීම

දිනාබලාගෙන උම්තුව කඳුළු	සලා
මහා අඳුරු අඩ බැල්මක දෙනෙත	හෙලා
සහාසිකව මැදුරෙන් යන කුමරු	බලා
කොහා පලා යයි නුවරින් සුසුම්	හෙලා
එපා යන්න කුමරුහි සිටු මැදුර	වෙතින්
අපා දුකක් එය කලණිට එහෙම	පිටින්
දිනේ ලඟා වී ඇති යුගදිවි	පුවතින්
වහා එන්න ආපනු යන ගමන	හිහින්
සැපතෙහි සියලු කුමරුන් මගේ සරණා	පතා
ආමුත් ඔබට මිස නොදුනිම් සතුටු	කතා
ඔබ කළ වරද ගැහැණියකට නොවෙයි	ඉතා
මෙය අප සසර කළ වරදක ලකුණු	වෙතා
ගෙවදින දිනය සඳු සිකුරුද එක්	වන්න
නියමව නිබේ ඔය සිහිකර කර	යන්න
හිරුබට තරු ඔබ යන මඟ	සරසන්න
සැරසී සිටී යන ගමනද	නවතන්න
සුදොවුන් පියතුමා ඔබ දෙස බලා	සිටී
සුරඹුන් සමඟ මවු පෙරනව කඳුළු	කැටී
සිහිසුන් වෙමින් කලණිය බිම වැතිර	සිටී
දැන් සිටු මැදුර අමු සොහොනකි කියනු	වටී
පාදා රැගෙන සිදුහතු පසුපස	නන්ද
ජනපද කළ ගැන හිත හිත ඉක්	බින්න
දෙවරම් විහාරෙදී සසරැති බැමි	බින්න
දැන් සඟ මුලුව මැද තෙර නමකිලු	නන්ද
රාහුල පුතා අරගෙන ගොස් මහණ	කළා
මගෙ හිමි නන්ද කලණිගෙ හිත සිදුරු	කළා
වැලපී බිම වැටී පෙරළී කඳුළු	සලා
දරදඬු ගැහුණු මා ගෙන යනු අනත	බලා

වෙසක් පියුම් 2016 කලාපයේ උපුටා ගන්නා ලදී.
රාජකීය පණිඩිත ගබ්බෙල ධම්මපාල නාහිමි

පුරාතනයෙහි පටන් වේරවාදී බුදු සමයෙන් බෞද්ධ කලාවෙන් ඔපවත්ව පෝෂණය ලැබූ බුරුමය

ආචාර්ය සීර් නිස්සංක පෙරේරා
හිටපු සංස්කෘතික සහකාර අධ්‍යක්ෂ

අග්නිදිග ආසියාවේ ස්වර්ණභූමි නමින් ක්‍රිස්තු පූර්ව යුගයෙහි ප්‍රසිද්ධියට පත්ව තිබුණේ බුරුම දේශයයි. බුරුමය වර්තමානය දක්වා පිරිසිදු ථෙරවාදී බුදුසමය පවත්නා, එවන් බුදුදහමක් අදහන ජනතාවක් වාසය කරන, බෞද්ධ කලාවස්තූන් විශාල ප්‍රමාණයක් විසිරී පැතිරී ඇති දේශයකි.

බුරුමය පිළිබඳව බෞද්ධ තොරතුරු ආශ්‍රිතව දුරාතීතයේ පටන් කරුණු විමසීමේ දී බුදුන් වහන්සේ වැඩසිටි, දිවමන් කාලයෙහි

එනම් ක්‍රිස්තු පූර්ව 6 වන සියවස දී ඵරටට බුදුදහම ගෙන එනු ලැබූ බවට පැවති තොරතුරු මගින් ඒ බැව් පුරාවෘතමය කරුණු මගින් සනාථ වන්නේමය. නියුංසියාං දේශාටක වාර්තා හා පාලි පොතපත තොරතුරුවලට අනුව නැගෙනහිර ඉන්දියාවේ වෙරළ ආසන්න උත්කලා ප්‍රදේශයේ වාසය කරන ලද මොන් ගෝත්‍රික තපස්සු හල්ලුක වෙළඳ දෙබැයන් නැගෙනහිර ඉන්දියාවේ උත්තර ප්‍රදේශයේ දී තථාගනයන් වහන්සේට ප්‍රථම දනය පිරිනැමීමෙන් සම්මා සම්බුදු රාජණන්වන්සේ අභියස දී මේ දෙදෙනා උන්වහන්සේ වෙත පිළිගැන් වූ දනය වැළඳීමෙන් අනතුරුව, දම්දෙසා ඔවුන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි සිහිවටන පූජ්‍ය වස්තුවක් ලෙස තමන් වහන්සේගේ ශීර්ෂය පිරිමැද කේශධාතුන්

වහන්සේලා ස්වල්පයක් ඔවුන් වෙත ප්‍රදනය කළ සේක. ඉන්පසු මේ දෙදෙනා බුදුන් වහන්සේ කෙරහි ඇතිවුණු අතිමහත් හක්නීමත් වූ සිතිවිලි දමයෙන් යුක්තව ස්වර්ණභූමි දේශය කරා පැමිණ සිංගුත්තර කඳුමුදුනේ දගැබක කේශ ධාතු තැන්පත් කර ඇත.

එසේ පැමිණි දෙබැයින් බුරුම දේශයෙහි “ඩාගාන්” නමින් හැඳුන්වුණු ස්ථානයෙහි වර්තමාන “ස්වේදගොන්” නොහාත් “රන්ගුන්” නම් වූ ස්ථූපයෙහි බුදුන් වහන්සේ තමන් වෙත ප්‍රදනය කළ කේශ ධාතූන්වලින් කොටසක් එහි නිදන්ගත කොට කුඩා ස්තූපයක තැන්පත් කරවූ බව පිළිගැනේ. ස්වේදගොන් වෛතාසය බුරුමයේ පමණක් නොව මුළු ලොවේම බෞද්ධයන්ගේ පූජනීයත්වයට පත්වූ ස්තූපයකි.

විවිධ ජනප්‍රවාද හා ලේඛනගත තොරතුරුවලට ද අනුව මේ ස්තූපය ඉදිකිරීමේ මූලාරම්භය බුද්ධ කාලයට අයත් වූ පූජ්‍ය වස්තුවක් ලෙස සැලකේ. තපස්සු - හල්ලුක වෙළඳ දෙබැයන් ගෙන ආ කේශධාතුවල තවත් ස්වල්ප කොටසක් බුරුම රටෙහිම “වෙටියෝ ස්තූපය” නමින් හැඳින්වුණු වෛතාසයෙහි ද තැන්පත් කර ඇති බව ද කියැවේ. ලංකාවෙන් හමුවී ඇති ශිලා ලේඛනයට අනුව තපස්සු - හල්ලුක දෙදෙනා ගෙන ආ කේශ ධාතු ත්‍රිකුණාමලය අසල හිරිගඩු සෑයේ තැනැපත් කොට නිදන්ගත කරවා ඇත. ඒ බව සඳහන් ශිලා ලිපිය පැරණි නොවන බව පුරාවිද්‍යාඥයන්ගේ අදහස වේ.

බුරුමයේ “ප්‍රොම්” පෙදෙස ක්‍රි.ව. 5 වන සියවසදී බෞද්ධ රාජ්‍යයේ මූලස්ථානයක් ලෙස පැවතිණ. එකල හංසවතිය-පේගු පෙදෙස (පැගාං) බෞද්ධ කලාව අතින් ලෝකයට බොහෝ සාධක ඉදිරිපත් කර ඇති ස්ථාන ලෙස සැලකිය හැක. ඉන්දියාවේ බුද්ධගයාවේත් බුරුම බෞද්ධ කලා අභාෂය දිස්වේ.

බුරුම රටේ, “සණ්ඨාකාර ස්තූප” මුදුනෙහි එරටම ආවේණික වුණු තාමුමය ස්වර්ණාලිපිත ජත්‍රාවලියක් නැංවූහ. ඒ ජත්‍රාවලිය ද ක්‍රම - ක්‍රමයෙන් සිහින්ව ගොස් උඩට දිස් වේ. මෙලෙස බුරුම දේශයෙහි ස්තූප තනා ජත්‍ර නැංවීම මූලපටන්ම පැවති සම්ප්‍රදායක් බැව් ප්‍රකට වේ. ක්‍රි.පූ. තුන්වන සියවස සිට නිර්මාණය වුණු බෞද්ධ ස්තූපවලින් ඒ බව අනාවරණය වේ. ස්තූප තනා ජත්‍ර නැංවූයේ බුදුන්වහන්සේ කෙරෙහි පැවැති අතිමහත් ගෞරවය නිසායැයි වාස්තු විද්‍යා උගතුන් අදහස් පළකොට ඇත. ස්තූප මස්තකයෙහි විවිධ ප්‍රමාණයේ ගෝලාකාර ලෙස කුඩා වනසේ වළලු ආකාරයෙන් විශාල ප්‍රමාණයේ සිට උඩට යනවිට කුඩා වෙමින් කොත් කැරැල්ලක් ලෙස නිර්මාණය වීමේ දී ස්වර්ණාලිපිත ජත්‍ර රාශියකින් ඒවා සකස්වීම බුරුමයේ පැවැති ආකාරයෙන් සෙසු බෞද්ධ රාජධානීන් වන නායිලන්තය, ලාඕසය, කාම්බෝජය, චීනය, ජපානය ආදී රටවල ද දක්නා ලැබේ. ලංකාවේ බෞද්ධ ස්තූපයන්හි කොත්කැරැල්ල මස්තකයෙහි වූවා මාණිකය, රත්නයක් යොදා නිර්මාණය වුණු අතර, බුරුමයේ ස්තූපය ඉදිකළ

සම්ප්‍රදාය වශයෙන් ඇතැම් විට ස්තූප ශීර්ෂයෙහි - ධජයක් ලෙලදෙන්නා සේ තනා නිමවූ ස්තූප නිර්මාණය සම්ප්‍රදායක් පැවති බවට ද සාධක හමු වී ඇත.

බුරුමයේ “විදුරු මාලිගා වංශ කථාව” නම් වූ ලේඛනයට අනුව නම් බුදුරදුන් බුරුමයට වැඩමකොට ධර්මදේශනා කොට ඇති අතර, එමගින් බුදුදහම එරට ප්‍රචලිතව ඇත. බුදුන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි ආරාමයක් ගොඩනැගුණු බව කියැවේ. තවද බුද්ධ ධර්මය බුරුමයෙහි ස්ථාපිත වන බව බුදු වදනින්ම දේශනා කොට ඇති බවට ද, ඔවුහු තම විශ්වාසය පළ කරති. එහෙත් මෙම තොරතුරු පිළිගැනීමට තරම් වූ සාධක ත්‍රිපිටකයෙන් බුද්ධ චරිතයෙන් හෝ සැබෑ ඓතිහාසික විස්තර සාධකවලින් මෙතෙක් තහවුරු වී නොමැත. ‘දීපවංශය මහාවංශය’ යන ශ්‍රී ලාංකික වංශ කතා හා අට්ඨකතා ආදී ඓතිහාසික තොරතුරුවලට අනුව නම් ක්‍රි.පූ. 236 දී ධර්මාශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ රාජ්‍ය අනුග්‍රහයෙන් ද මොග්ගලියුත්ත නිස්ස රහතන් වහන්සේගේ අනුශාසකත්වයෙන් ද පැවැත්වුණු තෙවන ධර්ම

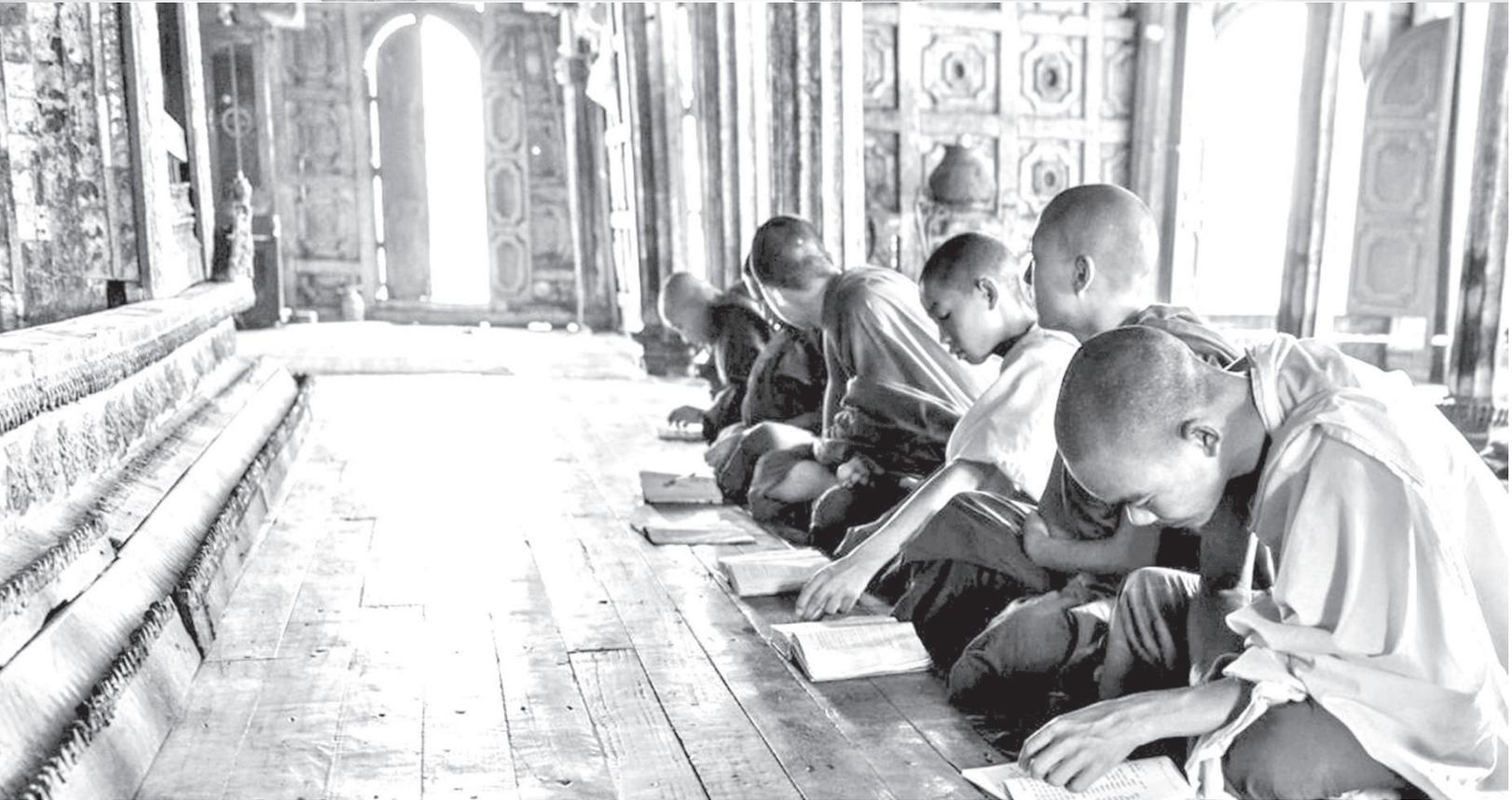
සංඝායනාවෙන් අනතුරුව “ස්වර්ණභූමි” නමින් එකල හැඳින් වූ බුරුම දේශය වෙත අරහත් භාවයට පත්වුණු ධර්මදූතයන් වහන්සේලා, ධර්මප්‍රචාරයට පිටත්කර යැවූ බැව් සඳහන් වේ. එලෙස බුරුමයට වැඩම කළ ධර්මදූතයන් වහන්සේලා වන “සෝන, උත්තර” යන නාමයන් මහාවංශය 12 පරි 44 ගාථව ඒ ගැන මෙසේ සඳහන් කර ඇත. (2)

“සද්ධිං උත්තර ථෙරේන - සොණත්ථෙරො මනිද්ධිකො සුවණ්ණ භූමිං - අගමා - තස්මින්තු සමයෙ පන”

සෝන - උත්තර හිමිවරුන් “දීඝ නිකායේ බ්‍රහ්මජාල සූත්‍ර”(3) යේ ඒ බැව් සඳහන් වන්නේ සෝන-උත්තර රහතන් වහන්සේලාගේ ධර්මය ශ්‍රවණය කළ බුරුම වැසියන් 60,000 ක් පමණ සරණ සිල්හි පිහිටුවුණු අතර, 3000 ක් පැවිදි කළ බව පැවසේ. බුරුමයේ 15 වන සියවසට අයත් “කල්‍යාණ ශිලා ලේඛනයෙහි” ඇතුළත් සාධකය එතරම් ප්‍රබල ලෙස පිළි නොගැනේ. මහාවංශ සාධකය වඩා වැදගත් වේ. බුරුම රට බෞද්ධ ජනතාවගේ හදවත ලෙස සැලකෙන අතිමහත් හක්නි ප්‍රණාමයට පාත්‍රවුණු රංගුන් හෙවත් ස්වේදගොන් මහා ස්තූපය දහතුන්වන සියවස දී ද බුරුම රජුන් ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඇත. දහහතර වැනි සියවස දී බුරුම රට “ඝන්ඨමෝවු”නම්වූ බුරුම රාජ මහේෂිකාව අප්‍රමාණ බොදු බැතියෙන් ඇගේ සිරුරේ බර ප්‍රමාණයට සරිලන ප්‍රමාණයක රන් තහඩුපත් පිළියෙල කරවා ස්තූපය මුල පටන් උස අග දක්වා එම රන් තහඩු අලවා ස්වර්ණාලෝකයෙන් බැබළී යන ආකාරයෙන් පූජෝපහාර පවත්වා ඇත. නැවත “සිං-බ්‍රහ්ම-සිං” නම් වූ බුරුම රජතුමන් තම ශරීර බරට සරලිත රනින් නිම වූ ජත්‍රාවලියක් සහිත ඔටුන්නක් ලෙස නිම කරවා ස්තූපයට පූජා කරවීය. “සණ්ඨාකාර” හැඩයෙන් යුක්තවූ මෙම “ස්වේදගොං ස්තූපය” ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාල එකක් බවට පත්වී ඇත. එහි වත්මන් උස අඩි 326 කි.

මෙම ස්තූපයට සිව් දිගින් සෝපාන මාර්ග සහිත දෙරටු හතරක් යොදා ඉදිකර ඇත. මෙයට සමීපව ඉදිකරන ලද පරිවාර කුඩා ස්තූප 64 ක් මනස්කාන්ත ලෙස දර්ශනය වන ආකාරයෙන් නිමවා ඉදිකරවා ඇත.

බුරුමයේ “විදුරු මාලිගා වංශ කථාව” නම් වූ ලේඛනයට අනුව නම් බුදුරදුන් බුරුමයට වැඩමකොට ධර්මදේශනා කොට ඇති අතර, එමගින් බුදුදහම එරට ප්‍රචලිතව ඇත. බුදුන් වහන්සේගේ උපදෙස් පරිදි ආරාමයක් ගොඩනැගුණු බව කියැවේ. තවද බුද්ධ ධර්මය බුරුමයෙහි ස්ථාපිත වන බව බුදු වදනින්ම දේශනා කොට ඇති බවටද, ඔවුහු තම විශ්වාසය පළ කරති.

ස්තුපය සලපනල මළුව, කිරිගරුඬ ගල්ලැව්වලින් අතුරා නිර්මාණයකර ඇත. බුරුම රට උසස් බෞද්ධ කලා සම්ප්‍රදායක් පැවති බවට එරට ස්ථාන රැසකම ගොඩනංවා ඇති විහාරස්ථාන - ස්තුප බුදුපිළිම විහාර ආරාම සංකීර්ණයන්, කැටයම් නිරීක්ෂණයෙන් අපට බොහෝ තොරතුරු පිළිබඳ මැනවින් සනාථ වන්නේමය. ජේගු, රංගුන්, පැගාන්, නටං, ප්‍රොම් යන නගරවල ශ්‍රේෂ්ඨ බෞද්ධ කලාවන් අනූන විහාරස්ථාන, සාධක රැසක් දක්නට ලැබේ.

එරට බෞද්ධ සමාජයෙහි පවත්නා උතුම් සිරිතක් වන්නේ, සෑම බෞද්ධයකුටම තම ජීවිත කාලය තුළ දී පන්සලක්, ස්තුපයක්, විහාරයක් සාදවා පූජා කළ හැකිවන්නේ නම් එය උතුම්ම පිංකමක් ලෙස සැලකේ. සැහැදවත් බුරුම බෞද්ධයන් මෙම උතුම් ක්‍රියාවට යොමුවී ඇති බව පෙනේ. දිනපතා පෙරවරුවෙහි බුරුම රට භික්ෂු සාමනේරවරු ජේලි වශයෙන් - පෙළගැසී - ශාන්ත දන්ත ලෙස පිඬු සිඟා වඩනා දර්ශනය විදේශීය බෞද්ධයන්ගෙන් පවා සිත් ආකර්ෂනය කරගනු ලබන්නා වූ උතුම් දර්ශනයක්ම වන්නේමය. බුරුමයෙහි සෑම බෞද්ධයෙකුම ගිහියකු වශයෙන් ජීවත්වන

කාලයේදීම පැවැදී වි කෙටි කාලයක් හෝ භික්ෂුවක් ලෙස ගතකර පසුව සිව්වර හැර ගියද, එමගින් බුදුදහම මැනවින් දන්නා උපාසක පිරිසක් ඇතිවීමට හේතුවන්නේ යැයි බුරුම වැසියන් අතර පිළිගැනීමක්, විශ්වාසයක් තිබේ. දකුණු බුරුමය ස්වර්ණභූමි ලෙස සැලකේ.

බුරුම රට විහාරස්ථාන ප්‍රමාණය කොතරම් විශාල ලෙස ඉදිකර තිබේදැයි පැහැදිලි වන්නේ එක් ස්ථානයක පමණක් සාමනේර භික්ෂුහු 500 ත් 1000 ත් අතර ප්‍රමාණයක් වැඩ වාසය කරන බැව් පෙනී ගොස් ඇති බැවිනි. බුරුම රට භික්ෂු නිකාය 4 ක් වශයෙන්ද දක්නා ලැබේ.

විදර්ශනා භාවනා වඩන භික්ෂුන් එරට සංඝ සමාජයේ දක්නා ලැබේ. බුරුම රජය භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ රෝග නිවාරණ කටයුතු සඳහා විශාල ප්‍රමාණයේ නිදහස් රෝහලක් පිහිටුවා ධර්ම දූත කටයුතු සඳහාද පහසුකම් සලසා ඇත.

බුරුමය හා ලංකාව අතර පැවති ආගමික සබඳතා

පොළොන්නරුව රාජධානියේ ආරම්භයත් සමඟ එහි නිර්මාතෘවූ 1 වන විජයබාහු රජතුමා බලයට පත්වීමේදී සොලී සතුරු බලවේග මූලෝත්පාටනය කරලීම සඳහා

ලංකාවට ආධාරවූ රටක් වශයෙන් බුරුම රට පිළිබඳ අපේ වංශකථාවල තොරතුරු රැසක් සඳහන් වේ. එදවස බුරුමය බලගතු රාජ්‍යයක් ලෙස පැවැති අතර - විජයබාහු රජුගේ බලය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා නැව් පුරා විවිධ ද්‍රව්‍යයන් ගෙන් පිරුණු ආධාර ලක් රජයට සැපයූ බෞද්ධ මිතුරු රාජ්‍යයක් ලෙස සඳහන් වී ඇත.

එකල බුරුම දේශයෙහි ථෙරවාදී බුදුසසුන ස්ථාවරව ව්‍යාප්තව පැවැතීම හේතුකොට, සිරිලක පරිභානියට පත්ව තිබුණු අවධියෙහි සසුන ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කර ගැනීම සඳහා බුරුමයෙන් ත්‍රිපිටකධාරී උගත් භික්ෂු සංඝයා වහන්සේලා මෙහි වැඩම කරවනු ලැබිණ. අප රට එවක සංඝ සමාජයේ පිරිහිණු ස්වභාවය දුර්ලීම සඳහා උපසම්පද කර්මයක් සිදුකළ යුතුව තිබිණ. බුරුම රජතුමන්ගේ උපදෙස් පරිදි ලංකාවේ සිට තම රටට වැඩම කළ ලාංකික භික්ෂුහු පළමු වන විජයබාහු රජු (1055-1110) දී බුරුමයේ වර්තමාන මියන්මාරයට ගොස් තුන් නිකායේ සංඝයා වහන්සේලා නැවත දිවයිනට කැඳවා යළි උපසම්පද කර්මය ඇති කොට තුන් නිකාය ප්‍රතිස්ථාපනය කළහ.

(බුදුපිළිමය(4) - ග්‍රන්ථය පිටු 64, මහාවාරිය වන්දා වික්‍රමගේ)

බුරුම රජතුමන්ගේ උපදෙස් පරිදි ලංකාවට වැඩමකළ සංඝ ජිනාත්වහන්සේලාගේ අනුග්‍රහය ඒ සඳහා නොඅඩුව ලබාදුන් බව ද සඳහන් වේ. බුරුමයෙහි කලාපන “ශිලාලේඛන” අනුව ද ඒ බැව් මැනවින් තහවුරු වේ. දක්ෂිණ බුරුමයෙහි “සිංහල සංඝනිකාය” නමින් හැඳින්වුණු බෞද්ධ භික්ෂු නිකායක් ද පැවැති බව පැරණි ලේඛන මගින් ප්‍රකට වේ. තහවුරු වේ. ලංකාවෙන් ක්‍රි.ව. 11 වන සියවස දී බුරුම දේශයෙහි “ඉහළ අමරපුර” පෙදෙසට වැඩම කළ අප රට භික්ෂුහු “අමරපුර නිකාය” හෙවත් “රාමඤ්ඤ නිකාය” මෙරට පිහිටුවා ගැනීමට දයකත්වය ලබා දී ඇති බැව් පෙනේ.

“සුවන්ත භූමිය” යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ “දකුණු බුරුමය” බැව් බුරුම ජාතිකයෝ විශ්වාස කරති.

ක්‍රි.පූ. 3 වන සියවසේදී ලංකා බුරුම ආගමික සම්බන්ධතා ගොඩනැගී ඇති බවට සාධක හමුවී ඇත. ක්‍රි.පූ. 3 සියවසට අයත් “නාගර්ජුනි කොණ්ඩ” (5) ශිලාලේඛනය අනුව තබ්බපත්ති භික්ෂුන් වහන්සේලා කාශ්මීර, ගාණ්ධාර, කෝසල, බුරුමය (විලාත) ඇතුළු තවත් ප්‍රදේශයන්හි භික්ෂුන් බුදුසමයට නැඹුරු කරවීමට උපයෝගී වී ඇත.

බුරුම “වංසකතා” අටුවාවාරිය බුද්ධසෝම හිමි බුරුම ජාතිකයකු බව සඳහන් කොට ඇත. ක්‍රි.ව. 5 සියවසේදී උන්වහන්සේ ලංකාවට වැඩම කොට හෙළ අටුවා පාලි භාෂාවට නැගුවේය. ඉක්බිතිව “කච්චායන” (6) පාලි ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය පිටපත් බුරුම භාෂාවට පරිවර්තනය කර ඇත. බුද්ධසෝම හිමි හෙළ අටුවා පාලියට නැගීමත් සමඟ පේරවාදී බුදුසමය සහිත පාලි අටුවා සහිත ලේඛනය බුරුමයට සිංහල භික්ෂුන් පිරිසක් සමගින් යවන්නට ඇත. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ ක්‍රි.ව. 5 සියවස දී පමණ අමරාවතී, නාගර්ජුනි කොණ්ඩ, කාන්විපුරම්, කාවේරිපට්ටනම්, උග්‍රගපුරය ආදී ප්‍රදේශවල පේරවාදී බුදුසමය ප්‍රචලිත වීමය. මෙසේ ක්‍රි.ව. 5 සියවසේ දී බුරුම ලංකා ආගමික සබඳතා ඉහළ තලයක පැවැති බව පෙනේ. ක්‍රි.ව. 11 වන සියවසේදී බුරුම, ලංකා අරිමර්ගේ පුරය

පාලනය කළ බුරුම ජාතික අනුරුද්ධ රජතුමා හා 1 වන විජයබාහු රජු අතර සමීප සම්බන්ධතා පැවතිණ. මුලවංශයට(7) අනුව 1 වන විජයබාහු රජු අනුරුද්ධ රජු වෙත දූතයන් යවා උපසම්පද කර්මයක් කිරීමට රජතුමා අප්‍රසිද්ධියේ සියම් රජු මගින් උපකාර අපේක්ෂා කොට ඇත. ඒ අනුව උපසම්පද කර්මයක් කරලීමට හැකි වූ බැව් “පූජාවලියට”(8) අනුව සිල්වත් උපසපත් භික්ෂුන් 5 නමක් අවශ්‍ය වූ බව සඳහන් වේ.

විජයබාහු රජු බුරුමයෙන් ලංකාවට ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ගෙන්වා ගනු ලැබිණි. නිකාය සංග්‍රහය(9), සද්ධර්ම රත්නාකාරය යනුවෙන් ද දළදා සිරිතෙහි(10) ද දැක්වෙන පරිදි ශ්‍රී ලංකාව හා බුරුමය අතර සමීප සබඳතා ඇතිවී තිබේ. ලංකාවෙන් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ගෙන්වා ගැනීමෙන් දෙරටේ සුභදකම් වර්ධනය විය.

නිකාය සංග්‍රහයෙහි ද මෙසේ සඳහන් වේ. 1084-1112 හි බුරුම රජුගේ කාරුණික ඉල්ලීම පරිදි සර්වඥධාතු සහිත අවශ්‍යතා බුරුමයේ අනුරුද්ධ රජුගේ අනුග්‍රහයෙන් “පේරවාදී” බුදුසමය ලංකාවේ ස්ථාපිත කරන ලදී.

1වන විජයබාහු රජුගෙන් පසු 1වන පරාක්‍රමබාහු රාජ්‍ය කාලයේ දී බුරුම ලංකා ආගමික සම්බන්ධතා තොරතුරු හමුවේ. බුරුම රජු අලංකීතු වෙතින් - ලංකාවෙන් බුරුමය හරහා ගිය වෙළඳ දූත පිරිසකට හිරිහැර සිදුවිය. එනම් කාම්බෝජයට ලංකාවෙන් යමින් සිටි සිංහල කුමාරිකාවක් පැහැර ගැනීමෙන් කෝපයට පත් 1වන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ කින්නවරගලුන්ගේ නායකත්වයෙන් යුත් හමුදාවක් බුරුමයට පැමිණ එරට ආක්‍රමණය කර ඇති බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ.

පරාක්‍රමබාහුගේ බුරුම රට ආක්‍රමණය, පරාක්‍රමබාහු රජුගේ “දෙවන ගල ශිලා ලිපියෙහි”(11) විස්තර වේ. පරාජයට පත් බුරුම රට ලංකාවට කප්පම් ගෙවීමට ද එකගවී ඇත. මෙය බුරුම ශ්‍රී ලංකා ආගමික පරිසරය සුභද පැවැත්මට බාධාවක් වූ බව අවබෝධකොටගත් බුරුම සංඝනායක - “ත්තරජීව නාහිමි” තමන්ගේ ශිෂ්‍ය වූ - ලංකාවේ ධර්ම විනය පරතෙරට හැදෑරූ මහා විහාරයේ දස වසරක් ත්‍රිපිටකය පරතෙරට හැදෑරූ “ජපට හිමි” වෙත “සධර්ම ජෝතිපාල” ගෞරව නාමය ලැබීමට ද සාමාර්ථයද ලැබුවේය. මහාවිහාරයෙන් උපසම්පදාව ලැබූ ජපට හිමි ධර්ම ගවේෂණයේ මහා පාණ්ඩිත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. එනිසා උන්වහන්සේ වෙත “සද්ධර්මය ජෝතිපාල” නම් වූ ගෞරව නාමය ලැබීමට ද වාසනාව ලැබුවේය. උන්වහන්සේ තාමරලිප්ත වාසි සිවලි හිමි, හා කාංචිපුරවාසි ආන්තද හිමි, කාමබෝජවාසි සාමලින්ද හිමි ලංකාවාසී රාහුල හිමි, යන භික්ෂූන් වහන්සේලා සිව් නම බුරුමයට වැඩම කොට රජතුමන්ට පැවසුවේ ජපට හිමි ලංකාවේ දී ලැබූ උපසම්පදාව විනය කර්මවලින් බොහෝ උසස් බව පවසා බුරුමයේ භික්ෂූන් නැවත උන්වහන්සේ වෙතින් උපසම්පදාව ලැබීමේ වැදගත්කම අවබෝධ කරවීය. උන්වහන්සේලා බුරුමයේ ඉරවඩි ගඟේ ඉදිකළ පහුරක වෙසෙමින් රජතුමන්ගේ ද අනුග්‍රහයෙන් උපසම්පද කර්මය සිදුකරන ලදී. ජපට හිමි බුරුමය කළ උපසම්පදව නිසා එසේ උපසම්පද ලැබූ භික්ෂූහු “සිහිල සංඝ” නමින්ද, බුරුම උපසම්පදව උසස් කොට සැලකූ භික්ෂූන් “මරම්ම සංඝ” යනුවෙන්ද නිකාය දෙකක් ලෙස ප්‍රසිද්ධියට පත්විය. මෙකී ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් බුරුමය හා ලංකාවන් අතර හදිසියේ ඇතිවූ දේශපාලනික අමනාපය භික්ෂූ නායකත්වය නිසා තුනී වී අහෝසිවී යාමට හේතු විය. ජප්පට හිමි එවක විසූ අති දක්ෂ ලේඛක පඬිවරයකු විය. උන්වහන්සේ ලියූ ග්‍රන්ථ 9 බෞද්ධ සමාජයේ ඇගයීමට භාජනය වී තිබේ.(12)

1186 දී 2 වන විජයබාහු රජු පාලි භාෂා සංදේශයක් බුරුම රජු වෙත යවනු ලැබීය. තවද, මහානාග සේන නම් භික්ෂුවක් “මහා නාවුළු

සුභදන්වය උපයෝගී කොට ගනිමින් ලංකාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ බුරුමයට ගෙන්වා ගනිමින් බුරුමයේ තිබෙන ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ද සමගින් සංසන්දනාත්මකව අධ්‍යයනයක් බුරුමයේදී සිදු කර ඇත. විද්වත් රණවීර ගුණවර්ධන මේ ගැන පවසන්නේ ලංකාවේ ත්‍රිපිටකයට ලෝක බෞද්ධ ශාසනයේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් එකී තොරතුරු මගින් අත්වී තිබුණ බවයි. ඒ බව මහාවාර්ය සෙනරත් පරණවිතානන් ද පෙන්වා දී ඇත.

සංදේශය” තමන් වහන්සේ වැඩ සිටි මහා නාවුළු පුරවරයේ පිහිටි රම්භා විහාරයෙහි සිට රාමඤ්ඤ දේශයේ බුරුමයේ අර්මදේන පුරයට පාලි සංදේශය යවනු ලැබුවේය. එය ද බුරුම ලංකා ආගමික සම්බන්ධතා සම්පව දැඩිව මිත්‍රශීලීව වර්ධනය වීමට ඉවහල් වූ අතර, බුරුම පගාන් රාජධානියේ උදව ඇතිවීම කෙරෙහි ද මූලික බව පෙනේ.

ලංකාව හා බුරුම ප්‍රභාසම්පන්න රටවල් ලෙස බුදුදහමේ ආභාෂය ලැබුවේ එකම කාලයකදීය. ලංකාව හා බුරුමය යන රටවල ආගමික සබඳතා ගොඩනැංවීමට පටන් ගත්තේ එකොළොස්වන සියවස වුව ද මෙකී සබඳතා ක්‍රි.පූ. 3 සියවස සිට ආරම්භ වන්නට ඇතැයි සිතිය හැක. **බුරුමය හා ලංකාව අතර පැවති ආගමික සබඳතා**

බුදු සසුන ප්‍රතිස්ථාපනය කරලීමේදී (මීට පෙර වරින්වර සඳහන් කළ පරිදි) බුරුමයේ අනුරුද්ධ රජුගේ නොමඳ සහාය ලැබී ඇත.

බුරුමයේ අනුරුද්ධ රජතුමා එකී සණපූර්ණයට අවශ්‍ය උපසපන් භික්ෂූන් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සහ සුදු ඇතකු එවූ බව පූජාවලියේ සහ

නිකාය සංග්‍රහයේ ග්‍රන්ථවලින් සනාථ වේ. බුරුම ශ්‍රී ලංකා අන්‍යෝන්‍ය උපකාරකත්වයෙන් ගොඩනැගුණු ආගමික පරිසරය බෞද්ධ ඉතිහාසයට බෙහෙවින් වැදගත් වේ. මෙකල බෞද්ධ ශාස්ත්‍රීය ලේඛන ඓතිහාසික තොරතුරු විග්‍රහ කිරීමේ දී ලංකාවේ ත්‍රිපිටක පොත් ද බෙහෙවින් වැදගත් විය. ඒ නිසා මෙම සුභදන්වය උපයෝගී කොට ගනිමින් ලංකාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ බුරුමයට ගෙන්වා ගනිමින් බුරුමයේ තිබෙන ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ ද සමගින් සංසන්දනාත්මකව අධ්‍යයනයක් බුරුමයේදී සිදු කර ඇත. විද්වත් රණවීර ගුණවර්ධන මේ ගැන පවසන්නේ ලංකාවේ ත්‍රිපිටකයට ලෝක බෞද්ධ ශාසනයේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් එකී තොරතුරු මගින් අත්වී තිබුණ බවයි. ඒ බව මහාවාර්ය සෙනරත් පරණවිතානන් ද පෙන්වා දී ඇත. “යස විත්ස් කසි” නම් වූ බුරුම වංශ කථාවේ දැක්වෙන පරිදි ලංකාවේ රජු දළද වහන්සේගේ පිළිරුවක් ද ධාතුන් වහන්සේලා 9 නමක් ද බුරුමයට වැඩම කර ඇත.

බුරුමයේ බෞද්ධයින් හා භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ ප්‍රතිපත්තිගරුක බව අග්නිදිග ආසියා රටවල් අතුරින් බුරුමය “පර්යාය” හා “ප්‍රතිපත්තිය” අවබෝධයෙන් අනුගමනය කරන රටක් වශයෙන් ප්‍රමුඛත්වයට පත්වී ඇති බව උගතුන්ගේ මතය විය. ජනප්‍රවාද, වංශකතා, හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ද, රාමඤ්ඤ දේශය ඇතුළු පහළ බුරුමය ඇතුළු ප්‍රදේශ වෙනුවෙන්ද මේ සඳහා සාධක හමුවී ඇත. පෙර සඳහන් කළ පරිදි ගිහියකු යටත් පිරිසෙයින්, එක්වරක්වත්, ජීවිතකාලයේදී පැවිදිව ගීල, සමාධි භාවනාවේ යෙදීම, ධර්මය ප්‍රගුණ කරවීම කාරුණිකව ජීවත්වීම එරට සම්මත බුදු දහම පිළිගැනීමට ලක්වෙමින් පසු කළ පළමු ඓතිහාසික යුගය ලෙස “පගාන් රාජධානි” සමයේ අපට සැලකිය හැක. බුද්ධාගම බුරුම ජාතික අනන්‍යතාවය පිළිබඳ තීරණාත්මක සම්මතයක් බවටත් පත්ව ඇත. එයට අනුබල වූ හේතු රාශියක් මුල්වී ඇත. i. ප්‍රධාන වශයෙන් එරට බෞද්ධ රජුන්ගේ නොමඳ අනුග්‍රහය ලැබී ඇත. ii. පර්යාප්තිය හා ප්‍රතිපත්තිය විෂයයෙහි එරට භික්ෂූන්ගේ කැපවීම දක්නා ලැබේ.

එරට භික්ෂුව ත්‍රිපිටකය ඉගෙනීම, ඉගැන්වීම, දේශනා කිරීම, පොතපත ලිවීම, බහුජන සමාජය තුළ එය ප්‍රචලිත කරවීම දක්නා ලැබේ.

ත්‍රිපිටක අධ්‍යයනය, ආරාමික ජීවිතයක් තුළ රැඳෙමින් බුරුම භික්ෂුව ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථ, පාලි භාෂා අධ්‍යයනය, ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවලට පැමිණි පේරිය සම්ප්‍රදය ප්‍රගුණ කරලීම හා බුරුමය තුළ ත්‍රිපිටක අධ්‍යයනය ප්‍රගුණ කරලීම දක්නා ලැබේ. පාලි නිබන්ධන ද, ත්‍රිපිටකයට අයත් කෘති ද, අටුවා කෘති ද, බුරුම භාෂාවට පෙරලා ඇත. 1954 සිට 1956 දක්වා රැගුණ නුවර දී “මහාපාසානගුහා” නම් වූ ස්ථානයේදී පේරවාදී රටවල භික්ෂු සහභාගිත්වයද ඇතිව “බුරුමයේ ජවිධසංඝායනය” පැවැත්වීය. ත්‍රිපිටකය බුරුම අක්ෂරයෙන් මුද්‍රණය කරවා ලෝකයේ බෞද්ධ රටවල් අතර බෙදා හරින ලද්දේය. මහණ දම් පිරිමේදී හෝ කුමන කාර්යයකදී හෝ වේවා කුලභේදය නොසලකන එකම පේරිය බෞද්ධ රට වශයෙන් බුරුමය බහුමානයට පත්වී ඇත. (13) (14) බුරුම රට ජාතික ආගම බුදුදහම බවට පත්වී ඇත. අග්නිගිද ආසියාතික රටවල් අතර බුරුමයේ බුදුදහමේ ප්‍රභාවය එරට බෞද්ධ ජන සමාජයෙහි ව්‍යාප්ත වූයේ කුලභේදය යන වචනය පවා බුරුම භාෂාව තුළ විද්‍යාමාන නොවීම නිසා විය හැක.

බුරුම බෞද්ධ සමාජයේ භාවනා වැඩීමේ පිළිවෙත්

සමථ භාවනාව, විදර්ශනා භාවනාව, ප්‍රගුණ කරලීම බුරුම බෞද්ධ සමාජය තුළ දක්නා ලැබෙන නැඹුරුවීමකි. පාලි ත්‍රිපිටකය, විශුද්ධි මාර්ගය යන ග්‍රන්ථ ඇසුරින් දියුණු කරගන්නා ලද විවිධ මාර්ගගෝපදේශන - කර්මස්ථාන, ආචාර්යවරුන්ගේ අත්දැකීම් සහිත “භාවනා ක්‍රම” සම්ප්‍රදයක් බුරුමයේ ක්‍රියාත්මක වේ. බුරුමයේ භාවනා සම්ප්‍රදය ලංකාව, තායිලන්තය, කාම්බෝජය වැනි රටවල්වලට ද බලපා ඇත. බුරුම විහාරස්ථාන හා චිත්ත අභ්‍යාස මධ්‍යස්ථානයන්හි ගිහි පැවිදි දහස් ගණන් ජනි ජනයා සමථ - විදර්ශනා භාවනාවන්හි යෙදී සිටින ආකාරය දක්නා ලැබේ. ගෘහස්ථිත්‍රිව ද භාවනා ක්‍රම බෞද්ධයින් අතර බෙහෙවින් ජනප්‍රියවී ඇත. “සතිපට්ඨාන භාවනාව” තුළින් එරට නාභිමිවරුන් භාවනාවේ ආධ්‍යාත්මික දියුණුව හඳුන්වා දී ඇත. බුරුම බෞද්ධයා තුළ ත්‍යාගශීලී බව, පරෝපකාරය හා සාරධර්ම කැපී පෙනේ. අප පෙර සඳහන් කළ පරිදි බුරුමයේ ජනප්‍රිය බුදුදහමේ ලක්ෂණයක් නම් කෙනෙකුට ජීවිත කාලය තුළ විහාරයක්, දැනුමක්, හෝ වෙනයම් ගෘහ නිර්මාණයක් හෝ නංවා බෞද්ධ සමාජයට පූජා කරලීමට හැකියාවක් ලැබේ නම් එය උසස්ම පුණ්‍ය ක්‍රියාවක් ලෙස

පිළිගැනේ. ප්‍රතිපත්තිගරුක වීම, බුරුම සමාජයේ දක්නා ලැබේ. ඇත්ත වශයෙන් බුරුමයේ ගම් දනව්වේ දැනුමක්, බුදුගෙයක්, විහාරස්ථානයක්, නැති ස්ථානයක් දක්නට නොහැකි තරම්ය. එසේ බලන විට බුරුමයේ බෞද්ධ ගිහි පරපුර පර්යාපත්ති හා ප්‍රතිපත්ති යන දෙපක්ෂයෙන්ම එරට බුදුසසුන පැවැත්මට බෙහෙවින්ම බලපා ඇති බව වෙසෙසින් සඳහන් කළ යුතුව ඇත.

ධර්මාශෝක යුගයෙහි බුදුදහමේ පේරිය සම්ප්‍රදය අනුව යමින් පුරා විද්‍යා තොරතුරු අතරට රන් කරඬු දෙකක පාලි භාෂාවෙන් ලියා ඇති ධර්ම පාඨ හමුවී තිබේ. එහි මෙසේ සඳහන්වේ. “යේ ධම්මා - හේතු පහවා” යනුවෙන් සඳහන් වී ඇත.

අර්ථයෙන් - ධර්මයෙන් බුරුමයේ දී උගත් බව ලැබූ අපරට භික්ෂුන් වහන්සේලාට පසුකාලීන නූතන යුගයේ දී එරට දී “අග්ගමහා පණ්ඩිත” සම්මාන පිරිනමා බුහුමන් දක්වා ඇත. පූජ්‍ය පොල්වත්තේ බුද්ධ දත්ත හිමි, පූජ්‍ය බලංගොඩ ආන්තද මෙත්‍රි නාහිමි ආදී හිමිවරුන් එලෙස බුරුමයේ නම් වූ බෞද්ධ දේශයෙන් ගෞරව සම්මානයට පාත්‍රවුනු මහානාහිමි වරුන් වේ. බුරුම දේශයේ ආභාසය ලබා මෙහි වැඩම කළ භික්ෂුන් වහන්සේලා අද දුඹුරු පැහැයට හුරු සිවුරු හා රවුම් හැඩයේ බුරුම කුඩ භාවිත කරන ආකාරය දක්නට ලැබේ.

බුරුමයේ ජට්ඨ මහා සංඝායනාව සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා ගැනීමේදී එරට ජට්ඨ මහා සංඝායනාව සඳහා සංගායනාවක් 1930 දී බුරුම රට ගොස් පවත්වා ඇත.

බුරුමයේ ජට්ඨ මහා සංඝායනාව සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ගත් භික්ෂුන් වහන්සේලා 1932 ඔක්තෝබරයේදී පවත්වා එදින පුවත් නිවේදනය මගින් දැනුවත්කර ඔක්තෝබර් 28 දිනවල එමගින් තම තමන්ගේ රැකවරණය අපේක්ෂා කරන්න ඇත.

බුරුමයේ භික්ෂුණී (දසසිල් මාතා) ශාසනය

ශීලාදී ගුණ ගරුක ප්‍රගුණ කරනු කැමති බුරුමයේ කාන්තා පක්ෂයට බුරුමය තුළ නිදහස හා අවස්ථාව නොමදව සැලසී තිබේ. දස ශීලය සමාදන්ව කාර්ය බහුල ගිහි ජීවිතයෙන් ඇත්ව අනගාරික ප්‍රතිඥාව අනුගමනය කරන කාන්තාවෝ විශාල පිරිසක් බුරුමයෙහි වෙසෙති. “Meithila - Shin” යන විශේෂ නමකින් හැඳින්වෙන ආධ්‍යාත්මික දිවි පෙවෙතක් ගතකරන විශේෂිත විවරයකින් සැරසී සිටින ආගමික වත් පිළිවෙත්හි නිරත, එකී අනගාරික

කාන්තා සමුහයද සමාජයේ නොමඳ ගෞරව ප්‍රණාමය ලබති. එබැවින් ශීල සමාදනය ආදී කොට ඇති උසස් ප්‍රතිපත්ති පුරණයෙහි ලා කාන්තාවන්ට අවශ්‍ය අවස්ථාව හා පහසුකම් සැපයුණු හොඳම ආයතනය භික්ෂුණී ශාසනය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන් බුරුමයේ මෙයින් සියවස් ගණනාවක සිට ක්‍රියාත්මක වන බවක් භික්ෂුණී ශාසනයක් පෙනෙන්නට නැති වුව ද, දස සිල් මාතාවන්ගෙන් ප්‍රතිපත්ති ගරුක බවෙහි කිසිම අඩුවක් වෙනසක් පෙනෙන්නට නොමැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ මෙහෙණි සසුන හෙවත් භික්ෂුණී ශාසනය පොළොන්නරුව යුගය ආරම්භ වෙත්ම මෙරටින් මුළුමනින්ම තුරන්ව ගොස් තිබුණි ක්‍රි.ව. 2000 කාල පරිච්ඡේදය වන විට ලංකාව කෙරෙහි බුරුම ජාතික බෞද්ධ ස්ත්‍රී පුරුෂයන් අතරද තිබුණේ යහපත් පැහැදී ගිය සම්බන්ධතාවයකි. ලංකාවේ මහනුවර දළදා මාලිගාව, අනුරාධපුර රුවන්වැලි සෑය, ජයසිරිමහ බෝධිය, ඇතුළු බෞද්ධ පූජ්‍ය නටඹුන් ස්ථාන, ශ්‍රී පාද වන්දනා ස්ථානය,

කැලණිය ඇතුළු බෞද්ධ නටඹුන් ස්ථාන වන්දනයට වාර්ෂිකව බුරුම බෞද්ධයින් ශ්‍රී ලංකාවේ වන්දනාවේ පැමිණීම සිරිතක් ලෙස පැවැතිණි. එසේ පැමිණි බුරුම කාන්තාවන් දෙදෙනකු සමඟ මෙන් සිතීන් බැඳී බුරුම රට බෞද්ධ නටඹුන් ස්ථාන දැක ගැනීමට එහි ගිය මෙම කතෝලික බෞද්ධ කාන්තාව බුදුසමය වැළඳ ගැනීම තුළින් ලංකාවේ පළමු වරට දස සිල්මාතා සසුනක් මහනුවර කටුකැලේ පෙදෙසෙහි ඇති කළාය. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ දස සිල් මාතා ශාසනය තුළින්ම වත්මන් ලංකාවෙහි මෙහෙහි සසුනක් ආරම්භ වීමත් සමඟ ව්‍යාපාරික ඇතිවීම සිදු විය.

බුරුමයේ බෞද්ධ කලා

බුරුම දේශයට බුදුදහම පැමිණීමත් සමඟ පන්සල කේන්ද්‍රස්ථානය කොට ගත් අධ්‍යාපනයක් පොදු ජන සමාජය වෙත ලබා දී ඇත. බුරුම භාෂාව හා සාහිත්‍යයේ දියුණුවට එය විශාල රුකුලක් විය. බුරුම භාෂාව හා පාලි භාෂාව මූලික දැනුමක් ලබාදෙන්නේ එරට පවත්වාගෙන එනු ලබන ආගමික මධ්‍යස්ථාන මගිනි.

පාලි භාෂාව මගින් බෞද්ධ ඉගැන්වීම සාහිත්‍යයේ පෝෂණයට විශාල රුකුලක් වී තිබේ. බුරුම ජනතාවගේ ආගමික භාෂාව පාලි භාෂාව වේ.

බුරුම සංස්කෘතියේ පැහැදිලි සංකේත බෞද්ධ කලාශිල්ප මහායාන බුදු පිළිම බෝධිසත්ව රූප, දේව රූප, විහාර සංඝරාම, දගැබ් මේවා වැදගත් ස්ථානයේලා සැලකේ. තපස්සු බල්ලුක වෙළඳ දෙබැසින් බුදුරදුන්ගේ කේශධාතූ අටමටක් ලැබ ඒවා නිදන් කොට ඉදිකළ ස්වේදගෝන් වෛත්‍ය රාජයා බුරුමයේ සංස්කෘතියට එකතු වනු මුල්ම ස්තූපයයි. පළමුව ස්වේදගෝන් වෛත්‍යයේ උස අඩි 27 කි. එය වරසානු ක්‍රමයෙන් උස අඩි 326 දක්වාද පළල අඩි 1420 ක් වශයෙන් විශාල විය. ඉරවාඩි ගඟ ආශ්‍රිත ඇති සඟයින් නගරය ස්තූපයන්ගෙන් ගහනව පිරිගිය උරුමකම් ඇති කලා ස්ථානයක් සෞන්දර්යය එකට එක් තැන් කළ දැකුම් කළ දර්ශනීය ස්ථානයකි. විහාරගෙය, බුදුසමය, ආශ්‍රයෙන් සංස්කෘතියට එක්වී ඇත. බුරුමයේ විහාර ඉදිකිරීමේ ආරම්භක අවස්ථාව 1059-1084 අතර වේ. ඉරවාඩි ගං ඉවුරේ බුළුයා විහාරය, අනුරාද්ධ රජු ආරම්භ කළ ආනන්ද විහාරය, කලා කෘතීන්ගෙන් සම්පූර්ණවූ ඒවාය.

බුරුම සංස්කෘතියෙහි බුදු පිළිමය විශේෂාංගයක් වේ. භීමවිහාරි කැනිම් වලින් රත්නුං බුදු පිළිම දෙකක්ද රිදී ආලේපිත කරඬු දෙකක්ද, ථෙරවාදී බුදුසමයට අයත් බුද්ධ රූප 4 ක් ද ගුප්ථ ගෛලයට අයත් ලෝහමය බුදු පිළිමද හමු වී තිබේ. ක්‍රි.ව. 11.12 දී පහානයෙන් ලැබී ඇති ලෝහමය ඔත්පිළිමයත්, 10 සියවසට අයත් බුද්ධ ගයාවෙන් හමුවූ ප්‍රතිමාවත් පගාන්හි ඉතාමත් ජනප්‍රිය බුදු පිළිම වේ.

මුර්ති කලාව හා චිත්‍රකලාව බුරුම සංස්කෘතියට එක්වූ තවත් අංගයකි. බෞද්ධ චිත්‍ර - මුර්ති කලාවේ ආභාසය බුරුම මුර්ති කලාව වෙත ලැබී ඇත. බුරුම මුර්ති කලාවට වස්තු සපයා ඇත්තේ බෞද්ධ ජාතක කථා වැනිය. බුදුරදුන්ගේ පූර්ව භව චරිත නිරූපනය කර ඇති ජාතික කතා පුවරු මගිනි. එමගින් එවැනි ජාතික කතා පුවරු 1500 ක් පමණ ආනන්ද විහාරය පිටත දක්නා ලදී. සිද්ධාර්ථ කුමාර උප්පත්තිය, මාර පරාජය. නාලාගිරි දමනය, සහ තවත් සිදුවීම් දැක්වෙන ගල් කැටයම් මිගදයේ දම්සක් සූත්‍ර දේශනයට අදාළ ගලින් කළ මුර්ති කිහිපයක් ද හමුවී ඇත. 13 වන සියවසට පෙරාතුව වර්ධනය වූ බෞද්ධ චිත්‍රකලාව ඒ බවට සාධක ආනන්ද විහාරයේ චිත්‍රවලින් දක්නා ලැබේ. බුදුදහමින් උද්දීප්තිමත් වූ බුරුම සංස්කෘතිය මගින් බුරුම ජනතාවගේ සිත් සතන් ශ්‍රී බෞද්ධ චින්තනය වඩාත් සුබ නම්‍ය කලා ශිල්ප ක්‍රමවේදයක් ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් විය.

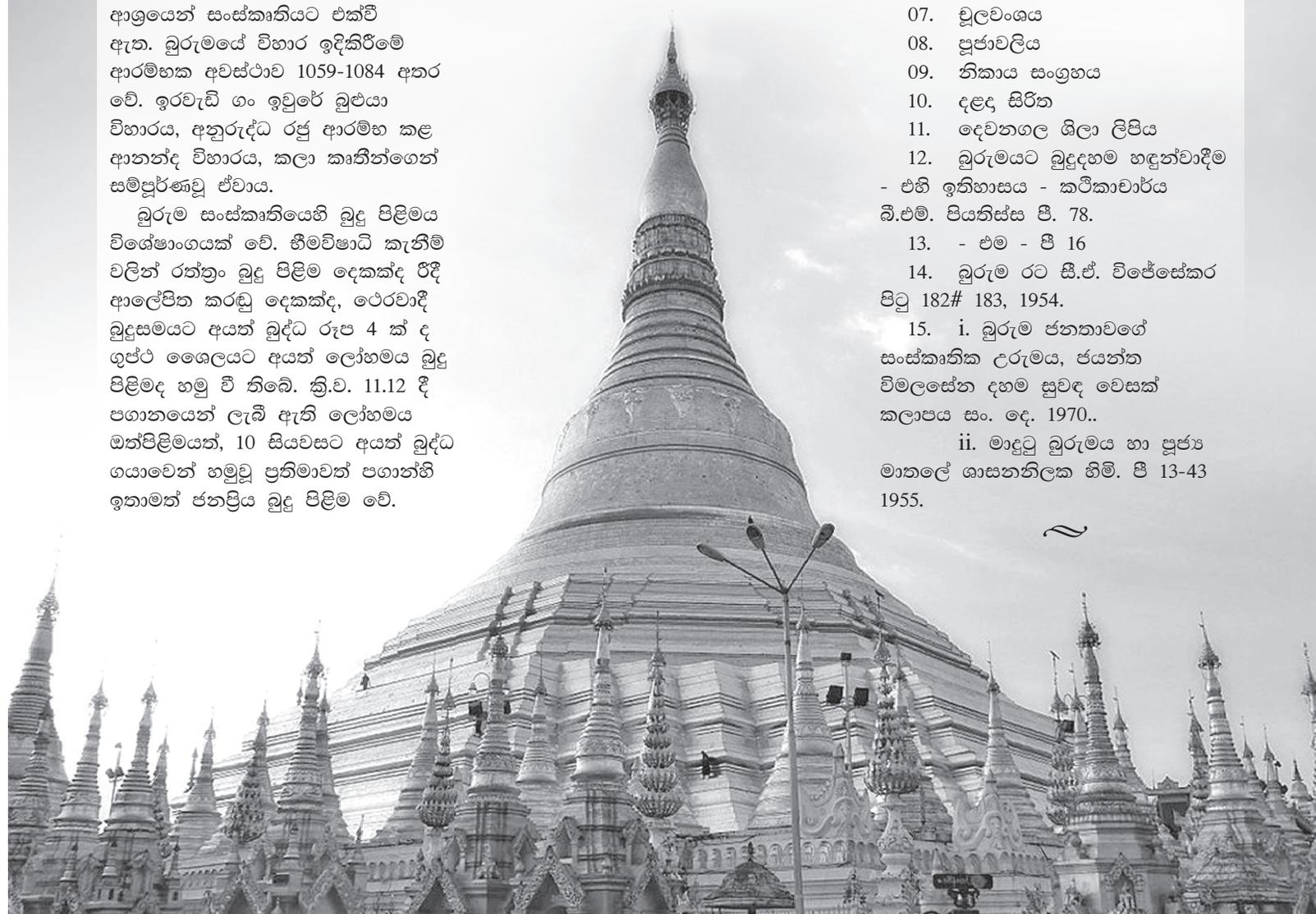
ලේඛක වගතුග :

කලාභූෂණ ආචාර්ය සිරි නිස්සංක පෙරේරා. බී.ඒ., බී.ඒ. ගෞරව, එම්.ඒ., පී.එච්.ඩී. හිටපු සංස්කෘතික සහකාර අධ්‍යක්ෂක

ලිපිනය : 128/19, 2 වන පටුමග, නවෝද්‍යා උද්‍යානය, අගුලාන දුම්රියපල පාර, මොරටුව. දුරකථන 0112637163

ආශ්‍රිත ලේඛන

- 01. A. History of south East, Aisa , Hall DGE#P. 152' 1997
- 02. මහාවංසය - පූජ්‍ය පොල්වත්තේ බුද්ධදත්ථ ස්ථවිර - 1963-32 පිටුව විද්‍යාලංකාර විවි.
- 03. දිසනිකාය - බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය
- 04. බුදුපිළිමය - මහාචාර්ය වන්දි වික්‍රමගමගේ
- 05. නාගර්ජුනි - කොණ්ඩ ශිලා ලිපිය
- 06. ලංකා පාලි සාහිත්‍යය - මහාචාර්ය ගුණපාල මලලසේකර # පී. 51-1965 එම්.ඩී. ගුණසේන
- 07. චුලවංශය
- 08. පූජාවලිය
- 09. නිකාය සංග්‍රහය
- 10. දළදා සිරිත
- 11. දෙවනගල ශිලා ලිපිය
- 12. බුරුමයට බුදුදහම හඳුන්වාදීම - එහි ඉතිහාසය - කථිකාචාර්ය බී.එම්. පියතිස්ස පී. 78.
- 13. - එම - පී 16
- 14. බුරුම රට සී.ඒ. විජේසේකර පිටු 182# 183, 1954.
- 15. i. බුරුම ජනතාවගේ සංස්කෘතික උරුමය, ජයන්ත විමලසේන දහම සුවද වෙසක් කලාපය සං. දෙ. 1970..
- ii. මාදුටු බුරුමය හා පූජ්‍ය මාතලේ ශාසනානුක හිමි. පී 13-43 1955.

තමල්නාඩුවේ බ්‍යෝද්ධ උරුමය හා ශ්‍රී ලංකාව අතර සම්බන්ධතා

ආචාර්ය නිර්මලා වන්දනාසන්

ශ්‍රී ලංකාවේ සම්පතම විදේශීය රාජ්‍යය වන දකුණු ඉන්දියාවේ තමල්නාඩුව හා ශ්‍රී ලංකාව අතර අතීතය පුරා සංස්කෘතික සම්බන්ධතා බහුලව පැවති නමුත් දකුණු ඉන්දියාවේ බුදු දහම ප්‍රබල අයුරින් ප්‍රචලිතව පැවති ජාත්‍යන්තර වර්ෂ ආරම්භක යුගයේ සිට 14 වැනි ශතවර්ෂය දක්වා අන්තර් කාලයේදී මේ ප්‍රදේශය හා ශ්‍රී ලංකාව අතර පැවති ආගමික සම්බන්ධතා පිළිබඳ අනාවරණය වී තිබෙන තොරතුරු විරලය.

බුදුදහම දක්ෂිණ භාරතයට ව්‍යාප්ත වූයේ නෙවැනි සංගම් යුගයට පෙරාතුව ක්‍රිස්තු පූර්ව දෙවැනි ශත වර්ෂයේදීය. අසෝක රජුගේ පුත්‍ර මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ දක්ෂිණ භාරතයේ තමල්නාඩු රාජ්‍යයටද බුද්ධ

ධර්මය ව්‍යාප්ත කළ බවට සාක්ෂි පවත්නා බව පණ්ඩිත හිස්සැල්ලේ ධම්මරතන හිමිපාණේ ස්වකීය “දකුණු ඉන්දියාවේ බුදුදහම” නම් ග්‍රන්ථයෙන් ප්‍රකාශ කරති. මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ ප්‍රාතිහාර්ය බලයෙන් අහසින් වැඩිය බව වංශකථාවන්හි සඳහන් වන නමුත් උන්වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාව බලා වැඩම කරන ගමනේදී සමුද්‍ර මාර්ගයෙන් යාත්‍රා කොට තමල්නාඩුවේ නැගෙනහිර වෙරළේ කාවේරිපට්ටනමේ නතරවී සිටි බව විද්වත් ඉතිහාසඥයන්ගේ මතය වේ. මදුරාසියේ “ආසියානු අධ්‍යයන ආයතනයේ” බුදුදහම පිළිබඳ මහාචාර්ය ආචාර්ය, හිකෝසාකා ද ස්වකීය කෘතිය වන “තමල්නාඩුවේ බුදුසමය පිළිබඳ නව පරිදර්ශනයක්” නම් ග්‍රන්ථය මගින් මේ මතය සනාථ කොට ඇත.

හන්වැනි ශතවර්ෂයේදී දේශාටනයේ යෙදුන හියුං සාං චීන ජාතික හික්ෂුන් වහන්සේද පාණ්ඩය රාජධානියේ මදුරෙයි නගරය සම්පයේ

මිහිඳු හිමියන්ගේ අනුග්‍රහයෙන් ගොඩනගන ලද විහාරයක් පැවති බව ස්වකීය දේශාටන වාර්තාවෙහි දක්වා ඇත.

අශෝක රජතුමා විසින් කාංචිපුරයේ ගොඩනගන ලද ස්ථූපයන් පිළිබඳවද උන්වහන්සේ සඳහන් කොට ඇත. බුදු දහමට භාරත දේශයේ වෝල ජනපදයටත්, තමල්නාඩුවේ පිහිටි පාණ්ඩය ප්‍රදේශයටත්, තම්බපණ්ණි දේශයටත් ව්‍යාප්ත වූ බව අශෝක රජතුමාගේ අංක 3 දරන සෙල්ලිපියේ සඳහන් වී ඇත.

තමල්නාඩු දේශයේ බුදු දහම වකවානු දෙකකදී ව්‍යාප්තවී ඇත. පළ මුව ජාත්‍යන්තර වර්ෂ 400-650 කාලය තුළ බලසම්පන්නව පැවති පල්ලව රාජ්‍ය සමයත් දෙවනුව නවවැනි සියවසේ සිට තුදුස්වන සියවස දක්වා පැවති වෝල රාජ්‍ය සමයත් මෙසේ බුදු දහම ව්‍යාප්ත වූ වකවානු දෙක වේ. තමල්නාඩුවේ බුදුදහම කේන්ද්‍රගත වූ ප්‍රදේශ රාශියක් විය.

කාංචිපුරම, කාවේරිපට්ටනම, උරෙයිසුර් හා නාග පට්ටනම මේවා අතර ප්‍රමුඛස්ථානය ඉසිලූ ඒවාය. 7 වැනි ශතවර්ෂයේදී භාරත දේශයට සපැමිණි චීන දේශාටක භික්ෂුන් වහන්සේ වූ හියුං සාං හිමිතුමන් කාංචිපුරම සමෘද්ධිමත් දේශයක්ව පැවති බවත්, එම ප්‍රදේශයේ ජනගහනයෙන් බහුතරයක් බෞද්ධයන් වූ බවත් ස්වකීය වාර්තාවන්හි දක්වා ඇත. එම දේශයේ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන සියයකට අධික සංඛ්‍යාවක් ක්‍රියාකාරීව පැවති බවත් භික්ෂුන් වහන්සේලා දහසකට අධික සංඛ්‍යාවක් වැඩවාසය කළ බවත් පවසයි. කාංචිපුරයේ දකුණු ප්‍රදේශයේ පිහිටා තිබූ බෞද්ධ ආරාමයන්හි ලාංකේය භික්ෂුන් වහන්සේලා 300 ක් පමණ වැඩ වාසය කළ බවද සඳහන් කරයි. මෙම ප්‍රදේශයේ බෞද්ධ විහාර රාශියක් ක්‍රියාකාරීව පැවති බවත් ඒවා අතර රජ විහාරය ප්‍රමුඛස්ථානයක් ඉසිලූ බවත් පල්ලව නරපතියෙකු වූ මහේන්ද්‍ර රජතුමා තමා විසින් රචිත “මන්කවිලාස ප්‍රහසන” නම් සංස්කෘත ග්‍රන්ථයේ දක්වා ඇත.

එම නරගයේ නේවාසිකව වැඩ විසූ කීර්තිධර බෞද්ධ ආචාර්යවරුන් අතර නාලන්ද විශ්ව විද්‍යාලයේ කුලපති පදවිය දරූ ධම්මපාල තෙරුන්වහන්සේ ප්‍රමුඛතාවය දරූ බවත්, අභිධර්මාර්ථ සංග්‍රහය සම්පාදනය කළ අනුරුද්ධ ආචාර්යයන් වහන්සේන් එම නගරයේ

වැඩවාසය කළ බවත් ප්‍රකටය. අග්‍රගණ්‍ය අටුවාවාර්ය බුද්ධගෝෂ ආචාර්යයන්වහන්සේන් කලක් කාංචිපුරමහි වැඩවාසය කළ බව සඳහන්ය. බුද්ධ සෝෂ හිමිපාණන් දමිළ දේශවාසියකු බවට සම්භාවනීය වශයෙන් සැලකිය හැකි වුවද කාංචිපුරමහි ජන්මය ලැබූ උතුමකු දැයි නිශ්චිත වශයෙන් පැවසිය නොහැකිය.

පල්ලව රාජ්‍ය සමයේදී බෞද්ධ චින්තනයට හා බෞද්ධ ශාස්ත්‍රාන්තනි යටත් විශිෂ්ඨ සේවයක් ඉටුකළ කීර්තිධර දමිළ භික්ෂුන්වහන්සේලා වැඩ විසූ බව ආචාර්ය හිකොසාකා ස්වකීය කෘතියේ පවසා ඇත. බෞද්ධ ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාවක් රචනා කළ බුද්ධදත්ත ආචාර්ය පාදයෝ මෙම විද්‍යාර්ථීන් අතර ප්‍රමුඛස්ථානයෙහිලා සැලකිය හැකිය. උන්වහන්සේ විසින් රචිත අභිධම්මරකනය නම් ග්‍රන්ථයේ ප්‍රකාශිත කරුණු අතර කාවේරිපට්ටනම හා කාංචිපුරම නම් භාරතීය නගර හා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ භික්ෂු ආරාමය වූ මහා විහාරය පිළිබඳව ප්‍රභා සම්පන්න විස්තර වාර්තා ඇතුළත්කර ඇත. උන්වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගතකල කාලය තුළදී උක්තර විනිච්ඡය, රූපා රූප විභංග, හා ජනාලංකාර ආදී ප්‍රාමාණික බෞද්ධ ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාවක් රචනා කර ඇත. බුද්ධදත්ත හිමිපාණන්ගේ සමකාලිනකයකු වූ

අග්‍රගණ්‍ය අර්ථ කථාවාර්ය බුද්ධසෝෂ නම් දමිළ භික්ෂුන් වහන්සේ බෞද්ධ පෙළ ග්‍රන්ථයන් සඳහා අර්ථ කථා රාශියක් සම්පාදනය කර ඇත. බුද්ධගෝෂ හිමිපාණන් ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධ ශාසනයට අනුපමේය සේවයක් ඉටුකල සංඝ ජීනාවරයාණන් කෙනෙකි. උන්වහන්සේ අනුරාධපුරයේ මහවිහාරයේ වැඩ වාසය කරමින් බෞද්ධ ග්‍රන්ථ උද්ග්‍රහණයේ යෙදුණ සේක. උන්වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවේදී රචනා කළ පළමුවැනි ග්‍රන්ථය මහනීය විශුද්ධි මාර්ගය වේ. අනුරාධපුරයේ ග්‍රන්ථාකාර පිරිවෙනෙහි වැඩවාසය කරමින් උන්වහන්සේ සිංහල අට්ඨකථා නොහොත් හෙලටුවා නම් ත්‍රිපිටක අටුවා ග්‍රන්ථ පාලි භාෂාවට පරිවර්තනය කළ සේක. තවත් බහුග්‍රන්ථ දමිළ භික්ෂුන් වහන්සේ කෙනෙකු වූයේ ධම්මපාල යතිවරයාණෝය.

ධම්මපාල හිමිපාණන් අනුරාධපුරයේ මහවිහාරයේ වැඩවාසය කරමින් බුද්ධසෝෂ හිමිපාණන්ගේ අට්ඨකථාවලට ටීකා ග්‍රන්ථ සම්පාදනය කල සේක. මෙම දමිළ ජාතික භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ශාස්ත්‍රීය සේවය අධ්‍යයනයේදී තමිල්නාඩු භික්ෂුන් ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ජනතාව සමග ඉතා සමීප සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගෙන ගිය බව ස්ථුට්චන බව ආචාර්ය හිකොසාකා පවසති.

මෙම භික්ෂුන්වහන්සේලා යුරෝපීය ජාතිකයන් ක්‍රිස්තු ධර්මය ලේඛනගත කිරීම සඳහා ශාස්ත්‍රීය ලතින් භාෂාව භාවිතා කළ පරිදි බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ලේඛනගත කිරීම සඳහා පාලි භාෂාව තෝරාගෙන ඇති බව පෙනේ.

තමිල්නාඩු භික්ෂුන් හා ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂුන් අතර පැවති අන්තර් සම්බන්ධතා අධ්‍යයනයේදී හයවන ශතවර්ෂයේදී සත්තනාර් විසින් රචිත දමිල මහා කාව්‍යයක් වන “මණිමේඛලායි” මහා කාව්‍යය වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වේ. දක්ෂිණ භාරතයේ බෞද්ධ ආභාෂය නිරූපණය වන අනෙක් මූලාශ්‍රයන් අතර සිල්පදිකාරම්, වලෙයිපති, කුණ්ඩලකෙශි හා ජීවක වින්තාමනී ප්‍රමුඛ කෘතීන් වන බැව් ප්‍රකාශිතය. මණිමේඛලායි වූකලී බුද්ධ ධර්මයේ සිද්ධාන්ත හා වටිනාකම් විවරණය කෙරෙන ග්‍රන්ථයකි. යාපන අර්ධද්වීපයට නුදුරින් පිහිටි නාගදීප දිවයිනේ ද්‍රවිඩ බෞද්ධයින් වාසය කළ බව මෙම ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වී ඇත. මේ අවධියේදී තමිල්නාඩුව ප්‍රධාන වශයෙන් බෞද්ධ බැතිමතුන්ගේ වාසභූමියක්ව පැවති

බව ස්ථිර හෙයින් මේ අනුසාරයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල ප්‍රබල වශයෙන් බෞද්ධ ජනගහණයක් ජීවත් වූ බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

ටෙරවාදී ධර්මය අනුගමනය කළ දමිල බෞද්ධයෝද සිංහල බෞද්ධයින් සමග බෞද්ධ විහාරාරාම පොදුවේ පූජනීය ස්ථාන වශයෙන් භාවිත කරන්නට ඇත. මහායාන ධර්මය

තමිල්නාඩු භික්ෂුන් හා ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂුන් අතර පැවති අන්තර් සම්බන්ධතා අධ්‍යයනයේදී හයවන ශතවර්ෂයේදී සත්තනාර් විසින් රචිත දමිල මහා කාව්‍යයක් වන “මණිමේඛලායි” මහා කාව්‍යය වැදගත් මූලාශ්‍රයක් වේ. දක්ෂිණ භාරතයේ බෞද්ධ ආභාෂය නිරූපණය වන අනෙක් මූලාශ්‍රයන් අතර සිල්පදිකාරම්, වලෙයිපති, කුණ්ඩලකෙශි හා ජීවක වින්තාමනී ප්‍රමුඛ කෘතීන් වන බැව් ප්‍රකාශිතය. මණිමේඛලායි වූකලී බුද්ධ ධර්මයේ සිද්ධාන්ත හා වටිනාකම් විවරණය කෙරෙන ග්‍රන්ථයකි.

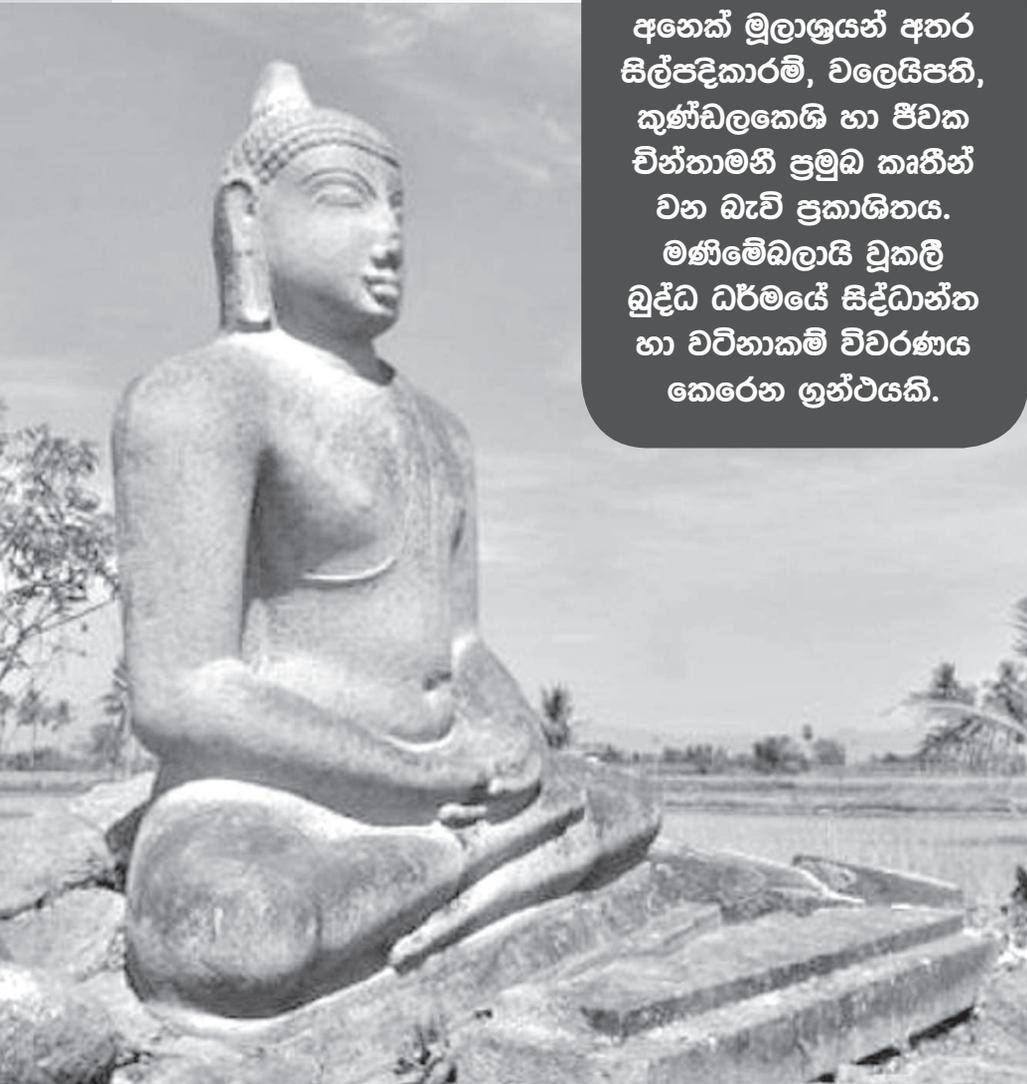
අනුගමනය කළ දමිල බෞද්ධයින්ද සිටි හෙයින් ඔවුන්ට විශේෂයෙන් වෙන්වූ විහාරාරාමද පැවති බව එල්.කේ. දේවාන්ද තමන් විසින් රචිත “පැරණි දකුණු ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ දමිල බුද්ධාගම” නම් ග්‍රන්ථයේ ප්‍රකාශ කොට ඇත.

දමිල බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන කිහිපයක් වර්තමානයේද ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර පළාතේ “පල්ලි” නම් ප්‍රදේශයේද ඇතැම් තැනෙක යාපන අර්ධද්වීපයේ ද ශේෂව පවත්නා බව එතුමා සඳහන් කර ඇත. මේවා අතරින් වඩාත් ප්‍රසිද්ධව අත්තේ පසුව “රාජරාජ පෙරුම් පල්ලි” යනුවෙන් නාම සංශෝධනයවී ඇති වෙල්ගම් විහාරය. මෙම ආරාමය “දමිල ජනතාවගේ පෞරාණික බෞද්ධ ආරාමයක්” වශයෙන් ආචාර්ය සෙනරත් පරණවිතානද හඳුන්වයි.

මෙම ස්ථානයේ පිහිටුවා තිබෙන ශිලා ලේඛනයන්හි මෙම ආරාමයට පූජා කරන ලද වස්තූන් සඳහන් කර තිබෙන අතර ඒවා රාජ රාජ චෝල හා රාජේන්ද්‍ර චෝල නරපතීන්ගේ රාජ්‍ය කාලවලදී පිහිටුවන ලද ශිලාලේඛන වශයෙන් සැලකේ. මෙම ආරාමය මුලින්ම පිහිටුවන ලද්දේ මෙම වකවානුවට පෙරාතුව බව මහාචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන සූරීන්ගේ මතය වේ.

වර්තමානයේදී ලංකාවේ බුද්ධාගම සිංහලයන්ගේ ඒකාධිකාරයක් බවට පත්වී ඇති දෙවනාද ලේඛකයාද පවසයි. මෙම තත්ත්වය “සිංහල බුද්ධාගම” යනුවෙන් ඇතැම්හු හඳුන්වති. බුද්ධාගම විශ්වව්‍යාපි ඇදහීම් ක්‍රමයක් බව ඔවුන් නොදන්නාසේය. මෙම ආකල්පය 20 වැනි ශතවර්ෂයේදී අනගාරික ධර්මපාල ආදී බෞද්ධ පුනරුත්ථාපනවාදීන් විසින් ප්‍රචලිත කරන ලද්දකි. අවාසනාවකට මෙන් වර්තමානයේදී ශ්‍රී ලංකා දමිලයන් විසින් ද බුද්ධාගම තමන්ට උරුමයක් නොමැති සිංහලයින්ගේ ප්‍රවේණි ධර්මයක් වශයෙන් පිළිගන්නා බවද ඔව්හු පවසති. නමුත් මෙබඳු තත්ත්වයක් අතීතයේ දී නොපැවැත්තේය.

වර්තමානයේ මෙන් නොව ලංකාවේ පැරණි බෞද්ධ / හින්දු ශිෂ්ටාචාර හා පාලි / සංස්කෘත ස්ථාන නාම ආශ්‍රිතව ජාතිකත්වයක් නොවීය.

එබැවින් ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල පාලි හා සංස්කෘත භාෂාවන්ගෙන් ප්‍රකාශිත ස්ථාන නාම දමිළ - බෞද්ධ උරුමය නිරූපණය කරන ප්‍රඥප්ති විය. බුද්ධාගම වූකලී දමිල ශිෂ්ටාචාරයේ උපාංගයක් බවත්, එපමණක් නොව, ඇත්ත වශයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර ප්‍රදේශවල දමිල උරුමයේ ප්‍රමුඛතම උපාංගය එහි පවත්නා හින්දු / බෞද්ධ උරුමය බවත්, දමිළ ජනතාවට ඒත්තුගැන්වීම උදෙසා දමිළ දේශපාලනඥයන්ද, විද්වතුන්ද, බුද්ධිමතුන්ද, දමිළ මාධ්‍ය ආයතනයන්ද සෑම ප්‍රයත්නයක්ම දැරිය යුතු බව කර්තෘවරයා අවධාරණය කරයි.

තමිල්නාඩුවේ බෞද්ධ ප්‍රබෝධයේ පැවැත්ම හත්වැනි ශත වර්ෂයෙන් පසුව වෙනස්වීමට හාජනය විය. වෛශ්නව භක්තියේ හා ජෛවභක්තියේ උද්ගමනයත් සමග එම ප්‍රදේශයේ හින්දු බ්‍රාහ්මණ ධර්මයේ බලපෑමේ සුවිශේෂී වර්ධනයක් සිදුවිය. බෞද්ධ හා ජෛන ආයතන හා ආග්‍රම විවිධ ප්‍රහාරයන්ට හාජනය වූ අතර ඒවාට ලැබුණු රාජ්‍ය උපස්ථම්භයත් ජනතා අනුග්‍රහයත් අහිමි විය. ආගමික විවාදයන්හි දී පරාජයට පත්වීමත් සමග පාලකයින්ගේ තමන් කෙරේ පැවැති ආගමික භක්තිය පරිවර්තනය වීමෙන් උද්ගත විය හැකි උපද්‍රවයන් සලකා බැලූ දමිළ බෞද්ධ භික්ෂූන් පිරිස් ශ්‍රී ලංකාවට සංක්‍රමණය වූ බව හිටපු සාංචින දේශාටක භික්ෂූන් වහන්සේ සිය වාර්තාවල ප්‍රකාශකොට ඇත.

දමිළ දේශයේ බුදුසසුන හත්වන ශතවර්ෂයෙන් පසුව පරිහාණියට පත්වූ නමුත් එය සම්පූර්ණයෙන්ම මූලෝත්පාටනය නොවූ බව හිස්සැල්ලේ ධම්මරතන හිමිපාණන් පවසති. කිසියම් ප්‍රමාණයකින් බෙලහීනව ඉන්පසුව ශතවර්ෂ ගණනාවක් බුදුසසුන දමිළ ප්‍රදේශයේ පැවති බව සඳහන් වේ. දඹදෙනියේ

රාජ්‍යය විවාල පරාක්‍රමබාහු රජු දහතුන් වැනි සියවසේ දී ලක්දිව බුදුසසුන පුනස්ථාපනය කිරීම සඳහා වෝල දේශයේ බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේ හා බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ගෙන්වාගත් බව මහාවංශයේ පශ්චාත් විවරණයන්හි සඳහන් වේ. මෙම වකවානුවේදී දකුණු ඉන්දියාව හා ශ්‍රී ලංකාව අතර අඛණ්ඩ සංස්කෘතික අන්තර් සම්බන්ධතාවන් පැවති බව ඉතිහාසගතය.

දක්ෂිණ භාරතයෙන් වැඩමවාගත් ප්‍රධානතම භික්ෂූන් වහන්සේ වූයේ ධර්මකීර්ති හිමිපාණෝය. කිත්සිරිමෙවන් රජතුමාගේ පාලන සමයේ සිට මහාවංශයේ පශ්චාත් ඉතිහාසයේ විස්තාරණය උන්වහන්සේ විසින් රචිතය. බුද්ධප්‍රිය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබූ වෝල දේශීය භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් වූ දීපංකර තෙරුන්වහන්සේ බුදු දහම ඉගෙනීම සඳහා ලංකාවට වැඩම කොට ඇත. බුද්ධාභිවාදනය සඳහා නිබන්ධිත “පජ්ජමධු” නම් පාලි ග්‍රන්ථය උන්වහන්සේගේ කෘතියකි. උන්වහන්සේ විසින් රචිත පාලි ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථයක්ද ඇත.

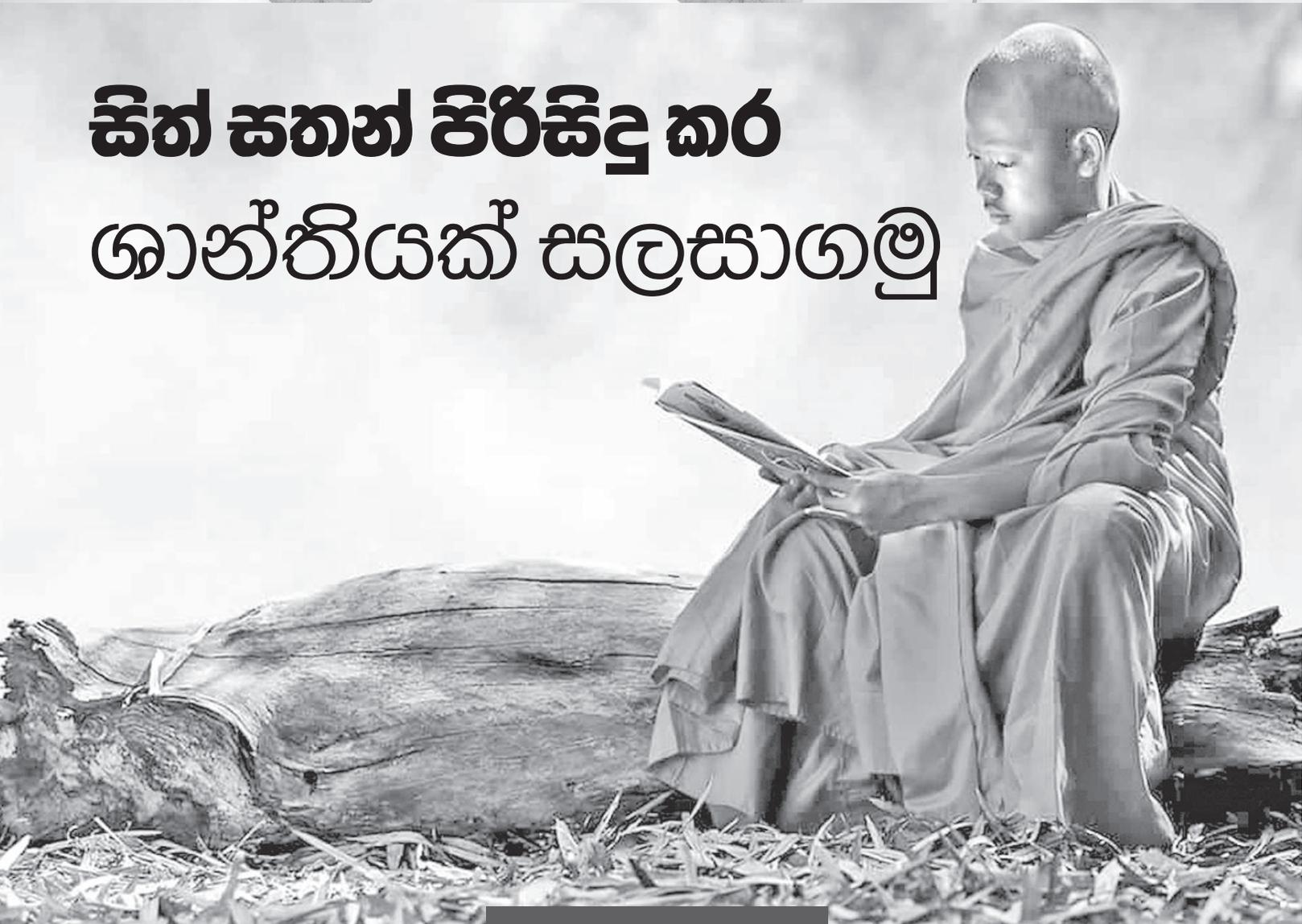
බුද්ධමිත්ත හා මහා කස්සප නම් හිමිවරුද තමිල්නාඩුවේ වෝල දේශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට සංක්‍රමණය වූ හිමිවරුන්ය. උන්වහන්සේලා ශ්‍රී ලංකාවේදී බුදුදහම හදාරා ශ්‍රී ලංකාවේදී විශාල ශාසන සේවයක් ඉටුකළ බව හිස්සැල්ලේ ධම්මරතන හිමියෝ පවසති.

තුදුස්වැනි ශතවර්ෂය දක්වා දක්ෂිණ භාරතයේ බෞද්ධ ආරාම හා විද්‍යාස්ථාන පැවති බව හිස්සැල්ලේ ධම්මරතන හිමියෝ තවදුරටත් පවසති. කාලිංග මාස ලංකාව ආක්‍රමණය කොට බෞද්ධ විහාරාරාම විනාශ කළ අවස්ථාවේදී ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂූන් වහන්සේ පුද්ගලික ආරක්ෂාව සඳහා වෝල දේශයට පලාගිය බවට සාක්ෂි තිබේ. තුදුස්වැනි ශතවර්ෂයෙන් අනතුරුව අමරාවතී ආදී ප්‍රදේශවල අතීතයේ පැවති ශ්‍රී විභූතියේ නෂ්ටාවශේෂ පමණක් ශේෂ වී එතෙක් පැවති බුදුසසුන සම්පූර්ණයෙන්ම අතුරුදහන් වී ඇත.

(2016 නොවැම්බර් 1 දින ඩේලි මිරර් පත්‍රයේ පලවූ ඉංග්‍රීසි ලිපියක සිංහලානුවාදය)

සිත සතන පිරිසිදු කර ශාන්තියක් සලසාගමු

කෝට්ටේ ආන්තද ශාස්ත්‍රාලයේ
ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය ඩොරොසියා ජයවර්ධන හිමි

ගිතියම් වූ යකඩය අතිශයින්ම
හයානකය. එහි වැදෙන වැටෙන
සියල්ලද හළවෙයි. වහා වැනසෙයි.
නපුරු සිතද ගිතියම් වූ යකඩය
මෙනි. එහි පිරිසිදු අදහස් නොපවතියි.
සියල්ල වහා වැනසෙයි.

සිත නපුරුවීමෙන් පසු අදහස්
නපුරු වේ. වචන හා ක්‍රියාද
නපුරු වේ. සිත කය වචන නපුරු
වූවායින් පසු ගිතියම් ගොඩකි. ඔහුගෙන්
ඔහුටත්, ඔහුගේ පවුලටත් ඔහු උපන්
ජාතියටත් මහත් විපතක්ම වන්නේය.
රාගයෙන් හා ද්වේශයෙන් ගිතියම්
වූ නපුරු සිත ධර්මය නමැති සිහිල්

සිත නපුරුවීමෙන් පසු
අදහස් නපුරු වේ. වචන
හා ක්‍රියාද නපුරු වේ.
සිත කය වචන නපුරු
වූවායින් පසු ගිතියම් ගොඩකි.
ඔහුගෙන් ඔහුටත්, ඔහුගේ
පවුලටත් ඔහු උපන්
ජාතියටත් මහත් විපතක්ම
වන්නේය. රාගයෙන් හා
ද්වේශයෙන් ගිතියම් වූ
නපුරු සිත ධර්මය නමැති
සිහිල් ජලයෙන් තෙමා
නිවා සිහිල් කිරීම ඔබට
අයත් පළමුවන යුතුකම
වේ. සිහිල් කිරීම කළ
යුතු වේ.

ජලයෙන් තෙමා නිවා සිහිල් කිරීම
ඔබට අයත් පළමුවන යුතුකම වේ.
සිහිල් කිරීම කළ යුතු වේ. යමෙක්
වහා කිපෙන මූලාවේන කෙනෙක්ද?
ඔහුගේ සිත ගිතියම් කළ යකඩයක්
වැනිය. එසේ නම් කිසි කලෙක අපට
වාසනාව ලබා කර ගත නොහැක.
ඔබ ලබාගත් ජීවිතය නියම වැඩදයක
බවට පැමිණ වීමට ගිතියම් වීමට ඉඩ
දිය යුතු නොවේ. එවිට අපගේ සිත
කය, වචනයද සිහිල් වෙනවා අත.
සිහිල් වූ ද්වාරය අපගේ ජීවිතය
වාසනාවන්ත බවට පත් කරගැනීමට
හේතු වෙනවා ඇත. අසංවර වූ සිත
සංවර කරගෙන ආත්ම දමනයෙන්
යුතු කෙනෙකු විය යුතු වන්නේය.
ගොවියෝ තමා කැමති තැනට
දිය ගෙනයති. වඩුවෝ තමා කැමති
පරිදි දෑ දඬු කපාගෙන බඩු සාදති.
ආත්ම දමනයද කළ යුතුය. ආත්ම
නම් සිතයි.

සිත හික්මවීමට නම් පත්තිදයක නරක දෙයෙහි සිත යෙදෙන්නට ඉඩ නොදී රැකීම ආත්ම දමනය නම් වේ. තම තමන්ගේ ජීවිතය සම්බන්ධව පවත්නා බාහිර දේට යම් පමණක් අප කැමතිද ආත්ම දමනයම එයට වඩා දහස් වරකින් කැමති විය යුතුය. කුමක් නිසාද ජීවිතයක නියම වාසනාව රඳා ඇත්තේ නියම දමනයෙහි බැවිනි.

තම තමන්ගේ ජීවිතය සම්බන්ධව පවත්නා බාහිර දේට යම් පමණක් අප කැමතිද, ආත්ම දමන එයට වඩා දහස් වරකින් කැමති විය යුතුය. කුමක් නිසාද? ජීවිතයක නියම වාසනාව රැඳී ඇත්තේ නියම ආත්ම දමනයෙහි බැවිනි. යම් කෙනෙක් ආත්ම දමනයට කැමති නම් දිනපතා දවසේ වැඩ ආරම්භ කිරීමට පෙර අද දවස කවර කරුණක් නිසා හෝ මාගේ ආත්මය කිලිටි කරවන නිසිදු කරුණක සිත නොයෙදවීමට. තරයේ අධිෂ්ඨාන කළ යුතුය. රාත්‍රී නින්දට පෙර උදේ කරන ලද අධිෂ්ඨානය හොඳින් ආරක්ෂාවී දැයි පරීක්ෂා කළ යුතුය. යම්කිසි ප්‍රමාදයකින් අධිෂ්ඨාන කැඩී තිබේ නම් බලවත් සේ කණගාටු වී දෙවැනි දිනයද පෙර සේම අවංකව අධිෂ්ඨාන කළ යුතුය. අසංවර වූ සිත නිරන්තරයෙන්ම

සංවර භාවයට පත්කර ගත යුතු වන්නේය.

වත්මන් සමාජය දෙස අවධානය යොමු කිරීමේදී දක්නට ඇති දුර්වලතාවයකි. ගුණධර්ම පිරිහී ගොස් තිබීම සිත් පාපී සිතිවිලි වලින් පිරී නොමගට යොමු වී ඇත. කුඩා දරුවන් පවා එවන් පාපී සිතිවිලිවලින් වියරු වැටී ඇත. පසුගිය දිනක ළාබාල සිසුවකු විසින් ද්විත්ව සාතනයක් සිදු කිරීම තුළින් සිත් නපුරට පෙළඹී මිනීමැරුම් සිදු කිරීමට තරම් යොමු වී ඇති ආකාරය පෙනී යයි.

දරුවන්ගේ සිත් මෙසේ නොමගට යාමට දෙමාපියෝ වගකිව යුතුව ඇත. දෙමාපියන්, අසල්වාසීන්, නෑදෑයන් සමග ඇති කර ගන්නා වෛරය, ක්‍රෝධය, දරුවන් තුළද පැලපදියම් වේ. ඔවුන්ගේ සිත් පාලනය කරගත නොහැකි මට්ටමක පවතී. වෛරය, ක්‍රෝධය, ඊර්ෂ්‍යාව වැනි අවගුණ පාලනය කරගත නොහැකි විට ආවේගශීලීව හැසිරෙනු වැළැක්විය නොහැක. වැඩිහිටියන්, දෙමාපියන් ආවේගශීලීව හැසිරෙන විට දරුවන්ද එසේ වීම වැළැක්විය නොහැක.

මෙවැනි ආවේගශීලී හැසිරීම තුළින් දරුවන් මුදගැනීමට දෙමාපියන්

උත්සාහගත යුතුය. දරුවන් නිතර, නිතර භාවනාවන්ට යොමු කරවීම බෞද්ධාගම කෙරෙහි හුරුකරවීම, දහම් පාසල අධ්‍යාපනයෙහි යොමු කරවීම, පිංකම්වලට සහභාගී කරවීම, වැඩිහිටියන් විසින් කළ යුතුය. දරුවන්ට උපේක්ෂා සහගතව කටයුතු කිරීමට පුරුදු පුහුණු කිරීම, දෙමාපියන්, වැඩිහිටියන් ආදර්ශයෙන් පෙන්විය යුතුය. ඇතැම් නිවෙස්වල දෙමාපියන් නිතර නිතර බනින්නක්වීම, දරුවන්ගේ සිත්වල මානසික අසහනකාරී බව ඇති කරයි. එවිට ඔවුන්ගේ සිත්ද නපුරට පෙළඹවීමට ඉඩ ඇත.

නිතර නිතර සුළු සිද්ධීන්ට පවා අඩ දබර ඇතිකර ගැනීම දරුවන්ගේ මානසි වර්ධනයට බාධා ඇති කරයි. දෙමාපියන්ගේ වැරදි හැසිරීම, කථාබහ, දරුවෝද අනුකරණය කරති. එවිට ඔවුන්ගේ සිත් දරුණු ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා කිරීමට පොළඹවනු ඇත. අපගේ සිත පාපී සිතිවිලිවලින් නිදහස් කර ගැනීමට නම් නිවස තුළ සාමකාමී බවක් ඇතිකරගත යුතු වේ. එවිට ඔබ සැමගේ සිත් සහන් පිරිසිදු වී ශාන්තියක් සැලැස්වේ.

ජාලිය ඒකභාසක

භාවනාව මූලික වශයෙන් ක්‍රම දෙකකට බෙදෙයි. ඒවානම් සමථ හා විපස්සනා භාවනාවන් වේ. සමථ භාවනාව වනාහී එක අරමුණක වැඩි වේලාවක් සිත රඳවා තබාගැනීම සඳහා සිත පුහුණු කිරීමයි. සමථයෙන් දියුණු කළ කුසලතා ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් අරමුණක ඇතිවන වෙනස්කම් සහ ගතිලක්ෂණ අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ධර්මතා පිළිබඳව අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම ලක්ෂණ අවබෝධ කිරීමේ ප්‍රයත්නය විදර්ශනා භාවනාව ලෙසින් හැඳින් වෙයි. අවබෝධ කිරීම දැනුවත් වීමෙන් එපිටට ගිය අවස්ථාවකි. ධර්ම ශ්‍රවණයෙන් පොත පත කියවීමෙන්, ධර්ම සාකච්ඡාවෙන් ලබනුයේ සුත්‍රමය ඥානයයි. එමගින් අපගේ ජීවිත කාලය අනිත්‍ය බවත් අපි දැනගන්නෙමු. නමුත් මෙම කරුණ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගැනීමටත් බෞද්ධ ධර්මයට අනුව අවබෝධ කරගැනීමටත් භාවනාමය ඥානය ඉපදවිය යුතු අතර පංච පංචස්කන්ධය ධාතු වශයෙන් දැන හැඳිනගෙන ඒවායෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය අවබෝධ කිරීමටත්, භාවනා කළයුතු වෙයි.

මූලික සමථ භාවනාවන් විපස්සනා භාවනාවන් එකිනෙකට සම්බන්ධ බව අපි වටහාගත යුතුවෙමු. විපස්සනා භාවනාවේ ඵලදායී වර්ධනය, සමථ භාවනාවෙන් ලබන මානසික ස්ථාවරය සහ සංහිදියාව මත රඳා පවතින බව නොරහසකි. එය සිදුවන්නේ කෙලෙසදැයි අපට නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. නිර්වාණාමී මාර්ගයේ ඇති බාධක කවරේදැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් පැහැදිලි කර දී ඇත. බුද්ධ දේශනාවේ මේවා නිවරණ වශයෙන් සඳහන් වෙයි. අපගේ යහපත් දිවි පැවැත්මට හානි පමුණුවන අනුශය ධර්මද දැනගත යුතුය. දස සංයෝජන ප්‍රභාණනය කිරීමෙන් පමණක් නිර්වාණය අවබෝධ කළ හැකි බව බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ සේක. නිවරණ,

බෞද්ධ භාවනාවෙන් අපේක්ෂා කරන්නේ කුමක්ද ?

අනුශය ධර්ම, සංයෝජන වැනි සිතට බලපෑම් කරන ශක්ති විශේෂයෙන් හැඳිනගෙන බෞද්ධ භාවනාව මගින් මෙම බලවේග මැඩගෙන නිවනට ළඟාවීමට භාවනාව යොදාගන්නේ කෙසේදැයි අපි සොයා බලමු. සත් තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්ම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් අනුදැන වදාළේ නිවන් මගට බසින්නාට තම කාර්යයෙහි නියැලීමට මගපෙන්වීමක් වශයෙනි.

සත් තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්ම පහත දැක්වෙන අයුරු වර්ග කරනු ලැබේ.

සති	4
සම්මප්පධාන	4
සාද්ධිපාද	4
ඉන්ද්‍රිය	5
බල	5
බොජ්ඣංග	7
මග්ගඤ්ඤ	8
	37

නිවන් මාර්ගයේ මුල් පියවර වශයෙන් භාවනාවෙන් වඩන ලද ශීල සමාධි පඤ්ඤ දැක්වේ. ශීලය යනු යහපත් කායික සහ වාචසික පැවැත්මයි. සමාධි යනු චිත්ත ඒකාග්‍රතාවයි. පඤ්ඤ යනු භාවනාවෙන් දියුණු කළ පැහැදිලි දසුන් ඇති ඥානයයි. සත් තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්ම වනාහී බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කළ දහම ප්‍රායෝගිකව පුරුදු පුහුණු කර ආධ්‍යාත්මික ගුණ වැඩිමෙන් මාර්ග සහ ඵල ලබාගැනීමට ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ගය පියවරින් පියවර පහද දෙන දේශනයකි. මෙම ධර්ම සමූහය නිවන් මග පිළිපත් පුද්ගලයෙකු තම දෛනික වයඹාවට බද්ධ කොට තම සන්තානය ඒ උතුම් ඵල ලැබීම සඳහා සකස් කරගන්නා පිළිවෙතයි. ශීලය, සමාධිය ලබාගැනීම සඳහාත් එය පවත්වාගෙන යාම සඳහාත් උපකාරී වේ. සමාධිය නිර්වාණ මාර්ගය වටහා ගැනීමට තරම් ශක්තිමත් ඥානයක් ඉපදවීමට උපකාරී වේ. ශ්‍රද්ධාව ආධ්‍යාත්මික ගුණවලාව සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වුවද භාවනාවෙන් දියුණු කළ ඥානයක් නොමැති වුවහොත් නිවන් මගෙහි ගමන ඵලදායී නොවේ. බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳව ඇති ශ්‍රද්ධාවෙන් පුෂ්ටිමත් කළ වටපිටාවක් ඇතුව භාවනාවෙන් වඩනලද මනසකින්, සත් තිස් බෝධි පාක්ෂික ධර්ම පිළිපදින පුද්ගලයා පියවරින් පියවර නිවනට ළඟාවනු නියතය.

බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව සතර සතිපට්ඨානයෙන් ඇරඹේ. එහි කායානුපස්සනාව සමථ භාවනා, පුහුණුව හුවා දක්වයි. මෙහි ඉතාම ප්‍රචලිත භාවනා ක්‍රමය වනුයේ ආනාපානසතියයි. පුහුණුව ආරම්භ කළ යුත්තේ යම්කිසි සීලයක පිහිටීමෙන් කායික හා වාචසික ක්‍රියාකාරකම් පිරිසිදු කරගැනීමෙනි.

භාවනාවේ නියැලී ඉදිරියට යන යෝගාවචරයා සජ්ඣ විශුද්ධිය අනුව ප්‍රගමණය කළයුතුය. සමථ භාවනාවෙන් චිත්ත ඒකාග්‍රතාවය වඩන යෝගාවචරයා නිවරණ මගින් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම් පාලනය කරගැනීමට සමත් වන්නේය. දැන් අපි නිවරණ යනු කවරේදැයි පරීක්ෂා කරමු.

නිවරණ :
කාමච්ඡන්ද
ව්‍යාපාද
චීන මිද්ධ
උද්දව්ව කුක්කුච්ච
විචිකිච්ඡාව
මෝහ (අවිද්‍යා)

නිවරණයෙන් දේව ලෝකවල සහ බ්‍රහ්ම ලෝකවල උපතට සහ නිර්වාණය සාක්ශ්‍යත් කරගැනීමට බාධා පමුණුවන ධර්ම වෙති. මෙම ශක්තින් විසින් මිනිසා අකුසල ක්‍රියාවන්ට පොළඹවනු ලැබේ. දිලිසෙන පහන් දැල්ලට ඇදී එන පළඟැටියා එම දැල්ලෙන් පිලිස්සී මියයන්නා සේම මිනිසාද මේ හේතු ධර්මයන් නිසා අකුසලට පෙළඹී දුකට පත් වෙයි.

කාමච්ඡන්ද යනු සැපයට ඇතිවන ඇල්මයි. මෙම කැමැත්ත ලෝහ දෝශ මෝහ මූලයන්ගෙන් උපදියි. එසේ කිලිටි වූ සිත නිවන් මගට බාධාවකි. ව්‍යාපාර යනු තවෙකෙකුගේ හානිය දැකීමේ ආශාවයි. එය තරහ හෝ ද්වේශයේ උච්චතම අවස්ථාවකි. චීන මිද්ධය යනු සිත සහ ඒ හා උපදින චෛතසිකවල අලස බව හා රෝගී බවයි. සිත රෝගී නම් එහි කාර්යක්ෂමතාවය අඩුවෙයි. එවන් සිතකට ගැඹුරු ධර්ම වටහාගැනීමට නොහැකිය. මෙසේ රෝගීවූ චිත්ත චෛතසික ඇත්තෝ ධර්මයට සවන්දෙන විට නිදවැටෙති. උද්දව්ව සිතේ නොසන්සුන් ගතියයි. අසමාහිත සිතකින් තීරණයක් ගැනීමට නොහැකිය. කුක්කුච්චය පසුගිය ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව පසුතැවීමේ ගතියයි. තමන්ට කරන්නට නොහැකිවූ හොඳ ගැන පසුතැවිලි වෙයි. කළ වැරදි ගැන පසුතැවිලි වෙයි. බුදු දහම පසුතැවීම අනුමත නොකරන ධර්මයකි. විචිකිච්චා

බුද්ධාදි අට තැන්හි සැකයයි. බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ, මවට සැලකීම, පියාට සැලකීම, පටිච්චසමුප්පාදය ආදිය පිළිබඳ සැකය. පසුගිය භවයක් විඳ මතු භවයක් වෙයිද. ආදී සැකයන්ය. අභිධර්ම සංග්‍රහයේදී මෝහයද නිවරණ ගණයට එකතු වේ. ඒ ඉහත සඳහන් සියලු නිවරණයන් උපදින්නේ මෝහය නිසාවෙන් බැවිනි.

භාවනාව වැඩි චිත්ත ඒකාග්‍රතාවය පිහිටවන විට මෙම අකුසල චෛතසික නොහොත් සිතේ ගති පැවතුම්වලට හානි පමුණුවන ශක්තින් බෙලහීනවේ. එමගින් ඒවා යටපත් වෙයි. එසේ යටපත් වීම යෝගියාට තම භාවනාව බාධකවලින් තොරව පවත්වාගෙන යාමට උපකාරීවේ. සිල්වත්ව තම ක්‍රියාකාරකම් පාලනය කරගන්නා යෝගියා භාවනාවෙන් කුසල චෛතසික නොහොත් යහපත් ගතිපැවතුම් උපදවන ශක්තින් බලපත් කරගනියි. එසේ බලවත් වන යහපත් ශක්තින් නිවරණ පාලනය කරයි. කාමච්ඡන්දයෙන් සිත අකුසලයට ඇදගෙන යාම වළකාලයි. මෙම ක්‍රියාවලිය ඉන්ද්‍රිය සංවරය

වශයෙන් හැඳින්වෙයි. භාවනාවේ දී පුහුණු කරන උපෙක්ෂාව, ව්‍යාපාදය පාලනය කිරීමට ශක්තිමත් වෙයි. යෝනිසෝ මනසිකාරය වඩන යෝගියා චීනමිද්ධය පාලනය කරයි. අබණ්ඩ චිත්ත ඒකාග්‍රතාව උද්දව්ව කුක්කුච්චයේ අතිශ්ට බලපෑම යටපත් කරයි. සද්ධාව වඩන යෝගියා විචිකිච්ඡාවට හිස එසවීමට අවස්ථාව නොදෙයි. ෂඩායනනයම නියුණු කරන යෝගියාගේ ප්‍රඥව චෛතසිකය විදස්සනා භාවනාවෙන් වැඩන හෙයින් මෝහය ද යටපත් වෙයි. මෙසේ බලවත් උත්සහයෙන් බවුන් වඩන යෝගියා ධ්‍යාන, මාර්ග සහ ඵල ලැබීම සඳහා ඉපදවිය යුතු අර්පණ චිත්ත විථි ඉපදවීමට ශක්තිය ලබයි. අර්පණ චිත්ත විථියකින් තොරව මෙම උත්තරීතර මානසික තත්ත්වය ග්‍රහණය කිරීමට නොහැකිය.

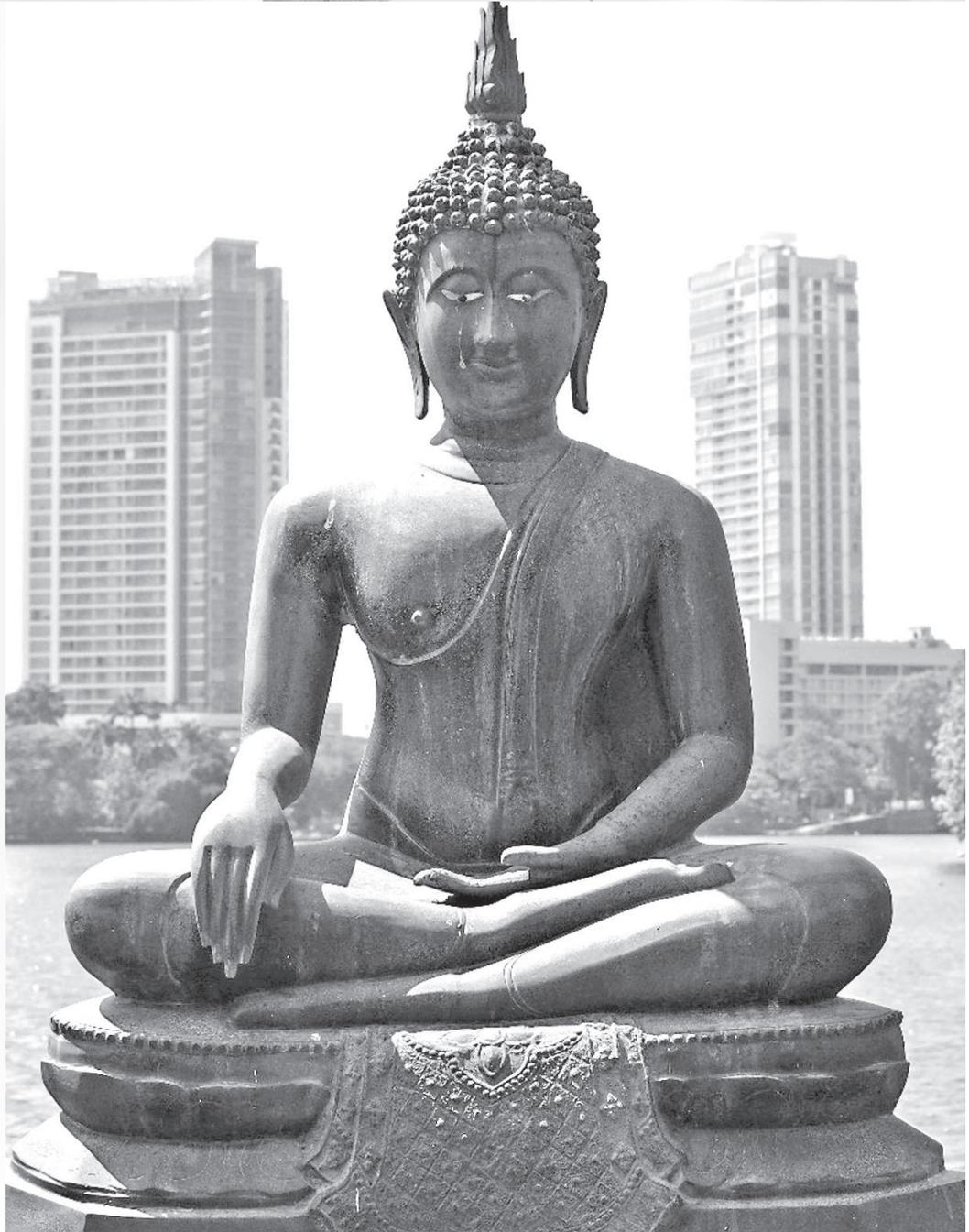
නිවරණවලට අමතරව භාවනානුයෝගියාට බාධක උපදවන චෙතන් අකුසල් ධර්ම පිළිබඳව කල්පනාකාරී විය යුතු වෙයි. මෙම අකුසල ශක්තින් අදාශ්‍යමාන ස්වභාවයෙන් පසුවෙයි.

ඒ අනුශාසනා ධර්මය, අනුශාසනා ධර්ම හෙවත් අකුසල ගති පැවතුම් උපදවන ශක්තීන් නිදෝපගත අප සන්තානය තුළ පැවත සුදුසු අවකාශය ලද විට මතුපිටට පැමිණෙයි. මෙම අකුසල ශක්තීන් පවතින සහ ක්‍රියාත්මක වන අවස්ථා තුනකි. අනුශාසනා ඒක සැඟවුණු අවස්ථාවයි. පරිවෘත්තය එය මුලින්ම මතුපිටට පැමිණෙන අවස්ථාවයි. ක්‍රියාත්මක වීම අරඹනුයේ ද මෙම අවස්ථාවේදීමය. ව්‍යතික්‍රමණ එහි ක්‍රියාත්මක උච්ච අවස්ථාවයි. අනුශාසනා ධර්ම හතකි. ඒවානම් :

- කාමරාගානුශාසනා
- භවරාගානුශාසනා
- පටිසානුශාසනා
- මානානුශාසනා
- දිට්ඨානුශාසනා
- විචිකිච්ඡානුශාසනා
- අච්ඡේදානුශාසනා

මෙම අකුසල ශක්තීන් සාමාන්‍ය අවස්ථාවල ක්‍රියාත්මක නොවෙයි. නමුත් සුදුසු වාතාවරණය සැකසුණ විට මතුපිටට පැමිණෙයි. ඔබ කෝපයට පත්වන පුද්ගලයකු නොවන්නට පුළුවන. එහෙත් ඔබේ නිවුණු ස්වභාවය අවුස්සන, ඔබේ පාලනයෙන් තොර අවස්ථා උද්ගත වුවහොත් ඔබ වැරදි ක්‍රියා මාර්ගයකට පෙළඹී හානිදායක ප්‍රතිඵල අත්විඳිය හැකිය. අභූත චෝදනාවක් මත පොලිසිය විසින් ඔබ අත්අඩංගුවට ගන්නා අවස්ථාවක ඔබේ නිදේසට කරුණු ඉදිරිපත් කළත් පොලිස් නිලධාරියා

වගුව 01

ප්‍රභාහයවන අවස්ථා	අභිධර්මය ලේඛනය ප්‍රභාහයවන සංයෝජන	සුත්‍රාන්ත ලේඛනය ප්‍රභාහයවන සංයෝජන
සේවාත් ඵලය	සත්කායදිට්ඨි සිලබ්ධිත පරමාස විචිකිච්ඡා	සත්කායදිට්ඨි සිලබ්ධිත පාරාමාස විචිකිච්ඡා
සකාදගාමී ඵලය (කාමරාග සහ පටිස සංයෝජන දෙක යටපත් කෙරෙයි - ප්‍රභාහය නොකෙරෙයි)		
අනාගාමී	කාමරාග පටිස	කාමරාග පටිස
අර්හත් ඵලය	භව රාග ඉස්සා මච්චරිය මාන අච්ඡේදා	රූප රාග අරූප රාග මාන උද්ධච්ච අච්ඡේදා

ඔබේ වදනට කන්දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නට පුළුවන. එවන් අවස්ථාවක දී කිපීමෙන් නොසුදුසු ප්‍රතික්‍රියාවකට ඔබ පෙළඹුනහොත්, කලහකාරීව හැසිරුනහොත්, ඔබ තවත් ගැටලු රැසකට මැදිවිය හැකිය. මෙය පටිසානුශාසනා මතු වූ අවස්ථාවක් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. හොඳින් භාවනා කරන පුද්ගලයෙක් මෙම අනුශාසනා ධර්ම පිළිබඳව අවබෝධයෙන් කටයුතු කළ යුතු වෙයි. භාවනාවෙන් දියුණු කළ යෝනිසෝමනසිකාරය මෙවන් අවස්ථාවලදී අකුසල ශක්තීන් ක්‍රියාත්මක වීම නැවැත්වීමට උපකාරී වෙයි.

භාවනාවේ මුඛ පරමාර්ථය දශ සංයෝජන ප්‍රභාණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය කුසලයන් ඉපදවීමයි. සංයෝජන ප්‍රභාණය සිදුවන්නේ මාර්ග සහ ඵල සිත් උපදවා ගැනීමෙන්ය. එය අදියර හතරකින් සිදු වෙයි. ඒවා නම් සෝවාන්, සකාදාගාමී, අනාගාමී, අරිහන් ඵල අවස්ථාවන්ය. ඉහත දැක්වෙන සටහනෙන් දැක්වෙන පරිදි ඒ ඒ අදියරයන්හි අදළ සංයෝජන ප්‍රභාණය සිදු වෙයි. (01 වගුව බලන්න.)

සුත්‍රාන්තයේ දැක්වෙන රූප රාග සහ අරූප රාග අභිධම්මයේ හවරාග වශයෙන් දැක්වෙයි.

සුත්‍රාන්තයේ දැක්වෙන උද්ධච්චය වෙනුවට අභිධම්මයේ ඉස්සා මච්චරිය දෙක දැක්වෙයි.

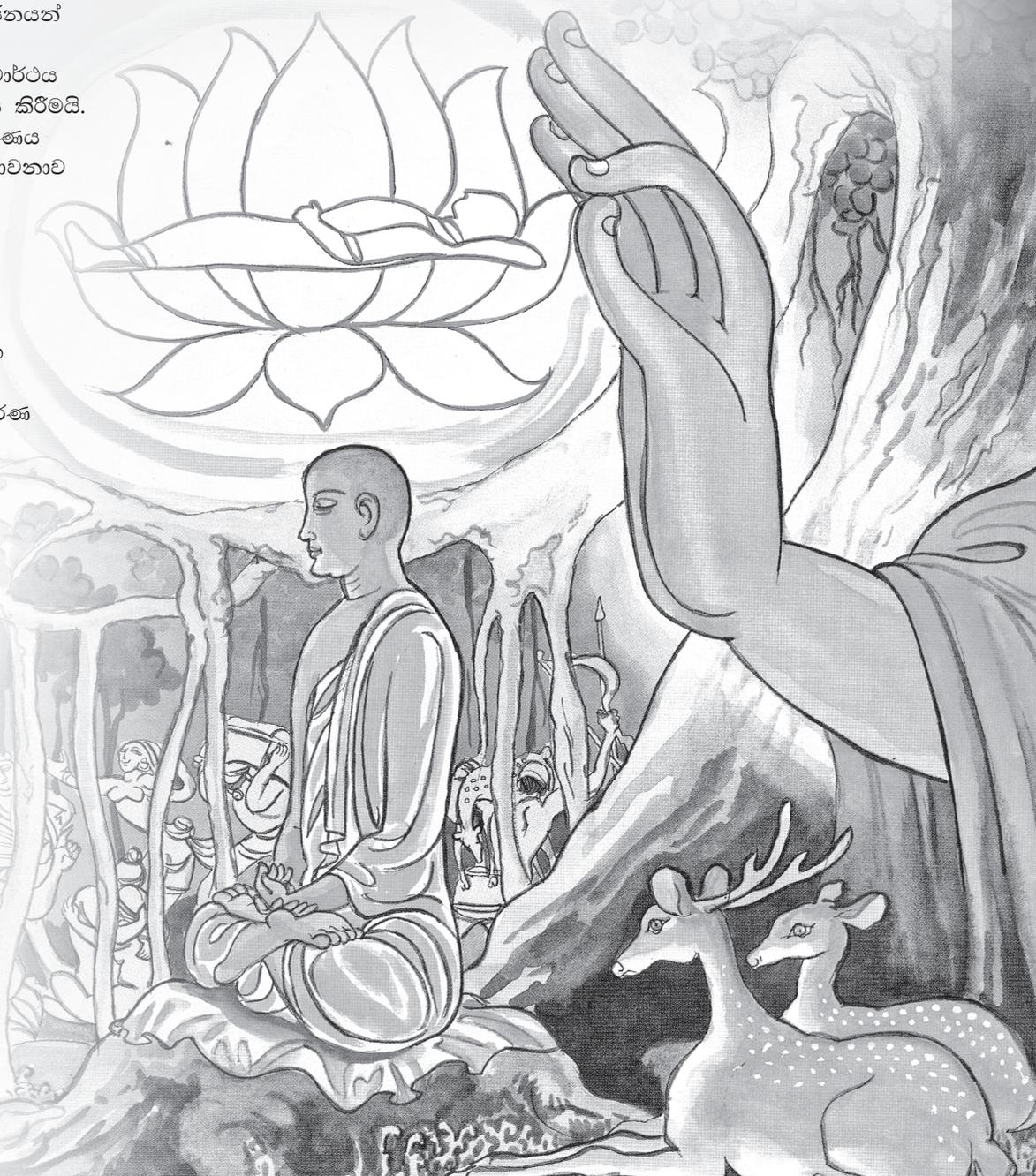
මෙම සටහනෙන් ඒ ඒ ඵලයන් සමග ප්‍රභාණයවන සංයෝජනයන් පැහැදිලිව දැකගත හැකිය.

බෞද්ධ භාවනාවේ පරමාර්ථය මෙම සංයෝජනය ප්‍රභාණය කිරීමයි. එමගින් ලබන ඵලය නිර්වාණය අවබෝධයයි. මේ සඳහා භාවනාව උපයෝගී කරගන්නේ කෙසේද? සමථ භාවනාව පුහුණු කරනුයේ සමාහිත චිත්තය වළකාලන ශක්තීන් දුබල කිරීම පිණිසයි. සිතක ගති ලක්ෂණ සිත හා සමග උපදින වෛතසිකවලින් පාලනය කරනු ලබයි. නිවරණ වශයෙන් හැඳින්වෙන්නේ ඉන් සමහරෙකි. ඒ අකුසල වෛතසික බෙලහීන කිරීම සිතක ස්ථාවරභාවය ස්ථාපිත කරන ශක්තීන් වන චිත්තක, විචාර, පීති, සුඛ සහ ඒකගතා, ශක්තිමත් කළ යුතු වෙයි. මෙම වෛතසික ඉතා හොඳින් බලවත් වූ සිතක් ඇති පුද්ගලයා ප්‍රථම ධ්‍යානයට සමවදියි. මෙවන් සිතක් ඇති භාවනානුයෝගියා නිවරණ හොඳින් යටපත් කොට ඇත. එවන් සමාහිත සිතකින් ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ කුසල වෛතසිකයන් වැඩිමට උත්සුක විය යුතුය. සීලය වඩන මුහු සම්මා වාචා, සම්මා

කම්මන්ත, සම්මා ආජීව, ශක්තිමත් කරයි. ඒවා සමගාමීව වැඩෙන සමාධිය සමග සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි, ශක්තිමත් කරයි. මෙම කුසල ක්‍රියා සත්තිස් බෝධිපාක්ෂික ධර්ම අනුව පුහුණු කරන්නේනම් සත්ත විගුද්ධිය වැඩෙයි. එහෙයින් ක්‍රමානුකූලව ප්‍රඥාව වැඩෙයි. එසේ වැඩෙන ප්‍රඥාව ඒ ඒ මාර්ග සහ ඵල ලැබීමට අවශ්‍ය ඥානයන් ස්ථාපිත කරයි. දැන් අප අවධානය සතර සාද්ධිපාද වෙත යොමු විය යුතුය. වන්ද, චිත්ත, චීරිය, විමංසා බලවත් වීම සමග පංච ඉන්ද්‍රිය, පංච බල සහ සත්ත බොජ්ජංග ධර්ම සමබරව පවත්වාගෙන යා යුතුය. එවන් පාලනයකින් යුතුව පුහුණු කරන භාවනාව නිර්වාණ මාර්ගයට පිවිසෙන මගයි.

කෙලෙස් යනු අපවිත්‍ර වූ යන අර්ථය දෙන වචනයකි. මෙහිදී අපිරිසිදු වන්නේ චිත්තයයි. සිත අපිරිසිදු කරන්නේ කවරෙකින්ද? සිතට යෙදෙන බලපෑම යහපත් කුසල ශක්තිය නම් සිත යහපත්ව හැසිරෙයි. ඒ ශක්තීන් අයහපත් වී නම් සිත ද අයහපත් වන්නේය. මෙම ශක්තිය යොදවන්නේ වෛතසික මගින්ය.

අකුසල වෛතසික නම බලපෑම් කරන විට සිත අකුසල සිතක් වෙයි. අකුසල වෛතසික දහ හතරකි. කුසල වෛතසික විසිපහකි. මේ අකුසල වෛතසික එක් එක් අවස්ථාවල වෙනත් නම්වලින් හඳුන්වා ඇත. නිවරණ, අනුශය ධම්ම, සංයෝජන, ඉන් සමහරෙකි.

මේවා පරීක්ෂා කරන විට ඒවායේ සංයුතිය අකුසල වෛතසිකවලින් හෙබි බව පෙනෙයි. අපිරිසිදු ජලය තුළින් යමක් දැකිය නොහැකිය. පිරිසිදු නිශ්චල ජලය විදුරුවක් මෙන් පාරදෘශ්‍යය සිත ද එසේමය. කෙලෙස්වලින් අපිරිසිදු වූ සිතකින් අරමුණු හඳුනාගැනීමට අපහසුය. පිරිසිදු කොට සමාහිත කළ සිතකින් අප සන්තානය තුළ ඇති සියලු අරමුණු නිරීක්ෂණය කිරීම හොඳින් කළ හැකිය. සිත පිරිසිදු කිරීම සීලයෙන් සිදු වෙයි. පිරිසිදු සීලයේ පිහිටි සිත සමාහිත වෙයි. එහි විත්ත ඒකාග්‍රතාවය ගොඩනැගෙයි. එවන් පිරිසිදු සමාහිත සිතකින්

ධර්මයන් පිළිබඳ දැකීම කළ හැකිය. විපස්සනා භාවනාව සඳහා සීලයේ ඇති උත්තරීතර වැදගත්කම පිළිබඳව අදහසක් දැන් ඔබට ඇතැයි සිතමි. සමථ භාවනාවේ ප්‍රගතිය ද සීලය මත තදින්ම රඳාපවතින බව අප අමතක කළ යුතු නොහේ. මෙම කරුණ නිසා සමථය හොඳින් වැඩු යෝගියා විදස්සනා භාවනාවේ ප්‍රතිඵල යහපත්ව ලබාගැනීමට වඩා සුදුසු වන්නේය. සමථය හොඳින් වැඩු යෝගියා භාවනානුයෝගීව වෙසෙන තුරු කෙලෙස් ධර්ම හොඳින් පාලනය කරයි.

සමහර පින්වත්හු විත්ත වෛතසික වැනි වචන පිළිබඳව දුර්මතයක් දරති.

අපිරිසිදු ජලය තුළින් යමක් දැකිය නොහැකිය. පිරිසිදු නිශ්චල ජලය විදුරුවක් මෙන් පාරදෘශ්‍යය සිත ද එසේමය. කෙලෙස්වලින් අපිරිසිදු වූ සිතකින් අරමුණු හඳුනාගැනීමට අපහසුය. පිරිසිදු කොට සමාහිත කළ සිතකින් අප සන්තානය තුළ ඇති සියලු අරමුණු නිරීක්ෂණය කිරීම හොඳින් කළ හැකිය. සිත පිරිසිදු කිරීම සීලයෙන් සිදු වෙයි. පිරිසිදු සීලයේ පිහිටි සිත සමාහිත වෙයි.

නමුත් ඒ ශක්ති විශේෂයන් වෙනත් නම්වලින් හැඳින්වූ විට හොඳින් හඳුනා ගනිති. දෝස වෛතසිකය වෙනුවට “තරහා ගතිය” “වෛර ගතිය” යෙදුනහොත් එය හඳුනා ගනිති. ධර්මයෙන් විස්තර වන පරිදි විත්ත දෝශ මූලයෙන් සමන්විත වූ විට එය දෝස මූල සිතකැයි කියමු. මොන වචනයෙන් හැඳින් වුවත් කුසල සහ අකුසල ශක්තීන් වන වෛතසික සිතට කරන බලපෑම නිසා සිත කුසල හෝ අකුසල සිතක් බවට පත්වෙයි. භාවනාවෙන් දියුණු කළ සිතකින් මේ බලවේග හඳුනාගැනීමට ශක්තිය ගොඩනගාගත් පුද්ගලයා අකුසල වෛතසික යටපත් කිරීමේ හැකියාව ලබයි. තවද මෙම භවයේදී භාවනාව පුහුණු කළහොත් ඒ පුහුණුව ඉදිරි භවවලට ඔබේ සෙවනැල්ල මෙන් භවයෙන් භවයට එන බව දැනගත යුතුයි. එය කුසල කර්ම වශයෙන් සසර ගමනේ දී ඔබ පසුපස එයි.

ඔබේ ධර්ම මාර්ගය ඉක්මනින් නිවනට පමුණුවන මාර්ගයක් වේවා!!

තෙරුවන් සරණයි!!

සිවු පෙරනිමිති අභිනික්මන කළා හෙළි

ඉපදී දෙව් මිනිස් සත් වග බව
කළ පව් පින් පරිදි දුක් සැප විඳ
අවසන් භවයේ ඉපදී සුදෙවුන්
සිවු පෙර නිමිති දිටි විසි නව වැනි

පෙර පින් පරිදි “සිදුහත්” යන නම
නිසි සිප් සතර සහ යුද හැකිකම්
යසෝදරා කුල දුටු සරණෝට
රාහුල පුතුද දක සම්පත් බැමි

සුපුරුදු ලෙස දිනෙක රියෙ නැග උයන්
සඳහා ඡන්ත ඇමතිඳු සමඟ යන
සිරි නරඹමින් මගනොට දිසි අසිරි
සිවු පෙර නිමිති අභිනික්මන කළේ

හිස සිට දෙපතුලට සුදු සඵවකින්
කෙදිරිලි හඬ නගල දැඩි වේදනා
රෝගි අයෙක් මුල් වර දක සසර
පසක් කළෙ කුමරු පින් කළ නැණැස

සැරයටියකට බර දී කුඳු වූ
දෙපයින් වාරු කරගෙන ගමනක
දත් නැති මුව අයා දුක් පවසන
මහලු රුවක් දෙවනුව දිටි රජ

කතරේ
සසරේ
මැදුරේ
වසරේ

බැන්ද
රන්ද
කැන්ද
බින්ද

කෙළී
කලී
බැලී
හෙළී

වසා
නිසා
දෙසා
නිසා

සිරුර
බැහැර
නිතර
කුමර

මැස්සක හොවා මසවා පිරිසකගේ
නෑ පිරිවරක් හඬවා කඳුළු පිරි
අවසන් ගමන යන සොහොනට පිරිස්
තෙවනුව දුටු කුමරු සිත් සසල විය

හැඳ පිළිවෙලට පොරවා නිසි ලෙස
පත්කඩ පාත්‍රය සෙසු පිරිකර
නිහඬව බිම බලා සන්සුන් කර
පැවිදි රුවක් අවසන දුටු සඳ

රෝදුක් මහලුකම සහ මරණය
පෙර කළ පව් නියත දම අනුවම
පැවිදි වුවොත් දුක් සින්දන මග
නිවන සැනසුමයි හැම දුක් ගිණි

මෙලෙසට සිතු සිදුහත් බෝසත්
ඵමද උපන් පුතු දිටි නිදියන
ගිහි බැමි තවත් වැඩිවේ සිතමින්
ගිහි දිවියෙන් නික්ම බුදු මග ගති

අතින්
නෙතින්
මතින්
නිතින්

සිවුරු
සපිරු
සිරුරු
කුමරු

මෙලොවේ
සිදුවේ
හමුවේ
දුරුවේ

කුමරු
අයුරු
නිසරු
මහරු

කලා භූෂණ විමල් රුබසිංහ
සංස්කෘතික හා කලා කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ
හිටපු ලේකම්

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ප්‍රවෘත්ති

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ භාරකාර ශිෂ්‍යත්ව අරමුදල් ප්‍රදානය - 2017

ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක ගුණානුස්මරණ දේශනය

විශ්වවිද්‍යාල සහ රජයේ පාසල්වල උසස් අධ්‍යාපනය හදාරනු ලබන ස්වාමීන් වහන්සේලා හා සිසු දරු දැරියන් සඳහා වාර්ෂිකව ඉටු කරන ශිෂ්‍යත්ව පිරිනැමීමේ උත්සවය 2017 ජනවාරි මස මස 28 වන සෙනසුරාදා බොරැල්ලේ පිහිටි සංගම් ප්‍රධාන ශාලාවේදී සිදු කරන ලදී.

විශ්වවිද්‍යාල සහ තෝරාගත් රජයේ පාසල්වලින් ඉදිරිපත් කෙරුණු අයදුම්කරුවන් සංගම් අරමුදල් කමිටුවේ සම්මුඛ පරීක්ෂණයකට භාජනය කරනු ලැබූ අතර දිවයින පුරා පිහිටි විශ්වවිද්‍යාලවල සියලුම ජීවියන් නියෝජනය වන පරිදි සිසුන් 345 ක් සහ උසස් පෙළ අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන් 75 ක් මේ සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී.

ශිෂ්‍යත්ව වෙනුවෙන් දානපතියන්ගෙන් ලද අරමුදල්වලට අමතරව වෛද්‍ය ඩී.ජේ. ආටිගල අරමුදල, අනෙකුත් දානපතියන්ගේ අරමුදල්, සංගම් අරමුදල් සහ සංගමයේ පාලන සහ පාලක මණ්ඩලයේ නිලධාරීන්ගේ මූල්‍ය පරිත්‍යාගයන් මේ සඳහා මහෝපකාරී විය.

ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානයේ සවයේ ප්‍රධාන ආරාධිත ලෙස කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ සමාරම්භක අංශාධිපති මහාචාර්ය අසංග නිලකරන්ත මැතිතුමා සහභාගි විය.

ඒදින මෙම උත්සවය සඳහා ශිෂ්‍යත්වලාභී සිසුන් සහ මාපියන් ඇතුළු විශාල පිරිසක් සහභාගි වූ අතර පිළිගැනීමේ කථාව කරනු ලැබුවේ ගරු ප්‍රධාන ලේකම් මහේන්ද්‍ර ජයසේකර මහතා විසිනි. ස්තූති කථාව භාරකාර ශිෂ්‍යත්ව අරමුදල් කමිටු ලේකම් අනුර සේරසිංහ මහතා විසින් පවත්වන ලදී.

කතරගම විශ්‍රාම ශාලාව නවීකරණ කටයුතු

කතරගම පුදබිමට හා අවට ප්‍රදේශවලට පැමිණෙන අය සඳහා වඩා සුව පහසුකම් ඇතිව නවාතැන් ගැනීමට හැකිවන පරිදි 2016 වසරේ අගභාගයේ ආරම්භ කරනු ලැබූ කාමර අලුත්වැඩියාවන් මේ වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම නිම කර ඇති අතර, නව කාමරවලට ප්‍රවේශවීම සංකේතවත් කිරීම සංගමයේ ගරු සභාපති සුමේධ අමරසිංහ මහතා විසින් 2017.03.30 වෙනි දින පැවැති වාමි උත්සවයකදී සිදු කරනු ලැබීය. නවාතැන්කරුවන් සඳහා නිර්මාණ ආහාර ලබා දීම සඳහා හෝස්නාගාරයක් ද මේ වන විට ඉදිවෙමින් පවතී.

සංගමයේ ආරම්භක සභාපති මෙන්ම බෞද්ධාගමට සහ බෞද්ධ ජනතාවට සුවිශාල සේවයක් ඉටුකල ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක මැතිතුමාණන්ගේ 49 වන ගුණ සැමරුම 2017.02.13 වෙනි සඳුදා පස්වරුවේ සංගම් මූලස්ථානයේදී පවත්වන ලදී.

ජයතිලක පිළිරුවට මල් මාලාව පැළඳවීම සංගමයේ සභාපති සුමේධ අමරසිංහ මහතා විසින් සිදු කරනු ලැබූ අතර අනුස්මරණ දේශනය සඳහා ආරාධනා ලැබූ ආචාර්ය වික්‍රම වීරසූරිය මැතිතුමා හඳුන්වා දීම සංගමයේ කෘත්‍යාධිකාරී මණ්ඩල සභික නලින් ජේ. අබේසේකර මහතා විසින් සිදු කරන ලදී.

ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් පැවැත් වූ මෙම දේශනයේ මාතෘකාව වූයේ " Buddhist law as applicable in Sri Lanka" යන්නය.

ගුණානුස්මරණ දේශනය සඳහා කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ ගරු සභාපතිතුමා ඇතුළු පාලන මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් ද බාරොන් ජයතිලක මැතිතුමන්ගේ ඥාතීන් ඇතුළු සම්භාවනීය පිරිසක් සහභාගි වූහ.

මෙදින උත්සවයේ ස්තූති කථාව කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ කෘත්‍යාධිකාරී මණ්ඩල සභික ජනාධිපති නීතිඥ ආර්. ලක්ෂමන් පෙරේරා මහතා විසින් සිදුකරන ලදී.

කාර්ය මණ්ඩලයේ සුභ සාධක වාර්තාව

සංගමය විසින් සංවිධානය කරනු ලැබූ 2016 වසරේ සංගම් සේවක මණ්ඩලයේ හා ඔවුන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකත්වය උදෙසා වූ දින 3ක වාර්ෂික වාර්තාව 2017 ජනවාරි 13 - 15 දින දක්වා යාපහුව, අනුරාධපුර, පොලොන්නරුව, මාතලේ සහ මහනුවර ප්‍රදේශය ආවරණය වන පරිදි සිදු කරනු ලැබීය. මේ සඳහා 90ක තරම් පිරිසක් සහභාගි වූහ.

මෙම සංචාරයේ දී යාපහුව රාජධානිය, අනුරාධපුරයේ අටමස්ථානය දිඹුලාගල විහාරස්ථානය, පොලොන්නරුව ඓතිහාසික ස්ථාන මාතලේ අලුවිහාරය සහ මහනුවර දළදා මාලිගාව ආදී ස්ථාන, දැක බලා ගැනීමටත් වැඳ පුදා ගැනීමටත් හැකි විය.

ජිහත් කමඟ චක්ඛන කර්ම විපාක

පොල්ගහවෙල මහමේවුනා
භාවනා අසපුවේ නිර්මාතෘ
කිරිඔත්ගොඩ ඤාණානන්ද හිමි

අප දන්නවා බොහෝ දෙනා කුසල් වඩනවාටත් වඩා පින්ට කැමතියි. මේ ලෝකයේ තිබෙන බලවත්ම කුසල් තමා සතර සතිපට්ඨානාය වැඩීම, සිතිය ඉහළට දියුණු කිරීම, විදර්ශනා, සමථය වැඩීම. නමුත් අද සමාජයේ ඒ බලවත් කුසල් වෙනුවට පළමුතැන දෙන්නේ පින්ට. “පින්” කියන්නේ අප මහත්ඵල මහානිසංස ලෙස දන් දෙනවා. පුදපූජා කරනවා,

ධාතුන් වහන්සේ වදිනවා, නොයෙක් ලෙස බුදුරජාණන් වහන්සේට උපහාර පූජා, මල් පූජා පවත්වනවා. ධර්මය පතුරුවන්නට උදව් වෙනවා. මේ සියලු පින් අප කරන්නේ කුසල උපදවා ගන්නවාට වඩා පින් රැස්කර ගැනීමටයි. මෙහෙම පින් කරනවා කියන මිනිසුන්ගේ ජීවිතේ ඔවුන්ටත් නොදැනීම ගොඩනැගෙන කර්ම ශක්තියක් තිබෙනවා. එය අපට තේරෙන්නේ නැහැ.

ඒ නිසා පින් කරන්නට ගිහින් පව් ගොඩක් ජීවිතවලට එකතු වෙනවා. ඒක මේ වගේ දෙයක්. මීට කලින් බුද්ධ ශාසනයක රහතන් වහන්සේ කිහිප නමක් පිඬු පිණිස නිවසකට

වඩිනවා. උන්වහන්සේලාට මේ නිවසේ සිටි තරුණ යුවලක් ඉතාමත් ශ්‍රද්ධාවෙන් දනය පූජා කළා. ඉතාමත් සංවර ඉරියව් තිබෙන උන්වහන්සේ දෙස බලලා සතුටු වුණා. මුනිවරු මෙතරම් ශාන්ත වුණේ යම් ධර්මයක් අවබෝධ කරලද? ඒ පරම ශාන්ත වූ අමා නිවන අපටත් අවබෝධ කරගන්න පුළුවන්නම් කියන අදහස තරුණ යුවලගේ සිතේ බලවත්ව පිහිටියා. මේ දෙදෙනා ඒ සිතිවිල්ලෙන්ම දන් පූජා කළා. දනය වැළඳු රහතන් වහන්සේලා පිටත්වුණා. මොනම හරි හේතුවකට මුලින් සිටි හිමියන් පිටුපස හැරී පසුපස සිටි හිමියන් සමඟ සිනා වුණා.

ඒ සීනාව දුටු කාන්තාව සැමියාට කියනවා හරියට “සර්කස් කාරයෙක්” වගේ නේද කියා. ස්වාමියා හිස වනා එය ස්ථිර කළා. ඒ අය මනුස්ස ලෝකයේ සැපවත්ව ගෙවා මරණින් මතු සුගතියේ උපන්නා. කර්ම විපාකය සඳහා ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේදී අර කාන්තාව ඉපදුනා සර්කස් පවුලක. පිරිමියා උපන්නා ඒ ගමේම සිටු පවුලක. දන් ඒ ගැණු ළ මයා ගමින් ගමට සර්කස් පෙන්වමින් යනවා. දිනක් මේ සිටු කුමාරයාටත් මේ සර්කස් බලන්න ලැබුණා. සසරේ බැඳීම යළි මතු වුණා. දුටුසැණින් හිත ගියා. ඔහු තීරණය කළා මේ තරුණිය විවාහ කරන්න. කලින් ජීවිතයයි, කර්ම ශක්තියයි එකට එකතු වුණා. මාපියන්ගේ විරුද්ධතා මැද අර තරුණිය විවාහ කරගත්තා. දන් මේ කුමාරයාගේ රැකියාව සර්කස් පෙන්වන තැන්වලට බඩු ඇඳීමයි. දිනක් මේ තරුණියා මමත් සර්කස් ඉගෙනගන්න ඕන කියා සිතා සර්කස් ඉගෙන ගත්තා. කෙතරම් දක්ෂ ද කියනවානම් රියන් අසුවක් උස උණගසක් උඩකට නගිනවා. කය සැහැල්ලු කරගෙන සමබර කරගෙන මොහොතකින් ආකාසයට පැන නැග ආකාසයේ කරනම් දහතරක් ගසා නැවත අර අසු රියන් උස උණ ගසේ මුදුනේම සිට ගන්නවා. මිනිසුන් බොහෝ දෙනා එනවා මේ සර්කස් එක බලන්න.

දිනක් තථාගතයන් වහන්සේ ලෝකයාගේ හිතසුව පිණිස කරුණාවෙන් ලොව දෙස බැලුවා. උන්වහන්සේ පිත තිබෙන කෙනා කෙතරම් අතක සිටියත් හොඳින් හඳුනනවා. හරියට මහමේරු පර්වතය වගේ. පින්නැති කෙනා ළඟ සිටියත් උන්වහන්සේට පෙනෙන්නේ නැහැ. හරියට රැ කාලයේ ළඟට වැටුන ඉඳිකටුවක් වගේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ එද සඟ පිරිසත් සමඟ සර්කස් පිට්ටනියට වඩිනවා. දන් මිනිසුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙස බලනවා. අර පුද්ගලයා උණ ගහේ උඩ ඉන්නවා. ඔහු සිතනවා මම දන් සර්කස් පෙන්වන්නට හදන්නේ. මේ ශ්‍රමණ පිරිසක් ඇයි මෙතැනට වැඩියේ? කියලා සිත වික්ෂිප්ත වුණා. බුදුන් වහන්සේ වදලා පින්වත අපටත් පෙන්වන්න ඔබගේ සර්කස්. දන් ඔහුට හරි සතුටුයි. උණ ගස මුදුනේ සිට සර්කස්වලට සුදුනම්ව සිත එකඟ කරගත්තා. උණ ගසෙන් උඩට එසවුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහුට ඇසෙන සේ වදලා “පින්වත, අතීතය අත්හරින්න. අනාගතය සිතින් පනන්නට එපා. වර්තමානයේ ස්වභාවය දකින්න. මේ පංච උපාදානස්කන්ධයට මුලාවෙන්න එපා” කියා. ඔහු ආකාසයේ සිටම ධර්මය අවබෝධ කරගෙන නැවත උණ ගස උඩ සිට ගත්තේ රහතන් වහන්සේ නමක් ලෙස. මේ නිසා කටින්

පිටවන වචනය ගැන සැලකිලිමත්වීම වැදගත් වෙනවා. ඔබට තව උදහරණයක් කියන්නම්. එක සිටු නිවසකට පසේබුදු රජාණන් වහන්සේ පිරිසක් දනයට වැඩියා. පාත්‍රා උණු වතුරෙන් සෝදන විට රස්නය නිසා උන්වහන්සේලා ඒ පාත්‍රා බිම තිබ්බා. බිම තබා සෝදනවිට ඒ පාත්‍ර සෙලවෙනවා. එක් කුමාරිකාවක් මේක දක තමාගේ අතේ තිබුණු ඇත් දළයෙන් කළ වළලු අට අර පාත්‍රා නොසෙල්වීමට ‘දරණු’ ලෙස තිබ්බා. දන් දනය පූජාකරගෙන සතුටු වුණා. ඒ පසේ බුදුරජාණන් වහන්සේ අතර එක් නමක් සිටියා කුදුවෙලා යන. අර වළලු දුන් බිසව අනෙක් බිසෝවරුන්ට කියනවා අර අර බලන්න අර භික්ෂුව යන හැටි. අනෙක් අය අහනවා ඇයි මොකද? යන විදිහ. එවිට අරයා රඟපා පෙන්නවා මෙහෙමයි ගියේ කියා. එම බිසව උපනුපත් ආත්මවල කුදුවෙලා ඉපදුණා. මේ බුද්ධ ශාසනයේ “කුප්පුත්තරා” ඇයයි. අර පාත්‍රාවලට දරුණු පූජා කළ පිනට වහා ධර්මය අවබෝධ වුණා. පසේබුදු කෙනෙකුට නිද්ද කළ නිසා කුදු වුණා. එනිසා අපේ සසරේ සැරිසරන ජීවිත සකස් වෙලා තිබෙන විදිහ රෝම කුපයක, ඇහි බැමක, බලන බැල්මක, කථා කරන වචනයක, යම් ඉරියව්වක කර්මය සකස්වෙලා තිබෙනවා.

ඒකයි බුදුරජාණන් වහන්සේ වදලේ මේ කය කියන්නේ සසරේ කරන ලද පැරැණි කර්මයක් ලෙස. ඒවා මේ ජීවිතයේදී ලැබෙනවා. අප මුහුණේ එක එක ඉරියව් වෙනස් කළොත් අපේ මුහුණ එක එක ආකාරයට පෙනෙනවා. මේ ආකාරයට අපට කයක් හදලා දුන්නේ කර්මය විසින්. තවත් කෙනෙකුට හදදුන් ගරීරයට හිනාවෙලා අපත් කර්ම රැස්කර ගන්නවා.

එහෙමනම් අප නොදැනීම පිනත් සමග කර්මය මිශ්‍ර වෙනවා. කෙනෙක් උඩුගු සිතින් දන්පැන් දුන්නානම් ඒ දනය උඩුගු සිත සමග එකතු වෙනවා. සමහර අය දන් දෙනවා. නමුත් කායික ජීවිතය සංවර නැහැ. දන් දෙන සමහරු හරි පරුෂයි. ඒ අය දනය නිසා බලවත් වෙනවා. නමුත් සැර පරුෂ යක්ෂයන් වෙනවා. තමන්ගේ ඊළඟ ජීවිතය දන් ගතකරන ජීවිතය අනුවයි සකස් වෙන්නේ. තමන් දන්පැන් දෙනවිට, සිනාසෙනවිට, කථාකරනවිට එයින් කර්මයක් සකස් වෙනවා. බොහෝ දෙනා දන් දෙනවා. නමුත් අත්හැර දන් නොදුන්නේ නිසා දුන්දේ පමණක් ලැබෙනවා. තමන්ගේ දේ භුක්ති විඳින්න හිත නැමෙන්නේ නැහැ. තමන් කරන කියන දේ තමන්ගේ පිටුපස්සෙන් එනවා. එනිසා නිතරම අප දන් දීලා හිත පහදවා ගන්නට ඕන. ඒ වගේම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය මුල්කරගෙන විහිළු කළොත් එය විශාල පාපයක් වෙනවා. උප උපත් ආත්මවල විහිළුවට කිව්වත් එය අපට ගෙවන්නට සිදුවෙනවා. මිනිසුන් මේ සියලුම පාපයන් කර ගන්නේ ධර්මය නො දන්නාකම නිසයි. සමහර අය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ විවිධ කුසලතාවලට, විවිධ විශේෂ දක්ෂතාවලට නින්දා අපහාස කරනවා. ගරහනවා. එහෙම වෙන්න පුළුවන්ද කියා අහනවා. නමුත් ඒ අය දන්නේ නැහැ උන්වහන්සේගේ අසීමිත ප්‍රඥ ගුණය ගැන. ඒ නිසාම ශ්‍රද්ධාවක් නැති අය වචනය නිසා බොහෝ පවිකර ගන්නවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ, ධර්මය, සංඝයා මුල්කරගෙන කියන කරන දේ පිළිබඳව අප විශේෂයෙන් පරිස්සම් විය යුතුයි. තමන්ගේ සිත, කය, වචනය හික්මීමෙන් ඔබටමයි යහපත සැලසෙන්නේ. ඔබ

යමක් දෙන ආකාරයටයි නැවත ලැබෙන්නේ. තමන් ඉතුරුකරගෙන ඉතුරුකරගෙන නම් දන් දෙන්නේ සසරේදී තමන්ට ලැබෙන විටත් ටික ටික තමා ලැබෙන්නේ. ඒ නිසා තමාට කර්මය ගැන හැඳීමක් තිබෙන්න ඕන. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනයේ සිතින්, කයින්, වචනයෙන් මොනවාහරි දෙයක් කළොත් ලැබෙන්නේ ඒ ආකාරයටයි. ශාසනය කියන්නේ සරුසාර කුඹුරක්. ඒ කුඹුරේ මොන දේ වැපුරුවත් එහි බීජ හට ගන්නවා. කොහොඹ වැපුරුවොත් කොහොඹ හට ගන්නවා. වී වැපුරුවොත් වී හට ගන්නවා. බුද්ධ ශාසනය ගැන අප සතුටින් නම් කථා කරන්නේ පුණ්‍ය සංස්කාර හටගන්නවා. බුද්ධ ශාසනය ගැන අපැහැදීමෙන් නම් කටයුතු කරන්නේ පාපී කර්ම සකස් වෙනවා. ඒ නිසා අද කාලයේ මැරෙන බොහෝ දෙනා දුගති ලෝකවල යනවා.

සීලය ගැන, දනය ගැන, භාවනාව ගැන තේරුමක් නැහැ. ඒ නිසාම භාවනා කරන අයට ගරහනවා.

භාවනාවක් කරන කෙනෙයි දන්නේ භාවනා කරන එක කෙතරම් අමාරුද කියා. භාවනා කරන අයට අප ගැරහුම් කළොත් එහි විපාක ලැබෙන්නේ අප භාවනාවට වාඩිවුණාට පස්සෙයි. සිල් රකින කෙනාට අපෙන් වරදක් වුණොත් යම් දවසක අප සිල් රකින්න උත්සාහ කරද්දී එහි විපාක අපට ලැබෙනවා. ඒ නිසා තේරුම් ගන්න සිතින්, කයෙන්, වචනයෙන් නිරන්තරයෙන් කර්ම සකස් වෙනවා. පිනක් හෝ පවක් අපේ අතින් සිදුවෙනවිට තමන්ගේ හැසිරීම් රටාව, සිතේ ස්වභාවය කර්මයන් සමග එකතු වෙනවා. විපාක දෙනකොට ඒ සියලුම දේ එකතුවෙලා විපාක දෙනවා.

ඒ නිසා අප ඒ ගැන සිහියෙන්, බුද්ධියෙන්, විමසීමෙන් මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීම වැදගත් වෙනවා.

“දී වූවිසිරි”

The Buddhist

Founded 1888

Editor in chief - Mr. Sunil S. Sirisena
 Editor - Sinhala - Mr. Piyadasa Wattagama
 Asst: Editor - Mr. Kusumabandu Samarawickrama

Vol. CXXXVI

BE2561

May

CE 2017

No. 01

~ Editorial ~

VESAK MESSAGE

Arrangements are already in place to celebrate our Vesak Festival of this year on a magnificent scale. The International Vesak Commemoration of the United Nations is due to be held in Sri Lanka this year. This announcement has communicated to Sri Lankan Buddhists a sense of ecstatic joy.

It has been the long standing tradition of Sri Lankan Buddhists to perform their ceremonial rituals only in combination with spiritual and practical observance.

Celebration of the Annual Vesak Festival has remained an indispensable Component of the ritualistic system of Sri Lankan Buddhist Devotees. It has also been the conventional practice for the Village Temple to play a pivotal role in organizing and monitoring the celebrations. On this occasion when the entire Buddhist Community are making elaborate arrangements to celebrate this momentous event we wish to emphasise a few matters that deserve the attention of the Buddhist Public.

Sri Lanka is a country that has a glorious history extending over a period of 2600 years. This is one basic truth that is revealed in our historical records, literary works, inscriptions and other extant sources. That is none other than the fact that the entirety of the Sinhala culture is structured on Buddhist principles, particularly Buddhist ritualistic practices and Buddhist civilization. This fact can be confirmed by reference to historical records. Although Sri Lanka's culture had undergone various transmutations from time to time throughout history in consequence of periodic invasions from neighbouring as well as distant regimes this culture had the strength to withstand these onslaughts and to retain its pristine character unchanged in substance. Buddhist and Buddhist Institutions suffered a serious set back with the invasion by Magha of Kalinga in 1215 C.E. and the sacrilegious destruction of Buddhist Monasteries including religious edifices such as Stupas, Viharas, Buddhist literature and the massacring of Buddhist monks that ensued. The destruction and devastation was of such magnitude that Anuradhapura and Polonnaruwa could not be restored and the Kings had to abandon these cities and retreat to the South Western Region. The result was the nearly total effacement of

our glorious civilization from these ancient capitals which eventually got engulfed by the spreading jungle. Archaeologists are still engaged in exploring the treasures of these civilizations from the jungles that buried them. There were many such marauding Indian invaders who destroyed our glorious civilization periodically. History teaches us that such devastations of large scale occurred mainly during the regimes of weak monarchs.

When we study the history and civilization of the Sinhala race we concentrate our attention, in the case of Kings, mainly on prominent monarchs like Dutugemunu, Parakramabahu and Vijayabahu and in the case of religious establishments the Sixteen Great Monasteries.

Our historical records bear sufficient evidence of the efforts made throughout history to prevent our culture from going into extinction. Our children had been deprived of the opportunities to learn about this history in the recent past. Being deprived of this knowledge of the condition of our country during these periods of history, the young generations of Buddhists of Sri Lanka have sunk into a state Stupor and apathy regarding the glories of our history. This state of affairs has provided the opportunity to some perverts who are bent on distorting our history in order to achieve their narrow and base objectives to interpret our Buddhist cultural heritage that developed over long periods of history according to their whimsical idiosyncrasies.

In a country which has a large proportion of Buddhist devotees who are not in the habit of visiting Temples regularly and which has only a meagre minority of learned Bhikkhus who can explain to the laity the profound essence of Buddhism there is precious little that the performance of ritual can contribute to the consolidation of Buddhism. Sri Lanka has a multi-religious population. But the large Buddhist majority has only a few stalwarts who are possessed of the spiritual strength and stamina to voice the concerns that confront the Buddhists by being Buddhists. We are aware that the adherents of other religions have their protagonists who champion the cause of their religious and propagate their faiths by resort to various means. But the Buddhists of this

country are faced with the problem of preserving their interests, leaving aside the task of propagating it or strengthening its interests.

It has become the fashion today to scornfully brand those who publicly champion the cause of one's nationality or religion seeking to protect them from antagonistic forces as racialists, extremists or fundamentalists in their barbaric jargon. If the stark reality of this catastrophe is not recognized and necessary safeguards not instituted in time, by the lapse of the next half century the massive edifice of our Buddhist culture is bound to crumble to the ground and be overgrown with the weeds that are already sprouting around it.

If our beloved country is destined to be classified at some future date in the category of "states that were one glorified by Buddhism", such as Bangladesh, Afghanistan, South Korea, Indonesia and Maldives and if we desire to escape being castigated as having contributed to such ignominy, we should dedicate ourselves in all seriousness to achieve that end promptly and earnestly. The generation of youth should be properly educated regarding these problems. Let us direct our earnest attention to this reality on this Vesak Full Moon Poya Day. Furthermore, let us dedicate ourselves to the task eliminating this perilous situation.

May the Blessings of Noble Triple Gem be with All.

Sunil S. Sirisena
 Editor-in-chief

President's Message

Coinciding with the dawn of the Buddhist Era 2561 occurring on the Vesak Full Moon Poya day of 2017 Colombo Young Men's Buddhist Association, the pioneer Buddhist Organisation of Sri Lanka, celebrates its 119th. Anniversary of its inauguration. I am delighted to be endowed with this opportunity to offer my sincere gratitude and feelings of appreciation, through the columns of this quarterly Buddhist Journal of ours "The Buddhist" to the multitude of our patrons, supporters, well-wishers and all others in general, who extended their good-will, co-operation and support, devotedly, both spiritually and materially in all our activities covering the fields of religious advancement and social upliftment of the Buddhist Community of Sri Lanka over this long period extending beyond a Century.

In the scheme of activities promoted by the Government of Sri Lanka in conjunction with local Buddhist organizations aimed at building an ethically and morally chaste society Colombo YMBA has been lending its unstinted support in a variety of modes. The programme of activities promoted and implemented by the YMBA comprises conducting examinations on Buddha Dhamma in the English medium from Preliminary upto Diploma Level for Dhamma School students of Sri Lanka and Overseas Centers, providing Text Books covering prescribed syllabuses, conducting contests in Essay Writing, Drama, Poetry Composition and Oratory on Buddhist Themes, conducting Dhamma and Abhidhamma classes both in English and Sinhala for Adults, holding monthly Dhamma Discussions in English and Sinhala, sponsoring "Sil" Observance and Meditation Programmes supported by alms-giving and Dhamma Sermons on Sundays. Another programme in the field of Social Welfare is

the grant of scholarships to undergraduates and deserving senior students of select Colombo Schools financed out of charitable Trust Funds supplemented by donations from the public. In addition to these programmes the Association has been providing limited assistance for development projects in disadvantaged Buddhist Temples and to Dhamma Schools in backward areas.

I appreciate the service provided by the Association's Quarterly Journal "The Buddhist" in supplying to the reading public an array of learned articles on timely topics aimed at broadening their horizons in the field of Buddha Dhamma and achieving the ultimate objective of building a just society. I am grateful to the galaxy of erudite scholars who regularly supply articles to this Journal.

The Vesak Season of the Buddhist Era 2561, commencing with the Full Moon Poya Day is a timely season for Buddhist Devotees to make a firm determination to structure their lives on Buddhist principles and to resolve to maintain this spirit undiminished throughout their lives I make this appeal to all Buddhists to let this resolution sink deep into their minds and abide by its dictates with unflinching devotion.

Buddha has hailed Health as the Highest Gain of Life (Arogya parama Labha). I wish all our readers and patrons Good Health accompanied by Serene Joy and Happiness in this Vesak Season.

May the Blessings of the Noble Triple Gem be with All.

Sumedha Amerasinghe
President Y.M.B.A.

Hony. General Secretary's Message

I am delighted to be provided with this opportunity of sending a Message to the Vesak Issue of the quarterly Journal "The Buddhist" of the year 2561 of the Buddhist Era which publication represents one of the major projects of the Colombo Young Men's Buddhist Association which is dedicated to "advance the moral cultural physical and social welfare of Buddhists and to promote the interests of buddhists".

I offer my appreciative compliments to the Editorial Board of this Journal for their commitment and their ability to present to our readership this Vesak Issue of this Journal which has a proud history of 129 years uninterrupted existence, replete with a full complement of learned articles contributed by erudite scholars. This esteemed Journal has succeeded in maintaining this continued existence over this long period due to the voluntary and unstinted dedication and commitment of the Editorial Board and the support extended by

a Community of erudite writers representing both our venerable Buddhist Sangha and lay scholars who contributed articles regularly. While expressing our gratitude on behalf of the Colombo YMBA, to all those who labour to maintain the continuity of this Journal. I wish those who have since departed, after rendering a service to this project, the supreme bliss of Nibbana.

It is my earnest wish and hope that this Journal, published both in Sinhala and English survive long and be blessed with a more illustrious future.

May the Blessings of Noble Triple Gem be with All.

Mahendra Jayasekera
Hony. General Secretary

MR. RAJAH KURUPPU

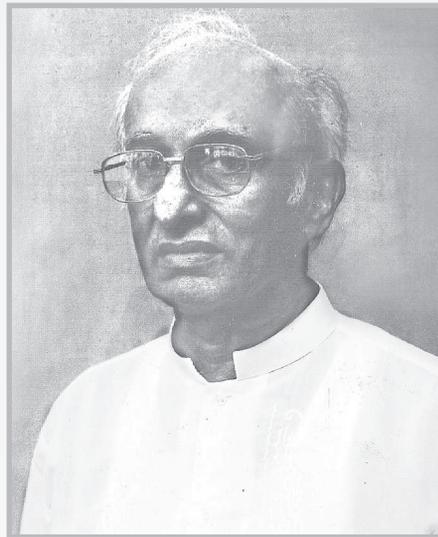
A TRIBUTE

With the demise of Mr. Rajah Kuruppu on the 10th April 2017. Bak Full Moon Poya Day, the Buddhist Public of Sri Lanka lost a devoted Buddhist Worker who dedicated his entire life after retirement from Public Service for the cause of Buddhism in Sri Lanka in a variety of spheres mainly through the auspices of Colombo YMBA while holding the office of Vice President continuously for a period of fourteen years.

Rajah, as he was popularly called, was the younger son of the late Mr. Jayaweera Kuruppu, Member of the State Council for Ratnapura, subsequently, Minister of Local Government and Cultural Affairs of the New Parliament. After a brilliant school career at Royal College, he entered University of Ceylon Peradeniya in 1955 and graduated specializing in Economics in 1959. He had an illustrious career in Government Administrative Service in various capacities and retired in 1995 as the State Secretary of Finance. Thereafter he makes this admirable decision to devote his life, heart and soul, for the cause of Buddhism in a wide range of fields. In effect, he becomes a full-time Buddhist Worker. Rajah associates himself with Colombo YMBA which opens for him a fertile field to engage in a variety of spheres promoting mainly its academic activities.

The Administrative structure of the YMBA comprises a network of Branch Committees entrusted with the task of organizing, executing and promoting the wide variety of subjects falling within its purview.

While holding the position of Vice President of the Association Rajah functioned as the Secretary of Sir Baron Jayatilaka Memorial Library and Association Archives

Committee and as a Member of a number of other Committees. As Vice President he held ex – officio authority to participate in the proceedings of any sub-Committee in an advisory capacity. He lent his services ungrudgingly whenever the need arose.

YMBA was privileged to receive the entire Personal Library of Sir Baron Jayatilaka as a bequest of his Last Will. This Collection comprised rare and authoritative publications on subjects in which Sir Baron excelled as a scholar such as Buddhism, Buddhist Literature and Oriental Languages. It required proper organization and classification in order to be elevated to the level of a Research Library. Rajah Kuruppu accomplished this task magnificently and the Library caters to a wide readership comprising students, researchers and general readers. The Committee meets regularly to ensure its services.

Rajah functioned for a period of ten years as the Chief Editor of the Quarterly Journal “The Buddhist”

of the YMBA originally inaugurated by Col. H.S. Olcott in 1888 and hence ranked as the oldest Buddhist Journal in the world. This periodical supplied to the readers articles on a variety of Buddhist themes contributed by eminent writers. He was an imaginative writer on Buddhist themes and has produced two monographs in English titled respectively “The Art of Noble Living” dealing with the Buddhist Concept of Brahma Viharas and “Facing Death with a Smile”. Additionally he contributed articles on timely topics to Newspapers.

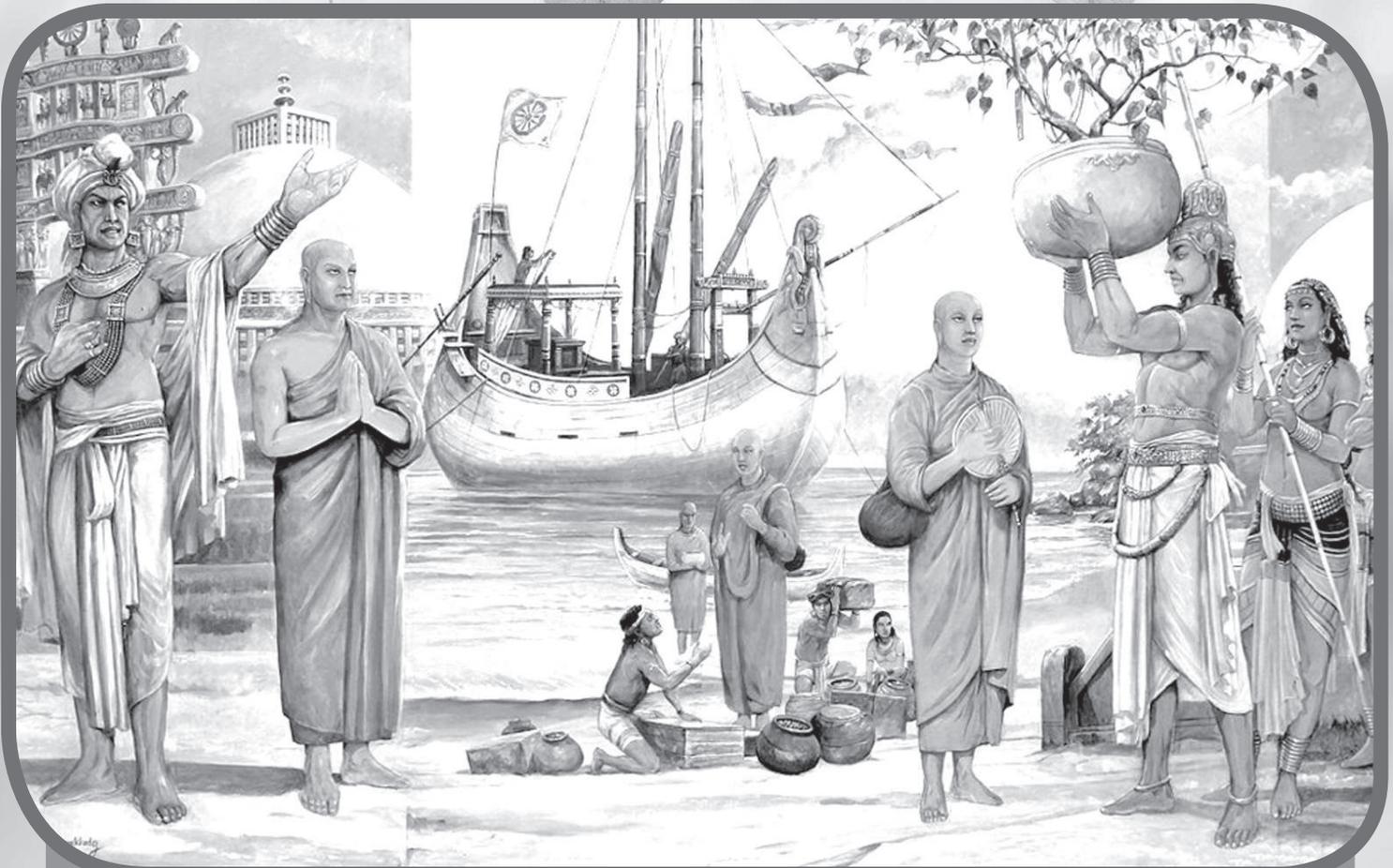
His services as a resourceful writer, particularly in English, had been utilized by the Government Services Buddhist Association. He functioned as the Editor of its Buddhist Annual “Vesak Sirisara” for a number of years.

Another notable activity of the YMBA that engaged Rajah Kuruppu’s attention was moderating of the Monthly Dhamma Discussions conducted on two Sundays respectively in Sinhala and English elucidating abstruse topics from Buddha Dhamma for the benefit of those bent on broadening their knowledge of the Dhamma having enlisted the services of a circle of Buddhist Scholars. It was marvelous that Rajah Conducted his last Dhamma Discussion only eight days before his death displaying no signs of any physical debility nor mental frailty.

Rajah had a firm conviction of the reality of life and Death. One can say that being true to his homily to the World at large, at the ripe age of 82, “He faced Death with a Smile”.

May his sojourn in Samsara be short and May he attain the Supreme Bliss of Nibbana soon.

The Way Forward for Buddhism in the 21st Century

Buddhism as a World Religion

Buddhism is the oldest of the four great world religions; the other three being Hinduism, Christianity and Islam. Buddhism like the other major religions addresses itself to all mankind and has also found adherents in all parts of the world. Buddhism is also a world religion in the sense that it has been able to adapt itself to diverse geographical regions, a variety of social systems and above all to succeeding industrial, scientific and technological revolutions.

By K.H.J. Wijayadasa,
Former Secretary to the President

Buddhism as a philosophy has reached all corners of the globe whether it be Iceland in the Arctic or Taiwan in the Tropics. Even in India and Indonesia countries in which Buddhism long seemed extinct, Buddhist monks and monasteries have again appeared. It has been estimated that, today there

are as many Buddhist adherents as Christians or Muslims distributed in every conceivable country, region and continent.

The reasons for this upsurge in voluntary conversions to Buddhism are many. Ven. Dr. Walpola Rahula Thero has offered a plausible explanation to this phenomenon. He has said that “Buddhism is always a question of knowing and seeing and not that of believing. The teaching of the Buddha is qualified as “Ehi-Passiko”, inviting you to come and see but not to come and believe.”

Dr. G.P. Malalasekara added another dimension to this phenomenon when he said that “It was never, however, the Buddhist way to proselytize in the sense of forcing ideas and beliefs upon an unwilling audience, much less to exert pressure of any kind or any kind of flattery, deceit cajolery to win adherence to one’s own point of view. Buddhist missionaries have never competed for converts in the market place.

It is noteworthy that Buddhism appeals to the West being both rational and liberal in outlook as well as approach. According to Albert Einstein, “if there is any religion that would cope with modern scientific needs it would be Buddhism”. As stated by Jawaharlal Nehru Buddha’s method is unique in that if any question has to be considered it must be done peacefully and democratically in the way taught by the Buddha. The sum and substance of all these expositions is that Buddhist missionaries need not go out of the way to proselytize but only resort to the dissemination of the Dhamma calmly and sedately.

The Fluctuating Fortunes of Buddhism

Traversing a torrid and turbulent path over nearly 2560 years, the Buddha Sasana faced vicissitudes of the type and magnitude that no other world religion has had to endure. Civilizations it inspired shone brilliantly and were then eclipsed; cultures flowered in all richness and then withered away and its wide coverage had expanded far and beyond, contracted and faded away as if to emphatically prove the cardinal Buddhist teaching of impermanence. Fortunately, from time to time in different parts of South and South East Asia there arose as occasion demanded Sangha leaders, enlightened monarchs and pious laity to resuscitate, revitalize and salvage the Buddha Sasana.

Traversing a torrid and turbulent path over nearly 2560 years, the Buddha Sasana faced vicissitudes of the type and magnitude that no other world religion has had to endure. Civilizations it inspired shone brilliantly and were then eclipsed; cultures flowered in all richness and then withered away and its wide coverage had expanded far and beyond, contracted and faded away as if to emphatically prove the cardinal Buddhist teaching of impermanence.

The first such saviour of the Buddha Sasana from destruction and decay is none other than Asoka the son of King Bimbisara and grandson of Emperor Chandraguptha Maurya who ascended the throne at Pataliputta in India in 259 BC nearly three centuries after the “Parinibbana” (passing away) of the Buddha. In fact Emperor Dharmasoka has left an indelible impression in the world history as the foremost patron of Buddhism.

Extensive lithic records and copious archaeological evidence justifiably corroborated by the Northern Buddhist tradition and the Sri Lanka Pali sources bear ample testimony to the unique contribution made by Asoka to the fostering and propagation of Buddhism both in India as well as in most parts of the then known civilized world. If not

for the emergence of Asoka the Righteous, Buddhism would have died a natural death in India more than 2000 years ago and for that matter may not have reached the neighbouring countries especially Sri Lanka where the original doctrine came to be preserved in its pristine purity for well over 2300 years. Undoubtedly, Asoka’s greatest achievement in life as well as his everlasting legacy to the world was the dissemination of the Buddha’s ethical message not only to frontier and neighbouring countries but also as far beyond as Greece, Egypt, Libiya and Syria; up to a distance of six hundred “yojanas”. Coincidentally, it is owing to Asoka’s generosity that the southern branch of the Sacred Jaya Sri Maha Bodhi arrived in Sri Lanka before the mother tree under which Prince Siddhartha attained Buddhahood was destroyed by queen Tissarakka in Asoka’s 34th regnal year thus making it an invaluable and immortal gift of gifts.

In the 3rd century BC with the introduction of Buddhism to Sri Lanka the King and the Royal family along with the people embraced Buddhism. Along with Buddhism the technological and cultural attainments of the Maurya civilization came to be transferred to Sri Lanka. Thus for sixteen centuries from the 3rd century BC to the 13th century AC the great Sinhala; Buddhist; Agrarian civilization blossomed and flourished replete with magnificent Buddhist edifices, intricate irrigation systems, marvels of architecture and city planning, highly advanced language, literature, paintings and other forms of art and architecture. The invasion of Sri Lanka by the blood thirsty Kalinga Magha from India in 1215 AC saw the comprehensive and unprecedented destruction of Sri Lanka’s two great capital cities Anuradhapura and Polonnaruwa.

The armies of Kalinga Magha systematically desecrated and destroyed sacred sites, ransacked temples and the incumbent King Parakrama Pandya was blinded and executed. Thereafter, the Sinhala kings began relocating their capitals progressively in a drift to the South-West and were unable to re establish themselves either in Anuradhapura or Polonnaruwa.

Likewise, Buddhism has long been an important part of the cultural heritage of South, South East and East Asia. The authentic Buddhist monuments of Asoka's

India, the gigantic Stupas and magnificent temples of Sri Lanka, the Angkor Wat in Cambodia, the beautiful temples of Burma and Thailand and the Barobudur in Indonesia bear testimony to the great heights attained by Buddhism in this region. If Buddhism is to continue to exercise a positive influence upon present and future generations, it cannot remain content with the achievements of the past. The religious ideals and moral values of Buddhism which have proved so useful to past generations must be transmitted

to those of the present and future generations living in a fast changing world. This can be accomplished only by disseminating the teachings of the Buddha to the largest number of people swiftly and succinctly.

The World Remains in a State of Flux and Turmoil

The world today is in a constant state of flux and utter turmoil. Human beings are killing human beings for political, social, economic, racial or religious reasons. Terrorism powered by racial extremism or religious fundamentalism is decimating thousands of innocent civilians as a matter of daily routine in several parts of Asia, Middle East, Europe and Africa. The widening gap between the rich and the poor especially in the developing countries is fuelling jealousy, hatred and social disintegration. Human beings are losing their patience and sensitivity day by day. There is no rationale or wisdom in their decision making. Fear, anxiety, mistrust and conflicts have become the norm rather than the exception. Uncertainty of life has become the order of the day. From the Buddhist point of view all these manifestations are due to insatiable desire, hatred, conceit and ignorance.

Moreover, prevailing patterns of development have led to the perpetuation of poverty, exacerbation of environmental degradation and mounting social and political unrest. Modern industrialized societies assume that happiness and wellbeing lie in the satisfaction of man's material needs and sensual desires. This assumption makes it imperative that nature must be conquered and exploited at any environmental or social cost. The eco crisis is not solely a developmental problem nor a technological problem. It is indeed an ethical problem caused by an erosion of spiritual, social and moral values.

Added to this today's lifestyles are heavily dependent on the earth's finite resources. Modern day consumer oriented lifestyles are self destructive. On the one hand they are unhealthy, causing diseases and disabilities. On the other hand they deplete natural resources over stripping their ability to replenish and regenerate. Undeniably selfishness and greed are the root causes of these evils. The Buddhist way has been specifically designed for the eradication of these root causes of evil. Invariably, the Buddha Sasana has to face all the challenges posed by the winds of ethno-religious, socio-cultural and techno-economic changes as never witnessed before and forge for itself a way forward while meeting the demand for the Dhamma from the ever increasing number of truth seekers from around the world.

Challenges Confronting Buddhism

The threats to Buddhism and the enemies of Buddhism are nothing new. History has recorded that they have been both endogenous and exogenous in origin. This means that they have emanated both from within the outside. However, the challenges we are facing today are more pronounced, more alarming and more dangerous. Some of the most virulent and predominant exogenous challenges which are certainly beyond our immediate control are; racial and religious fundamentalism, terrorism driven by religious fanaticism, religious proselytization engineered by the rich and well organized non governmental organizations and socio cultural degeneration brought about by the inescapable phenomenon of commercialization and globalization. In the recent past we witnessed the callous destruction of the ancient, much revered and colossal Bhamian Buddha statues of Afghanistan by an Islamic fundamentalist terrorist group called the Taliban. Not so long ago in Sri

Lanka, Tamil separatist terrorists not only desecrated two of the most hallowed Buddhist shrines namely the Temple of the Sacred Tooth Relic in Kandy and the Sacred Jaya Sri Maha Bodhi in Anuradhapura but also went on the rampage razing to the ground the ruins of hundreds of ancient and medieval Buddhist shrines of great archeological value in the Northern and Eastern provinces. At the time of writing a fundamentalist Islamic terrorist group is on the rampage in Iraq and Syria with the avowed objective of creating a pure Islamic state in the Middle East.

Of the endogenous challenges the most noteworthy are a decline in spirituality and moral standards, the said phenomenon of the secularization, commercialization and politicization of the Sangha, the movement of the Sangha away from traditional Pirivena education, Pali and Buddhist studies into more mundane and lucrative job oriented educational pursuits and the gradual disappearance of the harmonious and mutually beneficial co existence between the Sangha and laity as well as the Temple and the Village. It will be pertinent to mention here that almost all these challenges have political, economic, social, technological and cultural connotations and implications. They are not one hundred percent ecclesiastical issues; hence the Sangha alone cannot resolve them. The resolution of these problems require effective and imaginative thinking and coordinated action mounted on the basis of proactive national level initiatives and within a framework of collaborative efforts by Buddhist nations and all that by way of tripartite action in concert with the Sangha, State and Laity.

It is difficult to hide behind the fact that many of the challenges to Buddhism such as the erosion of Buddhist values, moral deterioration, corruption of the new generation of the Sangha

and emerging traits of insatiable consumerism and commercialism among both the laity and the Sangha are a product of globalization. However, globalization is a mixed baggage. It has brought about both good and bad results. Religiously, globalization has made it possible for Buddhism to spread practically to all corners of the globe both via open space and cyber space. With the vast advances in information technology and transportation the world today is much closer to one another than it was a hundred years ago. Consequently, religions cannot ignore the existence of others any longer nor can they expect their public behaviour to be not known by others. In such situations all religions have to be sensitive to other religions. This situation forces religions to have a well articulated position and attitude to the rest of the religions.

It may be surmised that Buddhism is antiquated by the revolutionary changes that have taken place in the contemporary world and that to imagine a system of thought that appeared in the world over 2500 years ago to be relevant to the solution of contemporary techno economic and socio cultural problems is an anachronism. However, the fact of the matter is that even though the external manifestation of these complex and diverse problems in the contemporary world take a different form and magnitude their root causes are not much different from what they were so many centuries ago. The relevance of Buddhism in dealing with the vast array of contemporary problems rests on the fact that Buddhism is more concerned about attacking the root causes of a given problem as against its symptoms. The numerous crises such as social, cultural and ecological confronting mankind today can be seen from the Buddhist perspective as a manifestation of a deeper moral and psychological crisis.

All such crises are aspects of the same predicament that is described in Buddhism as “Dukkha” or suffering or unsatisfactoriness. When “Lobha” or greed, “Dosa” or hatred and “Moha” or delusion are the driving forces of society; such crises of great magnitude and complexity are unavoidable. The Buddha recognized the human potential to overcome all external constraints with understanding and insight instead of becoming powerless victims of such conditions.

Preserving the Buddhist Scriptures

As recorded in the Pali Canon itself, three months after the Parinirvana of the Buddha a convention was held in Rajagaha, the then capital of Magadha Kingdom under the leadership of the Elder Maha Kassapa Maha Thero to compile and rehearse the Dhamma and the Vinaya. It was conducted in the language of Magadha and after the convention the original compilation was translated into several Indian dialects which included Pali. Since

The Buddha presented to posterity his teachings as his virtual successor. It is said that one sees the Buddha when one sees the Dhamma and vice versa. When the Buddha Sasana almost dissappeared from Sri Lanka in the 18th century, all that was left for Venerable Velivita Sri Saranankara Sangharaja Thero was the Buddhist literature that was preserved in a few Buddhist temples of his time.

the introduction of Buddhism to Sri Lanka in the 3rd century B.C. Sri Lankan elders preserved these invaluable Pali scriptures, sometimes even at the cost of their lives during times of political unrest and numerous South Indian invasions. In Theravada Buddhist

countries such as Sri Lanka, Thailand, Myanmar, Cambodia and Laos, Pali texts and commentaries are considered authoritative in dealing with any subject related to early Buddhism. Also, it is on record that initially the Pali Thripitaka was committed to writing in Sri Lanka and thereafter generously shared with the other nations of South and South East Asia.

The Buddha presented to posterity his teachings as his virtual successor. It is said that one sees the Buddha when one sees the Dhamma and vice versa. When the Buddha Sasana almost dissappeared from Sri Lanka in the 18th century, all that was left for Venerable Velivita Sri Saranankara Sangharaja Thero was the Buddhist literature that was preserved in a few Buddhist temples of his time. it is thought this literature that he found the way to revive learning and through it the Buddha Sasana. Therefore, the importance of preserving the vast Buddhist scriptures along with their commentaries need not be overemphasized.

The Pali Thripitaka is indeed an irreplaceable treasure for the study as well as the propagation of Buddhism. However, concerns have been expressed about its preservation as well as its circulation both nationally and internationally. There is an element of distortion and misrepresentation of Buddhist Scriptures due to inaccurate translations. Two hundred years of western scholarship has produced a vast literature of Buddhist studies which need to be reviewed, revised and corrected. The Buddhist countries do possess collectively the material and intellectual resources to undertake this important task. We still have a high level of Pali scholarship for research and study.

Study of Pali Language and Pali Studies

Pali has become the vehicle of Theravada Buddhism for well over 2000 years. The Buddhist scriptures including the Tripitaka have been committed to writing in the Pali language. It is said to be a well articulated and highly advanced language even though like Latin a dead language today. Throughout the ages the study

of the Pali language was given pride of place in traditional temple education and subsequently in Pirivena education in Sri Lanka. In fact Pali is so ingrained and infused in our way of living that Sri Lankan Buddhists to this day not only observe the five precepts but also recite all the religious stanzas in the Pali language. However, it is both incongruous and unfortunate that other than the Sangha and a few oriental scholars who are conversant in Pali the ordinary lay person is ignorant of the meaning and depth of the rhythmical and soothing Pali recitations. I still vividly recall how my Dhamma school teacher forced me to memorize the highly advanced “Abhidhamma” stanzas in Pali which I abhorred, as it sounded “Greek” to me and unfortunately the teacher too had no knowledge of Pali to explain to the class the meaning of those advanced teachings. This anomalous situation can be rectified by making the teaching of Pali compulsory in Dhamma schools.

Another matter that needs urgent attention is the dwindling interest in the study of the Pali language as well as Pali studies in many Buddhist countries in particular. It is universally acknowledged that a

high level of expertise in the Pali language is indispensable for the proper understanding of the Buddha Dhamma. Of course we cannot expect all citizens to be conversant in Pali. But a critical mass of Pali scholars is essential to preserve the Tripitaka, its commentaries and other important treatises. This is especially so because the authenticity of the original text has to be preserved in translations and secondary interpretations. In many Buddhist countries including Sri Lanka Pali was taught as a subject in schools sometime ago. In many Buddhist countries it was a compulsory subject in monastic education but unfortunately there is less emphasis today. It is heartening to note that in Sri Lanka’s Pirivena education pride of place is given to the teaching of Pali; so much so that it is a compulsory subject for the Pirivena Final Certificate Examination which is equivalent to the General Certificate of Education (ordinary level) Examination.

The Secularization and Politicization of the Sangha

The phenomenon of rapid commercialization and globalization of the 20th century has resulted in the unprecedented secularization and politicization of the Sangha.

The majority of Bikkhus lead exemplary, disciplined and restrained lives as dictated by the “Vinaya Rules” or the disciplinary code for monks and in conformity with the high expectations of the laity who sustain them. The Buddha has spoken of the Sivupasaya or the four basic requirements of mendicant monks. They are Pindapatha (food), Sivra (robes), Senasana (shelter) and Gilanapaccaya (medicine). These are the four basic needs of all human beings as well. Also, Buddhist teachings emphasize the moral values of frugality, resourcefulness, control over excessive craving and conspicuous consumption. However, there are Bikkhus who engage in certain activities, practices and professions which have been prohibited by the Vinaya Rules such as astrology, medicine, exorcism and spiritualism. It is unfortunate that such Bikkhus cannot be disciplined appropriately by the relevant disciplinary authorities of the respective Nikayas due to lack of punitive legislative backing. The era of the dedicated, selfless and disciplined monk is no more. Almost all the monks other than may be a few who are meditating in the jungles crave for secular education, lucrative employment, all the worldly possessions and comforts and finally the Nayakeship of one’s own temple. The laymen are also partly responsible for corrupting the Sangha. They shower the Sangha with the most mundane and luxurious gifts such as computers, air conditioners, household appliances and luxury vehicles. This is done with ulterior motives such as to gain access to the inner most

sanctum of the shrines or to be treated as a very important person at temple ceremonies.

Almost all these wants could be easily satisfied through appropriate political patronage which has resulted in the politicization of the Sangha. Such political patronage obviously has strings attached to it. There is nothing in this world today called a free “dana” or lunch offered purely to acquire merit. This new phenomenon of the Sangha getting drawn into the mainstream of politics does not argue well for the furtherance of the Buddha Sasana. Once inveigled into the political mainstream there is no escape from political hell in this birth and of course eventually from “Sansara”. The Presidential

Commission on Buddha Sasana of 2002, having examined the grave dangers posed by the politicization of the Sangha has recommended a four fold code of ethics to be observed by all political parties as follows. Firstly, political parties should refrain from granting party membership to Bikkhus. Secondly, Bikkhus should not be deployed for political activities of any kind. Thirdly, political parties should refrain from giving nominations to Bikkhus to contest local, provincial, parliamentary or presidential elections. Fourthly, legislation should be introduced preventing Bikkhus from contesting elections to political institutions / office as such activity infringes on Vinaya Rules.

In a predominantly Buddhist country such as ours it will of paramount importance to establish by law a Supreme Sangha Council Representative of all Nikayas (orders) not only as a coordinating and unifying organ but also as a disciplinary authority for the enforcement of vinaya rules pertaining to the Sangha bearing in mind the techno economic and socio cultural changes of our times which are of course unavoidable but manageable if handled judiciously. Also, the Supreme Sangha Council should be empowered to relax the Vinaya Rules in keeping with the demands of modernization and globalization.

Erosion of Bonds Between the Village and the Temple

The secularization of the Sangha and the politicization of both the Sangha and the laity has resulted in the gradual erosion of the exemplary and salutary bonds of co-existence between the village and the temple. Not so long ago, the temple was deemed to be the sanctum of serenity, sanctity and tranquility in the village. On the one hand deeply divisive party politics has crept into every

The total cleansing and reformation of both the Sangha and the laity is not only imperative but also an absolute must today. The role of the Sangha has to be exemplary if the lamens are to lead lives in accordance with the Dhamma. This is possible only if the Sangha could be made to lead a life in conformity with Vinaya Rules while disseminating the message of the Buddha to the laity on the practice of Budhdism in daily life.

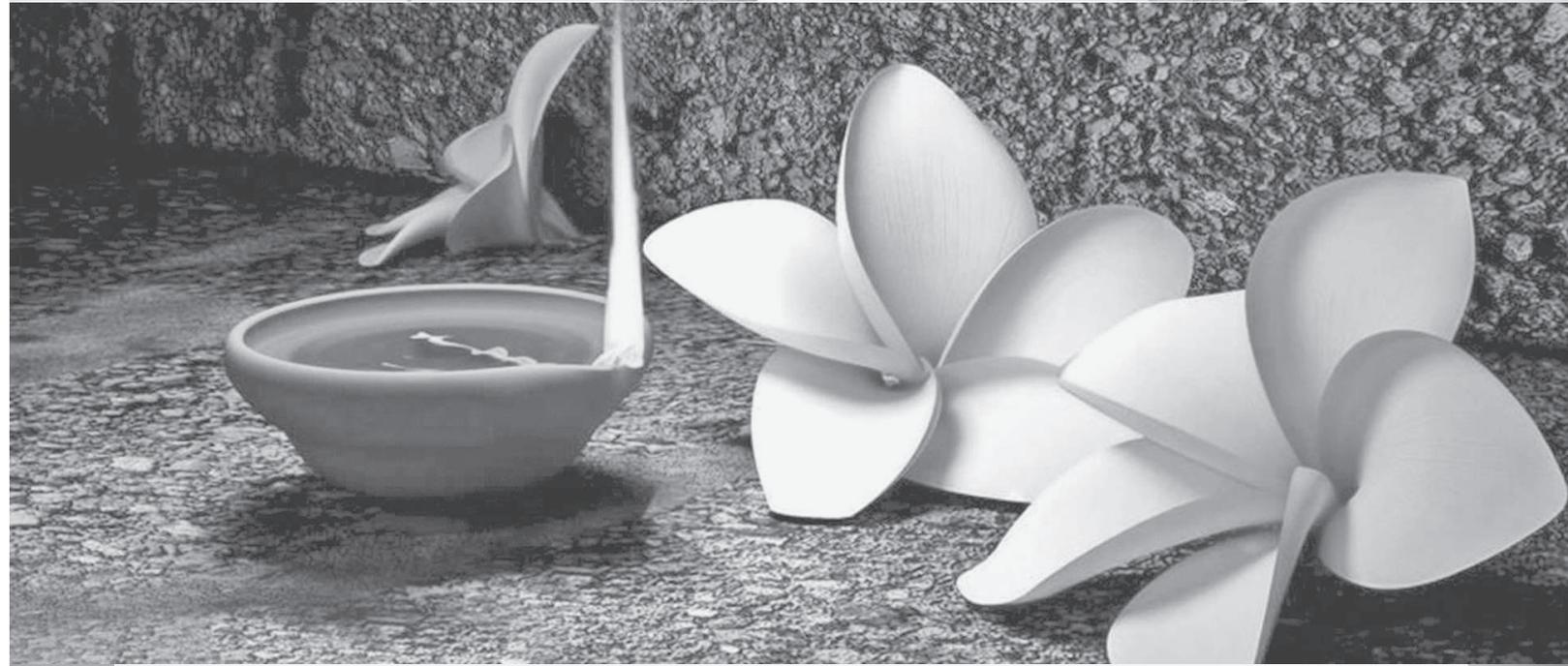
household and every temple causing irreparable damage to the harmony and cooperative spirit which has prevailed for generations. The gap between the village and the temple is widening with greater modernization, commercialization and globalization. The traditional linkages that flourished with the temple as the provider of education, spirituality and leadership are fast disappearing. The lifestyle of the Bikkhu is getting more and more attuned to consumerism while that of the villager is degenerating to frugality through economic hardships.

The total cleansing and reformation of both the Sangha and the laity is not only imperative but also an absolute must today. The role of the Sangha has to be exemplary if the laymen are to lead lives in accordance with the Dhamma. This is possible only if the Sangha could be made to lead a life in conformity with Vinaya Rules while disseminating the message of the Buddha to the laity on the practice of Budhdism in daily life. Once again the temple should be reverted to the attractive, useful and indispensable entity it was to the villager in his daily life. In most temples sermons on full moon poya days and Dhamma schools on Sundays are the only remaining linkages between the temple and village. The scope and content of the role of the temple can be enlarged to cover a nursery school, a day care centre for the elderly and a reading room, library and communication centre. Also, conducting occasional health camps, regular English classes and organizing “shramadana” or self help programmes would be beneficial and meaningful to the laity. Further, the Sangha can contribute to the

strengthening of bonds between the temple and the village through regular “Pindapatha” or begging for alms, visiting the sick in their homes or hospitals for counseling and chanting of “Pirith” and organizing regular meetings of the Dayaka Sabha or the temple society.

The Challenge of Unethical Conversions

Buddhism as an ethical path of freedom from suffering has never resorted to anything other than rational persuasion for proselytizing. It is one religion in world history that has never resorted to power of weapons or money to propagate itself. Its very naturalist and humanist foundation makes it very unlikely that it is a breeding ground for religious fundamentalism. Even in rural Buddhist heartlands of Sri Lanka people are not left alone in their peacefulness. Unethical conversions are taking place rather blatantly and brazenly. The inducements offered are many ranging from rewards in cash or kind, jobs, education and foreign travel to permanent residence abroad. The presidential Buddhist Commission of 2002 has established utilizing 1981 and 2001 census data that the percentage of Buddhists in the country has declined while there is a disproportionate increase in the number of Muslims and non Catholic Christians. Between the censuses of 1981 and 2001 the percentage of Buddhists in Sri Lanka has decreased from 77.3% to 76.7% while Muslim population has increased from 6.9% of the population in 1981 to 8.5% in 2001. The increase of Muslims has been attributed to natural increase while that of Christians has been attributed to unethical conversions. These unethical conversions are being carried out by Evangelical Christian Organizations from USA, Europe and South Korea which have been registered by the Registrar of Companies.

They have targeted the poor, the unemployed and basically the helpless people with social and physical disabilities, the destitute and the orphans. There is an unprecedented increase in unethical conversions in poor districts such as Moneragala and Nuwara Eliya.

Buddhism and Hinduism have existed in Sri Lanka for well over two millennia. Islam and Christianity have been in our country for seven centuries and five centuries respectively. Peaceful co-existence with one another is a sine qua non for inter religious emity and harmony. Followers of all religions have a right to follow their own religion and educate others on it. Yet for all one should not attempt to out do the other by unfair means. In this type of mutual acceptance the best approach is to be open and sincere towards other religions without any hidden agenda. Largely due to unethical conversions backed by international funding there is resentment and early signs of counter fundamentalism raising its ugly head spearheaded by a handful of Buddhist monks masquerading as saviours of the Buddha Sasana. For such groups any little excuse is good enough to cause mayhem comparable may

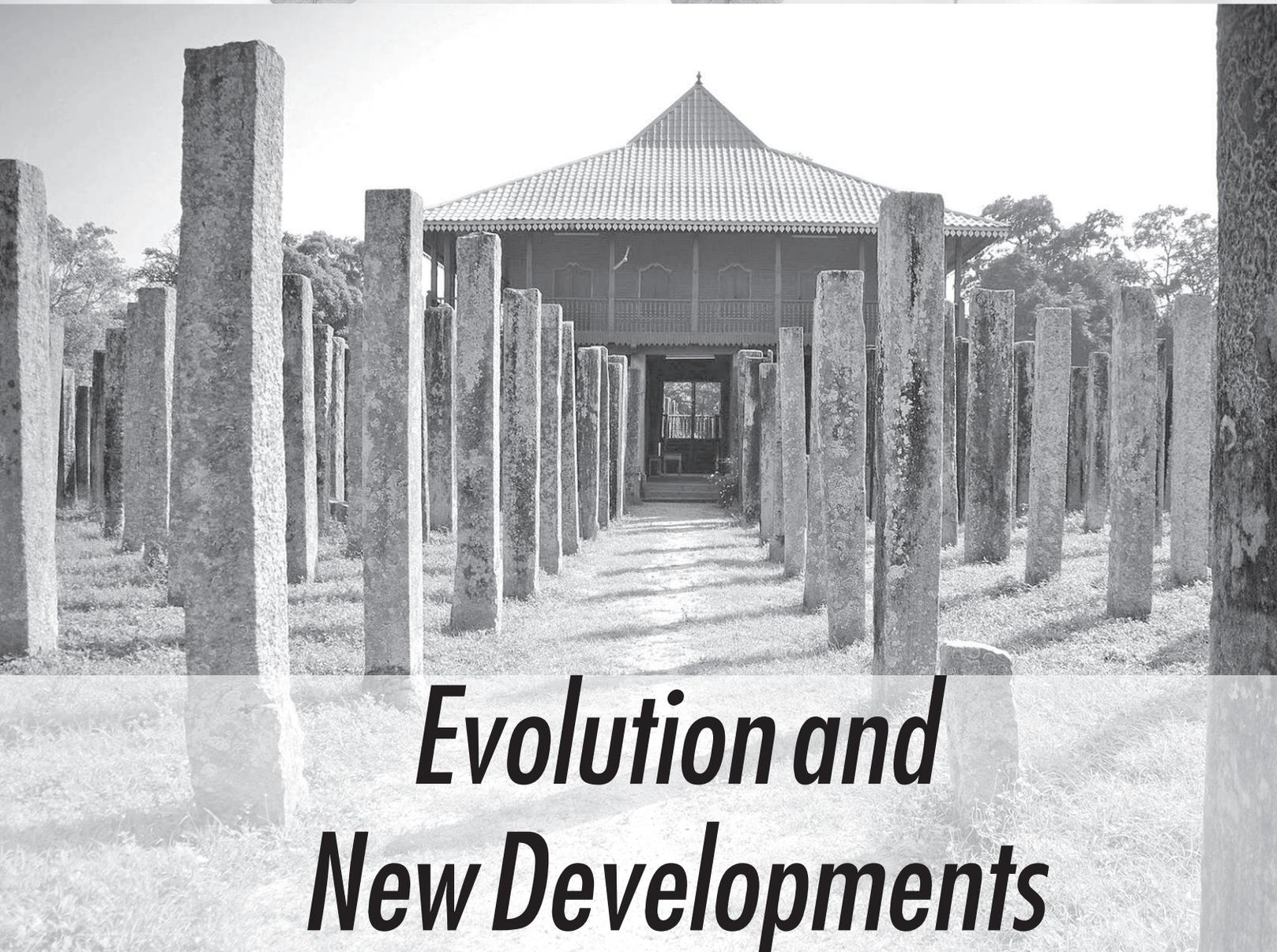
be to the use of an axe to kill a mosquito perched on the enemy's neck. Inter religious amity is the gateway to peace because most of the conflicts in the world have arisen due to lack of understanding, harmony and tolerance between and among religious groups. There is a need to introduce legislative and administrative measures to curb unethical conversions in accordance with international covenants. Our priority should be poverty alleviation and raising living standards across the board so that people have less reason to succumb to material inducements. It is indeed the bounden duty of the government to closely monitor unethical conversions as well as the establishment of unauthorized places of worship without leaving room for religious extremists to take the law into their hands.

The Middle Way; The Best Way Forward for Buddhism in the 21st Century

In overcoming all these challenges and obstacles as clearly stated in the Pali texts the middle way is the best way forward for Buddhism. A classic example for this is to be found in the first sermon delivered by the Buddha to the five ascetics

in Benares as follows. "There are Bikkhus, two extremes to be avoided. One is self indulgence which is mean, common, practiced by the worldlings, ignoble and unbeneficial. The other is self torture which is painful, ignoble and unbeneficial. The Thatgatha, without resorting to either of these two extremes, has realized the middle way which is an eye opener and the way to freedom". Accordingly, we can conclude that the Middle Way is the most appropriate Buddhist way which is applicable to every aspect of life and society. It is a way of moderation and critical examination for it rejects extremism. In the Pali Sutras this doctrine is represented by the word Dhamma, which is described as lovely in the beginning, lovely in the middle and lovely in the end. This is indeed the Dhamma propagated by the Buddha's disciples for well over twenty five centuries. Consequently, the "Middle Way" as expounded by the Buddha, carefully avoiding either extreme which can be precipitous is undoubtedly the best way forward for Buddhism in the 21st century.

Evolution and New Developments in Buddhism of Sri Lanka

This article seeks to survey the long history of Buddhism in Sri Lanka focusing on its evolution through the centuries and how some features contrary to the expectation of Arahant Mahinda and other pioneering bhikkus have come into Buddhism in the island. We shall undertake a brief survey of the situation of the Theravada Buddhism in Anuradhapura period and how the Mahavihara fraction made enormous efforts for safeguarding what they believed to be the 'pure' form of Buddhism. However, in the course of time, some inevitable transformation

in Buddhism of Sri Lanka

Prof. Udaya Prasanta Meddegama

and innovations were introduced through the conflicts of rival sects of the Bhikkus. We do not intend to criticize those who have been

instrumental in the introduction of new elements and features, but

we shall try to present the facts in this field as we find them.

For example, in our chronicles and other classical texts, the new concepts and ideas brought to the island from time to time have been referred to as 'mithya drushti' wrong or heretic views.

We shall use such terms in the quotations, Nevertheless, we do not like to call the new trends and new developments in the Buddhism of early times as 'wrong views' or 'heretic views' and condemn them.

It is believed that the Theravada form of Buddhism was established in the island of Sri Lanka in the 3rd century BC by Arahant Mahinda who was Emperor Ashoka's son. Contradicting this familiar relationship are certain North Indian sources which claim him to have been Ashoka's brother instead. Buddhists, in Sri Lanka believe that Arhant Mahinda first arrived in the island with five other monks and a lay attendant, and met King Devanampiyatissa at Mihintale. This preliminary meeting of theirs is said to have happened on a Posa Poya day when the King had gone hunting with his men.

On invitation by the King, Arahant Mahinda arrives in Anuradhapura, the seat to the royal kingdom at the time. Historical records index that this visit marks the conversion of the king, the members of this Royal household and hundreds of Sri Lankan men to Buddhism. The next significant phase is the Queens and other women entering the Order which is made possible by the arrival of Arahant Mahinda's sister Sanghamitta with a group of Bhikkunis. With her, Sanghamitta is said to have brought to the island a gift from her father a sapling of the Sacred Bodhi tree in Buddhagaya. This holy tree received by the Sri Lankan King with the utmost reverence, was planted in Anuradhapura where it still stands tall, its religious and historical value and symbolism undiminished and untainted. The Sri Mahabodhi, as it is commonly referred to in the country, is considered the holiest and most sacred site in the island for the Buddhist.

Since the missionary work carried out by Mahinda and Sanghamitta, Buddhism has spread far and wide in the island. From the Chronicles like the Dipavamsa and Mahavamsa, we can see that Mahinda's was a well planned mission. His father, Dharmashoka

Like the senior Bhikkhus in this lineage of monks in India, Ven. Mahinda too had been very keen in establishing the same orthodox form of Buddhism in Sri Lanka. One of the main features in the Theravada, or the Vibhajjavada form of Buddhism was preservation of the Vinaya Tradition. As there developed a division among Buddhist monks as Vinayadhara and Dharmadhara, Venerable Mahinda was keen in upholding the Vinaya tradition in the Island.

had also taken special interest in converting the people of the island of Lanka into Buddhism. After the well organized missionary work of Mahinda and Sanghamitta, Buddhism spread fast everywhere in the island. It seems that during the first hundred years from the arrival of Mahinda and his sister, Buddhism had spread in every nook and corner in the island. Some Buddhist monks in India, claimed themselves to belong to the Theriya Nikaya the Sect of the Elders, which came to be known also as 'Theravada' and later the Mahayanists called it 'Hinayana'. The Nikayasangraha records the establishment of the Theriya Nikaya at the time of King Ajatasatthu as follows.

The king sponsored this illustrious generation of monks named the Theriya Nikaya that continued unbroken from the

generation of Elder Theras such as Sariputra, Maudgalyayana and Maha Kasyapa. 1

Like the senior Bhikkhus in this lineage of monks in India, Ven. Mahinda too had been very keen in establishing the same orthodox form of Buddhism in Sri Lanka. One of the main features in the Theravada, or the Vibhajjavada form of Buddhism was preservation of the Vinaya Tradition. As there developed a division among Buddhist monks as Vinayadhara and Dharmadhara, Venerable Mahinda was keen in upholding the Vinaya tradition in the Island. When King Devanampiyatissa once questioned whether Buddhism as now established in the island. Ven. Mahinda's reply was until a 'Sima' or boundary is marked for the Sangha in the island, Sasana would not be firmly established. 2 Therefore the King responded by helping the monks to establish a 'sima' in Anuradhapura.

For this purpose, the King himself ploughed a furrow under supervision of Ven. Mahinda. On another occasion, the King questioned again whether the 'Sasana' was now firmly taken root in his land. Again the monk replied 'no' and said until a person born in the Island, entered 'Sasana', learned the Vinaya' and preached and taught the Dhamma and Vinaya in Lanka, the Sasana would not take root. Hence Ariththa, a minister of the King was ordained who mastered the Vinaya quickly and started teaching it in the island. As Arahant Mahinda focused on highlighting the importance of Vinaya, Bhikkhus in the island believed in the idea 'vinayo nama sansanassa ayu' - Vinaya is the life of the Sasana. These happenings recorded in our historical chronicles are considered by modern scholars as of symbolic importance with regard to developing the concept that Buddhism is the national religion of Sri Lanka.

‘But the king, who had heard the preaching, seated himself at the theras’ feet and asked: ‘Does the doctrine of the Conqueror stand Sir? ‘Not yet, O ruler of men, only O Lord of nations, when the boundaries are established here for the uposatha ceremony and the acts (religion), according to the command of the Conqueror shall the doctrine stand;’

‘When he had here sought out the theras and paid his respects to them to whom respect was due, he ploughed a furrow in a circle, making it to begin near the ford on the Kadamba river and ended it when he (again) reached the river.’³

Venerable Mahinda took several steps to ensure firm establishment of the Sasana or the Order of monks in the island. The historical chronicles,

Dipavamsa and Mahavamsa report these events in detail with the ordination of local men and women. by Mahinda and his sister Sanghamitta for training them in meditation, preaching the doctrine, and writing books on the doctrines and translation of the commentaries into Sinhala.

After introducing the religion and taking all necessary steps for its firm stay in the island, the Venerable monk Mahinda with the other monks who accompanied him from India stayed on until their death. This shows perhaps Mahinda’s interest in making this island a safe haven for the religion of the Buddha as well as his father Emperor Ashoka’s interest in converting the island nation into Buddhism. The Chronicles, Dipavamsa and

mahavamsa have reported how Venerable Mahinda organized a major project of translating the Atthakathas or commentaries from Magadhi or Pali language into Sinhala. This is considered by modern scholars as one of the most significant translation projects undertaken anywhere in the world. It was because of translation of commentaries to the Tipitaka, that Theravada Buddhism was preserved and taken to other Theravada countries. In no other Buddhist country at the time such as major translation project had been undertaken. With the pioneering work undertaken by Venerable Mahinda with the help of Kings Devanampiyatissa and Uttiya, people of the Island developed the strong belief that they were the chosen people by Buddha to protect his religion and with that belief another strong concept emerged, Viz. this land was a ‘Dhammadipa’ or island of True Doctrine.

This concept has continued through the centuries up to now and the Sinhala Buddhists developed the belief that as a nation it was their prime duty to protect Buddhism. Buddhists are now under the conviction that this island belongs to Buddha. Throughout history, ancient Kings of Sri Lanka had offered the entire island to Buddhism and the Sangha. Hence even today we find writings on buses and some private vehicles ‘mebudunge deshayayi’ - This is Buddha’s land. Regina T. Clifford in a long article on this subject published in ‘Religion and Legitimation of Power in Sri Lanka’ observes:

‘The Tradition of dhammadipa, which is traced most extensively and articulately in the three Pali Chronicles of Sri Lanka, comprises the central thread running through the centuries of Sinhalese Buddhism, Indeed, it embodies the uniqueness and vitality of Buddhism in Sri Lanka.

While its ramifications are innumerable, the myth itself consists of two parts: the Buddha's purification and consecration of Lanka in order that the island realize his vision of it as the sanctuary of true (i.e. Theravada) dhamma; and, the exemplification of the means by which dhammadipa is to be maintained and edified.⁴

From the beginning of Buddhism in the island, the Mahavihara at Anuradhapura, which became the chief bastion of that tradition, took every measure for the preservation of the Vinaya Tradition. Similarly the Buddhist monks in India, held Sangitis or Councils to decide on disputes arising from matters of Vinaya, e.g. The Second Dhamma Sangayana, held one hundred years after passing Away of Buddha and the 3rd Sangayana held at the time of King Ashoka. Bhikkhus of the Mahavihara, who claimed to belong to the lineage of Theravada monks of India like Moggaliputta Tissa, took stern action against those who violated the rules of Vinaya. The ten

points that caused the convention of the 2nd Council shows how seriously the monks of that time considered even minor violation of Vinaya rules. The Mahavamsa and other historical chronicles have recorded the high regard paid to Vinaya in the above mentioned event when Arittha was selected to be in charge of the Vinaya Education in the Island by Arahant Mahinda:

The Saint replied that it had indeed been planted, but had not yet taken root. Further questioned, as to how this development could be brought about, the king was told that the religion will take root only when a person born in Ceylonese parents in Ceylon, studies the Vinaya (Disciplinary rules) in Ceylon, expounds the Vinaya in Ceylon. The king wished to know whether there was such a person, and was told that Arittha, who was now a Mahathera, had the required qualifications. The king

them made elaborate preparations for an assembly of Bhikkhus at the Thuparama, and Arittha Thera, who occupied a seat equal to that of Mahinda Thera, expounded the Vinaya.⁵

Mahavihara monks strict adherence to Vinaya was seen at the time of King Valagamba in Sri Lanka when that king wished to offer the Abhayagiri Stupa to a Thera named Tissa, Mahavihara monks tried to stop it saying that there were some charges against the monk for violating the rule of Kulasamsattha' associating closely with that laity. This was because that Tissa Thera was a close friend and benefactor of the King. "then one of his friends named Bahalamassu Tissa intervened saying 'Dont do this to my teacher' and then the Mahavihara monks charged him also according to Vinaya saying that he was an associate of immoral monks.

Then, while the virtuous monks of the Maha Vihara assembling to perform an act of vinaya called the 'Pabbajanya Karma' to the Elder monk Tissa of Kengalu as punishment for the allegation that he was living in close contact with families, a student of his named Mahadaliya Tissa, tried to intervene saying "Do not do this to our Elder Sthavira". Then other monks saying "This monk is Ashudhanuvartaka" (Follower of immoral monks) performed the punitive act of Vinaya named 'utkhsepanya karma' on him. Then that monk, enraged with anger, taking about five hundred monks, breaking away from the Theriya Nikaya, went to live at the Abhayagiri Vihara. 7

The Nikaya Sangraha mentions that the events in the community of monks occurred at the time of King Valagamba 459 years after the 'parinibbana' - demise of Buddha. Thus throughout the history of Buddhism in the country we see that most of the disputes and related events were caused on account of matters in the Vinaya. The monks who were punished by the Mahavihara were welcome at the Abhayagiri Viharaya.

Then that monk, enraged with anger, taking about five hundred monks, breaking away from the Theriya Nikaya, went to live at the Abhayagiri Vihara. At that time, the disciples of the Dharmaruci masters of the Vajjiputra sect. came to Sri Lanka from the Pallalarama temple in India. 8

However, we must not forget that in the early days, Abhayagiri monks did not claim to be followers of the Mahayana. According to reports of the Chinese monk Fa Hsien and some other foreign monks who visited Anuradhapura those days, bhikkus of both Theravada and Mahayana traditions lived together at Abhayagiri. At the time of Kings Vohara Tissa and Mahasen, as the Nikaya Sangraha has reported, serious disputes and conflicts

occurred between the two great Viharas. The Nikaya Sangraha has mentioned that at the time of King Voharatissa, the monks at the Abhayagiri Vihara accepted the 'Vaitulyavala' During the time of the same King, the rival finctions of the Abhayagiri had caused texts containing 'Vaitulayavada' to be burned, However, there have been some elements among Buddhist monks in India who kept on sending Vaitulyavada books to the Island. As the chronicles and the Nikaya Sangraha have reported during the time of King Gothabhaya the Vaitulyavada was brought again to Anuradhapura. During the reign of the same King, a new sect or Nikaya named Salgaliya was started by some monks living at the Dakunugiri Vihara; they went later to live at the Jetavana Vihara.

Nevertheless, it seems that the laity, including the kings did not care much about the conflicts

The Nikaya Sangraha mentions that the events in the community of monks occurred at the time of King Valagamba 459 years after the 'parinibbana' - demise of Buddha. Thus throughout the history of Buddhism in the country we see that most of the disputes and related events were caused on account of matters in the Vinaya. The monks who were punished by the Mahavihara were welcome at the Abhayagiri Viharaya.

of the monks arising from their different views on the vinaya and 'moral' or immoral behaviour of monks. When monasteries of the Mahayana tradition appeared in the island, kings and the people seem to have been supportive of those monasteries. Hence for centuries the Abhayagiri, Jetavana a Cetiya giri thrived as popular monasteries gaining international fame. The Abhayagiri seems to have enjoyed more international fame than the Mahavihara. As thousands of monks lived at those viharas, it would have been impossible for them to survive without the support of the kings and the people. From the ruins of some Viharas in the south and areas such as Wellavaya, Monaragala, Bandarawela etc, we see that Mahayanism must have flourished their for centuries. If the people cared more for the Theravada and they despised the new traditions, it would have been difficult for such Viharas to survive through the centuries. We do not find now much evidence of the spread and popularity of Mahayana and other new traditions because the Mahavamsa, Nikayasnagraha and other Atthakathas which carry historical reports have deliberately obliterated that aspect in the history of Buddhism in the Island.

Even if books must have been produced by the rival monasteries of the Mahavihara. such writings and reports of their work must have been burned down by the opponents. As some events recorded in the Mahavamsa show us that throughout our history, burning of books had happened again and again. When foreign enemies invaded the country, after the monks had abandoned their temples and the kings had fled to safer areas enemies went on a rampage looting the villages, burning down temples with their libraries. Among Buddhists too we find some occasions when books of the rival groups were burned down.

This kind of destruction continued even during the Kotte and Sitawaka periods. According to folk tradition, at the time of King Sitawaka Rajasinghe, Buddhist monks were persecuted and temples were burnt down, Books from temple libraries were collected and made into heaps as tall as mountains. All such books were burnt. Similar destruction has been recorded in the Culavamsa about the reign of the South Indian Prince Kalinga Magha ruling at Polonnaruwa. At that time also, thousands of books were thrown out of libraries at Polonnaruwa and they were thrown into the fire. The

monks of the Theravada tradition had somehow protected some of the books from their libraries facing all kinds of threats and dangers during invasions by foreign enemies and local kings like Mahasen.

From the destruction to the Mahavihara caused by King Mahasen, as reported in the Mahavamsa and the Nikaya Sangraha, the magnitude of the devastation can be seen in the following report:

Then he had drums beaten in the city by order of the king announcing “If any one gives food to a monk living in the Mahavihara. He will be fined one hundred”. Then the

monks of the Mahavihara having gone into the city and begged for alms for three days but without receiving any food, gathered at the Lovamahapaya and discussed thus “If we took the ‘adharmas as dharmas due to starvation, many people will go to hell by accepting it; all of us too will be guilty. Therefore let us not accept Vaitulyavada even if it will be harmful to our celibate life” Having come to an agreement like that, all the monks of Mahavihara, Mirisaveti, Sagiri and all the temples around the virtuous monks leaving their temples went to the state of Ruhunu and the area of Malaya.

Then Sanghamitra, the accomplice of evil men, with the help of a minister named Sona, informing the king, demolishing / uprooting three hundred and sixty four magnificent mansions and Pirivenas including the Lovamaha pasada, and having ploughed the ground of the Mahavihara had Undu sown on it. At that time the Dharmaruci monks of Abhayagiri left for Sagiri and lived there. It has been stated in the Mahavamsa'.⁹

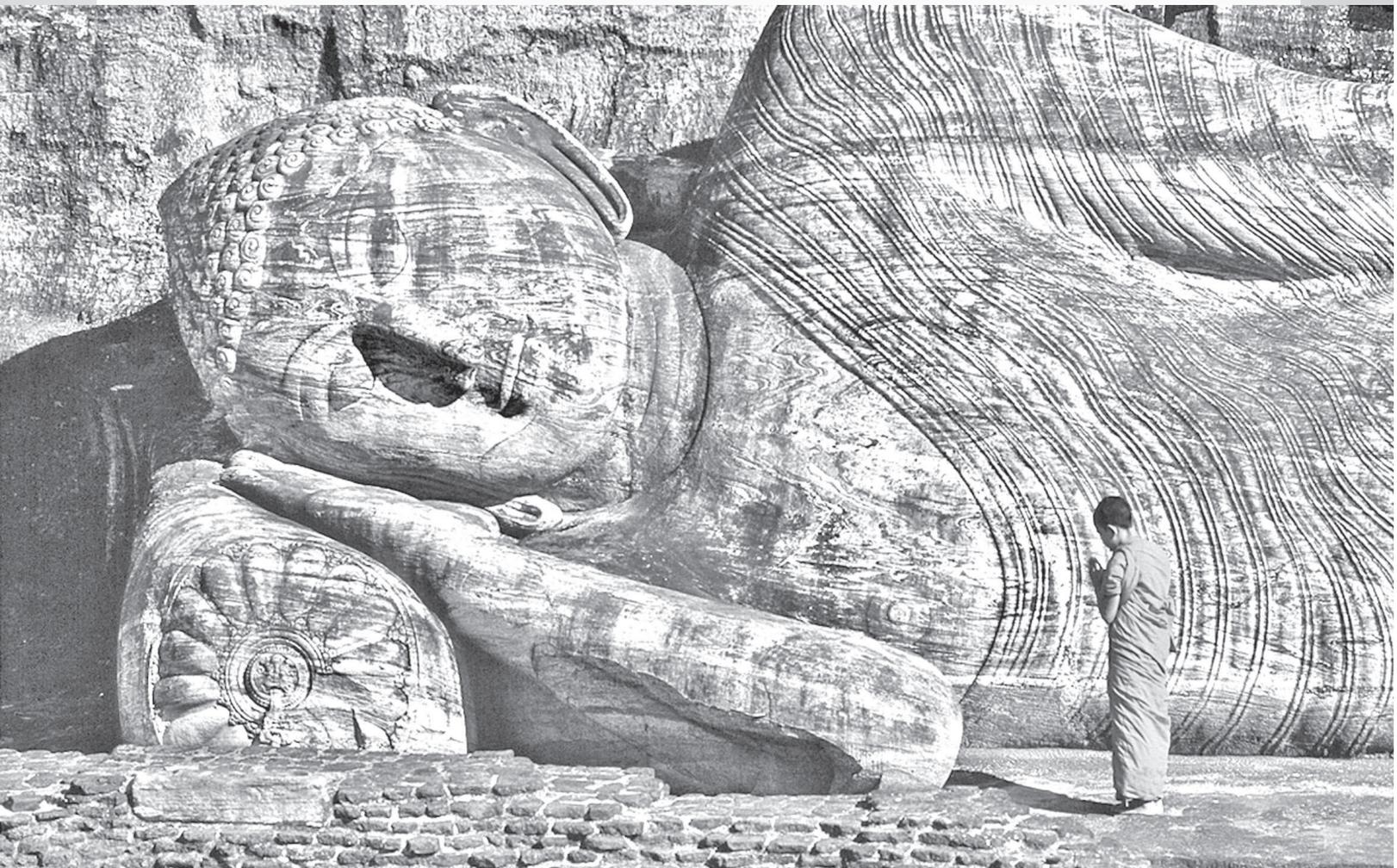
How long did 'pure Buddhism' last on the island? The Theravada form of Buddhism, which the Mahavamsa and the author of the Nikaya Sangraha call 'pure' Buddhism, was challenged again and again even during the Anuradhapura period. As the Mahavamsa and the Nikaya Sangraha report on a number of occasions, books containing 'heretic views' were brought to the Island. The Nikaya Sangraha reports that a merchant named Purna brought a book containing Vaitulyavada

at the time of King Ambaherana Salamevan and gave it to the king telling that it was the 'true doctrine' of Buddha. As the Mahavihara monks did not welcome it, the king sent it to the Jetavana Vihara and the monks there started worshipping it. Although the Mahavihara monks did not accept the books brought from India claiming them not to contain the true doctrine, monks the Abhayagiri and Jetavana accepted them. The Nikaya Sangraha mentions some of the new traditions which were thus introduced from time to time:

The three traditions, i.e. Vaitulya Vada, Vajiriya Vada and the Ratnakuta sutra were brought to Sri Lanka...¹⁰

Radical bhikkhus who left the Mahavihara and lived at the Abhayagiri Vihara came to be known as the monks of the Dhammaruchi Nikaya. With the emergence of the Jetavana Vihara, the monks who went to live there and accepted new ideas

coming from India came to be known as the Sagaliya Nikaya. Thus at the Anuradhapura period itself, several sects of Nikayas appeared among the Bhikkhus in Sri Lanka. Although in India Bhikkhus were divided into more than 18 sects, only a few of them seem to have exerted some influence on the monks in Sri Lanka. There is of course plenty of evidence to the existence of the Mahayana tradition for a long time in the island as Paranavitana has observed. However, by the Polonnaruwa period we find in king Parakramabahu's inscriptions that he had united the 'tun naka' or the three Nikayas. Although King Vijyabahu I and Parakramabahu I cleansed the Sasana and reconciled the divided Sangha, they did not remain so for a long time. The Nikaya Sangraha says that heretic views remained among the evil monks and uneducated persons for a long time even after the purification of the Sasana by Parakramabahu.

The Nikaya Sangraha, reports that even in the 14th Century at the Gampola period, Buddhist kings had to intervene to cleanse the Sasana by promulgating ‘katikavat’ for uniting the Sangha.

Then that Chief Minister Nissanka Alagakkonara of the Girivamsa who was living full of faith, having heard of the corrupt and independent nature of the monks who had entered the sasana, searching for means of remedy, like the Al rice farmers who look after their crops by uprooting the grass and other weeds and having heard how the faithful kings and ministers by the power of their command and with great effort how they supported the religion of the Buddha and all the details of their service to the Sasana, having informing of that situation to our preceptor Elder Sthavira Shri Dharma Kirthi who is a direct descendant of the forest uninterrupted fraternity of Palabathgala, who is blessed with might an glory that has spread in all ten directions that was born out of many a virtuous qualities such as well observed and developed plethora of Sila in the year one thousand nine hundred and twelve, having assembled executive the Venerable sangha of the two sects, entering the middle of the assembly of monks, with good intentions, by the strength of sovereign power, giving power to the monks living ashamed of evil conduct and having judged the Sasana and having had a number of famous but immoral monks disrobed he established order in the sasana so that it remain for a long time.¹¹

Such cleaning or purifying of the Sasana and unification of the Sangha did not last long. As a result of this trend, by the 18th century, in the Kandy period, the Sasana declined so badly that it was impossible to find even a single ‘virtuous bhikkhu’ in the Island. With the support of King Kirti Sri Rajasinghe, Velivita Saranamkara

In a study of the evolution of Buddhism and new trends in it consideration of the two other worship systems would be useful. Deity worship and yaksha or demon worship have been systematically developed as they seem to have existed in Pre-Buddhist times. In the 18th and 19th centuries such beliefs had been strong in Sri Lankan society as a number of scholars have pointed out¹³. Buddhist monks had not opposed such non Buddhist worship systems strongly or openly as they were so strongly inculcated in minds of the people.

Sangha Raja had to make a great effort to revive the Sasana by bringing ‘Upasampada’ or higher ordination from Siam - Thailand Establishing the Siam Nikaya and developing Buddhist education by opening Pirivenas (Monastic Schools) in various villages and writing books Saranamkara Sangharaja encouraged his pupil monks to engage in literary work.¹²

Ven. Mahinda seems to have taken all possible precautions for the continuance of the Buddhist tradition known as the Theravada or the Theriya Nikaya in the Island. However, as observed earlier, the monks split into different sects on diverse reasons. Although by the Polonnaruwa period, there were three Nikayas of the Sangha, we do not hear of them after the Gampola period. However, from early times in the history of

Buddhism in the Island monks had developed two factions such as the ‘gramavasi’s and ‘aranyavasi’ the Village dwelling and the forest dwelling monks. The two factions cannot be taken as ‘Nikayas’ or sects. Monks were divided as village dwelling and forest dwelling on account of their preferred ‘vocation’. Those who preferred spending their time mostly meditating liked to live in forest monasteries and those monks who preferred to study the dharma and serve society remained in village temples. This division still exists among the monks in the island as there are hundreds of forest monasteries re mushrooming at many places and equally there are hundreds of new temples are emerging in villages and towns.

Scholars have identified three major worship systems co-existing in Sri Lanka:

- Buddha Worship
- Deity Worship
- Yaksha Worship

In a study of the evolution of Buddhism and new trends in it consideration of the two other worship systems would be useful. Deity worship and yaksha or demon worship have been systematically developed as they seem to have existed in Pre-Buddhist times. In the 18th and 19th centuries such beliefs had been strong in Sri Lankan society as a number of scholars have pointed out. Buddhist monks had not opposed such non Buddhist worship systems strongly or openly as they were so strongly inculcated in minds of the people. Furthermore, reference to the Yakshaas and Devas is often found in the Buddhist scriptures and even Buddha is mentioned as having met with superhuman beings and visited ‘Divyaloka’ and ‘brahmaloka’ on several occasions. Indigenous belief system with the Planetary Worship and the deity worship has been mixed with the demon worship from early times.

All these different systems are based on a complex system of healing and exorcist rituals, black magic and accompanied by drumming dancing and recitation of verses and charms. The local religious practices with the non Buddhist worship systems are mixed with mythology and cosmology of the Hindus. Most of the major Hindu Gods and Goddesses have been borrowed and incorporated into the popular religious practices of the Buddhists in Sri Lanka. Unlike in the Anuradhapura period, we find in later times, 'devalayas' or deity shrines for Hindu gods as well as or indigenous deities were built adjoining the image houses for the Buddha. It is strange, but true that some Buddhist monks have introduced shrines for Hindu gods at their temples. Along with rituals and offering for the Buddha they conduct rituals for these gods and goddesses on a daily basis.

Numerous other new trends and movements have emerged among Buddhists in Sri Lanka in recent times. Scholars have opined that this interest was partly generated by enthusiasts in Bhavana in Burma. Some Sri Lankan monks went to that country where they practiced the 'insight' or Vipassana Bhavana under well known masters. Thereafter at various places in the island Bhavana centers were opened and thousands of monks as well as lay persons have gone into meditation retreats where they undergo training in meditation for periods of three months or even longer. Nowadays at some meditation centers there are sessions held even for periods of two weeks. Since the 3rd decade of the 20th century interest in bhavana - meditation has been growing. With the rising interest in Buddhist meditation in the West and the US, more and more monks from Sri Lanka are going to those countries and start centers for meditation.

Now in the island almost at every temple, on Poya days lay devotees gather to practice meditation. Even foreigners, who visit the island to learn Theravada Buddhism, expect to see the country full of highly devoted and keen practitioners of meditation. When they do not see such interest or enthusiasm they become displeased.

Then there is another noteworthy trend, which is also not entirely new, but which started over one hundred years ago. This is the popularity of 'bana' or 'Dhamma' preaching and listening to sermons. People seem to have chosen their favorite monks for listening to Dhamma. When we compare 'bana' today with what was popular about half a century ago we can see a number of new developments. Most young monks today, tend to talk on popular subjects mixing a trace of scientific knowledge with the Dhamma; some of them talk about modern philosophy, psychology and psychiatry despite the fact that they have not studied such subjects. Then there is the popular trend of 'kavi bana' or preaching Dhamma in verse. Although Buddha has not approved preaching Dhamma in rhythmic styles, monks today tend to sing Gathas and Sinhala verses, perhaps their own compositions, to please the ears of the devotees. In their kavi bana sermons, it is obvious that the monks do not try to teach anything deep in the doctrine of the Buddha, instead they narrate stories on Buddha's life or a popular Jataka tale in verse. Thus the preaching of Dhamma also has been made into a profit making business by some monks. Although some of them charge large amount of money for their sermons, laity does not seem to mind. Lay people gather in their thousands to hear 'bana' or 'dhamma saakachcha' (discussions on Dharma) conducted by the 'star' like monks and encourage profiteering in the name of the 'budu bana'.

Another new trend in Buddhism today in Sri Lanka is publishing of books, Hundreds of manuals and pamphlets are written by various monks and lay authors, on diverse religious subjects, mainly on meditation. Some of them publish in book form the sermons given by popular monks and such books are sold in their thousands. With the availability of new technology, DVDs and CDs containing dhamma sermons as well as recordings of 'kavi bana' and 'pirith' has become a best selling commodity.

On the Internet, Websites, various forms of 'bana' and recordings of meditation sessions, discussions of Dhamma and copies of the Scriptures are available. Those who use the internet and these other facilities learn or listen to Dhamma on line. Meditation too can be practiced on line. Thus the modes of access to Dana, Sila and Bhavana are proceeding in a new direction and route through new media.

Within the island several 'Buddhist TV channels are operating. Some of these Buddhist channels have become extremely popular with the elderly devotees. As a result, the number of people who go to temples on Poya (Full moon) days may have decreased. At some temples, monks broadcast over loudspeakers the TV programs on Poya days for observing sil and listening to Dhamma sermons. This may be popular with the devotees who gather at the temple and it could be a convenient escape for the monks to find relief from spending their time preaching and training devotees in meditation.

'Vas' or the Rainy retreat and related rituals like the 'pavarana' have been an age old, highly esteemed religious practice of the Buddhists. It is still practiced annually. However we see that nowadays, that practice of observing and concluding the 'vas' ritual has been commercialized.

At most temples monks find it a good opportunity for them to exploit the pious devotees to earn money. For example, when they have to offer the 'kathina' robe at the end of the rainy retreat, in the past it was done with the participation of the devotees of each temple by carrying the cloth to be offered through the village in a procession early morning and leave it at the temple. Then the resident monks at the temple cut that cloth, sew the robe following the Vinaya rules and in the afternoon at a special ritual offer that robe to one of the monks selected by majority vote of the monks. However, that simple, but solemn rituals has been made into a highly profitable, money making rituals. A few months before the day, monks at the temple announce in the village, that to cover the expenses of the Kathina robe each house should contribute a certain amount of money, in some temples over 1000 Rupees. Then on the day of the 'Kathina pooja' at some temples, bundles of 'ata pirikara' are kept at a place for the devotees to buy. They must buy one pirikara for about Rs. 5000 an offer it. Then the same pirikara is sold to her next 'upasaka' and thus it goes on until hundreds of them are sold.

Bodhipooja is another extremely popular ritual among the Buddhists of Sri Lanka. It is true that the Holy Sri Maha Bodhi has received the highest type of veneration of the Buddhists from the time it was planted in the island at the time of the king Devanampiyatissa, the 'bodhi pooja' as

performed today became popular since about 1970s. With the popularity of the Bodhi Pooja conducted by Venerable Panadure Ariya Dhamma, a formalized ritual spread fast all over the island. Now it has developed into a cult and it is held almost at every temple where there is a Bodhi tree and special services are held on Poya days or on weekends. This has become such a popular ritual that most Buddhists like to have a bodhi pooja performed in their name when they are ill or facing worldly

problems like law suits etc. People have such strong belief in the efficacy of this ritual that before OL and AL examinations begin parents take their children to temples where Bodhi poojas are organized especially to bless them.

Building of huge Buddha images has been a prominent feature in Sri Lankan Buddhism from Anuradhapura period. However, ancient kings did not build gigantic Buddha images competing with one another. In the island we see such huge statues like the world

famous Aukana, Sasseruva, Maligawila, Dova etc. which are over 40 feet in height. With these Buddha images in the past kings had built impressive Bodhisattva images also, e.g. the Buduruwagala and the Dambegoda. In recent times, a new trend for building very tall or large Buddha images have been spreading in the Island. Some of these are built in cement and bricks while a few are built on solid rock. Now at a number of Viharas we find taller and taller statues being built. Unlike the ones built in the past some of these new statues lack any artistic quality. Like some other new trends, this also has become a stratagem of some persons to earn money. A good example for such crafty activities was seen recently. A certain monk advertised that he was going to make a Buddha image in gold and asked for contribution. As soon as the word got around, hundreds of women started pouring in gold even by removing their jewellery and giving them to that temple. However, after a few months had gone by, there is no news about the building of that Gold Buddha image.

Another harmful trend or new development in Sri Lankan Buddhism at this time is propaganda carried out by some persons for meditation classes and training with the promise of helping participants to attain higher spiritual states quickly. As Sri Lankan Buddhists are in general very much keen in attaining higher spiritual or supernormal powers thousands of unsuspecting persons are being attracted to such new movements. Quite ironically some persons even advertise that they can help their followers become 'sovan' and at the end of the course they would be awarded Certificates. Anyone who is familiar with genuine Buddhism and the good old traditions of Buddhist meditation would see what a pathetic situation this is.

In addition to the Bodhipoojas a number of other kind of 'pooja' or offerings are organized by monks which are becoming more and more popular. Thus there are 'civara pooja' or 'offering of robes'

made at famous Stupas like the Ratnamali, or Abhaygiri at Anuradhapura. There is another pooja which is gaining popularity recently viz.

'kapruk pooja'.

There was a time when on

In the 'Sinhala Buddhism' today another major feature is 'perahera' or procession. The annual parade in Kandy, known as the Kandy Esela Perahera is a world famous annual event of the Buddhists. With the rising popularity of this grand pagant at many other temples also, monks are organizing 'perahera' in grand style on major poya days such as the Poson and Esala.

offering of hundreds of thousands of jasmine flowers was conducted at the Sri Maha Bodhi. For this flower pooja, jasmine flowers were air lifted from India, At Some 'poojas' or religious festivals flowers are 'rained' or dropped from helicopters over 'stupas' or funeral pyres of some monks.

In the 'Sinhala Buddhism' today another major feature is 'perahera' or procession. The annual parade in Kandy, known as the Kandy Esela Perahera is a world famous annual event of the Buddhists. With the rising popularity of this grand pageant at many other temples also, monks are organizing 'perahera' in grand style on major poya days such as the Poson and Esala. The holding of peraheras existed even in the past as we find in classical texts like the Thupawansa, Pujavali etc. Kings in the past had organized processions to mark important events like the crowning ceremony of the kings, victory in ward on the occasion of launching an important book like the Pujavali, or after writing the Tipitaka on gold plates etc. What we seek today is a much more elaborate and costly festival called the perahera in which at least fifty elephants should parade together with hundreds of dancers and drummers.

One of the latest developments in Buddhism in Sri Lnaka, which may be quite contrary to the teachings in early Buddhism, in the emergence of some persons who claim to have attained Buddhahood. In the past, even the Mahayana Buddhists did not claim in the present life one could become a Buddha, although anybody could become a Bodhisattva, Nowadays at a number of places in the island we hear of some persons claiming to be Buddha and acting as

Buddhas. Thousands of lay people gather around them to listen to their preaching of dhamma. In the meantime there are a few monks who claim that they have attain the state of 'Sovan' while some others act as Bodhisattvas. Although these are pathetic and disastrous trends no one rises against such fake 'arhants' or racketeers claiming to be 'sovan' to protect Buddhism. No prominent or influential monk stands up against these fake persons who are doing great damage to Buddhism.

We have seen in this paper some of the new trends and features of 'Buddhism or 'Buddhagama' in Sri Lanka; all these are not new developments in 'Buddha Dharma' or Buddhist Doctrine. Some of these features, perhaps, were begun in ancient times but they were not continued. Nowadays with the rising popularity of diverse cults and rituals, monks as well as some lay people seem to have made them a source of income. Unsuspecting pious Buddhists keep on pouring money for poojas at their temples for various projects such as building the biggest status or stupa, or for holding the longest perahera with the greatest number of elephants and dancers. They seem to be thinking that grander the pageant, greater would be the merit they earn from it.

Conclusion

Since Buddhism was established in Sri Lanka in the 3rd century BC, it has undergone evolution and change, but has never faced the threat of complete extinction. This may be the result of Bhikkus and Bhikkhunis, kings of Buddhist faith and lay devotees having implemented measures to preserve the religion in the island. This was clear from the far seeing steps adopted by Venerable Mahinda which included teaching local monks to preach Dhamma in the local language of the Island, and translating the Tripitaka and Atthakathas into Sinhala,

Later on in the 1st century AD, monks gathered at Matale Alu Lena temple and with the sponsorship of a local chieftain they committed the Tripitaka into writing on Palm leaf manuscripts. This was the best means through which they could preserve the Buddha Dhamma not only in the island but also in the whole world. However, as we have seen, throughout its history the community of monks had splits or schisms among them and there was a tendency for division and breaking into new sects from very early times. Then in the course of time as it happened in India soon after the demise of Buddha, new ideas began to be interpolated into the original Dhamma and monks began to be involved in disputes on points of Vinaya. Much later on, we see the development of

‘Mahaviharas’ or Great Monasteries and accumulation of wealth, property and fame that lead to further decline in the ecclesiastic code of conduct. Measures such as ‘purification of the order’ and laying down ‘katikavat’ or Codes of Conduct’ with the help of kings were executed from time to time. Then as we have discussed in this article, through the centuries, monks have changed some of the minor rules and introduced new features into their day to day conduct and become lax towards the strict practice of Vinaya moving towards a more commercialized approach. Actions taken by some monks in politics or social work have brought in more innovation into the order. The culmination of this kind of deviation from the strict practice of Vinaya was seen recently with

the Buddhist monks contesting in Parliamentary elections and some of them being elected as Members of the Parliament. In the meantime some monks have started to declare themselves as Buddha, Arahant or Sovan while some others run meditation courses assuring their followers the attainment of ‘Sovan’ with further promise of awarding certificates. With all these changes and innovations in the ‘sasana’, there are still many monks who follow the rules of the Vinaya and who practice Buddha Dhamma and meditation as Buddha had taught.

**Prof. Udaya Prasanta
Meddegama. B.A. Ceylon, Ph.D.
London
Deputy Rector
Sri Lanka International Buddhist
Academy
Director / DCI Tipitaka Project
Pallekele - Kundasale.**

Foot notes

- 1 The Nikaya Sangraha,
Unpublished English translation
by Udaya Prasanta Meddegama
P. 02.
- 2 The Mahavamsa, (1912)
Geiger's English Translation,
Dehiwala: Buddhist Cultural
Center, Chapters, XIV, XV
- 3 Geiger, Wilhelm. Mahavamsa
(2007, 3rd print) The Great
chronicle of Ceylon. Buddhist
Cultural Centre, Sri Lanka pp.
110-111
- 4 Regina T. Clifford, The
Dhammadipa Tradition of Sri
Lanka: Three Models within the
Sinhalese Chronicles, Chapter
in Religion and Legitimation
of Power in Sri Lanka, Ed.
Bardwell L. Smith (1978)
Anima Books
- 5 H.C. Ray, Prof. ed (1959)
University of Ceylon, History
of Ceylon, Ceylon University
Press: Colombo. p.142
- 6 The Nikaya Sangraha - ibid. p.
09
- 7 The Nikayasangraha, ibid. p 09
- 8 ibid, p.09
- 9 The Nikayasangraha, ibid. p. 11
- 10 The Nikaya Sangraha ibid p. 09
- 11 Nikaya Sangraha op. cit. p.22
- 12 John C Holt (1996) The
Religious world of king Kirti
Sri. Oxford. Oxford University
Press
- 13 See, Bardwell L. Smith ed.
Religion and Legitimation of
Power in Sri Lanka pp. 1-11

Non - Judgemental for Healing

Your chattering mind
must pause for healing
be positive in your thoughts
and stop it when you can
in that motion
your mind is
light and relaxed
you will soon
be like a fluttering bird
in silent space
you know when
you are happy
light like a bird
that flutters the wings
all judgement gone
you see things
'as they are'

your mind in peace
merged in space around
try this
and you can now know
your unconditioned mind
is light as a feather
so you know
you are relaxed
and healed
and happy
happiness is
a sign of wellbeing

Dr Erika Dias

55/6, Mirihana Road,
NUGEGODA
SRI LANKA

e-mail: hideva@sltnet.lk

Early Buddhist perspective on the concept of leadership

Padmasiri Ranawakaarachchi

1. Introduction

Today all organizations, business or non-profit organizations operate in a rapidly changing business environment. Most of the Organizations have easy access to all the resources and out of them human resource or people drive all other resources or utilize them. In this context, the organizations having right people to lead towards achieving its objectives and goals, not only ensure their survival but

provide them with much needed competitive edge over the others. Leadership is one of the hot topics discussed in modern management and recognized as one of the most important factors for the success of any organization.

“The role and responsibilities of leaders in organizations has undergone some radical changes over the last 100 years. Evolving from the strong-armed bosses of early entrepreneurial capitalism to bureaucrats whose authority rested in their organizational position, to leaders who have to find new ways to convince employees to

follow them in the quick-changing information era, the challenges and opportunities for leadership is perhaps now greater than ever”.

It is evident from the available literature the Buddha has very clearly addressed many of the modern management and leadership concepts more than 2500 years ago. Buddhism has its own unique leadership theories and practices which has evolved over a long period of time. The Buddha has preached many a theories and concepts of management and leadership in His 45 years of Buddhahood.

Ven. Dhammananda (2002) explaining the uniqueness of the Buddhism writes that :

Buddhism is a righteous way of life for the peace and happiness of every living being in the world. It is a method of getting rid of miseries and to find eternal salvation. The teaching of the Buddha is not limited to one nation or race. It is neither a creed nor a mere faith. It is a teaching for entire universe. It is a teaching for all time (p. 155).

There was a well-developed administration system for sangha community. The Buddha Himself is a visionary leader and has been recognized as one of the greatest leaders of all time. There are many arguments for and against of the Buddha's teachings from western scholars. Many scholars analyzed Buddha's teaching in detail especially from philosophical perspective and commended very highly.

Bertrand Russell (1872-1970) a British philosopher, logician, mathematician, social critic and Nobel laureate considered Buddhism to be the greatest religion in history and as a superior scientific method that reconciled the speculative and the rational while investigating the ultimate questions of life.

Albert Einstein (1879-1955) US physicist who was born in Germany, who devised the famous 'Theories of Relativity' stated, "If there is any religion that would cope with modern scientific needs, it would be Buddhism".

Also there are a few scholars who analyzed Buddha's teaching from management perspective but not ready to give due recognition. Among

them, Max Weber (1864-1920) a Prussian and German Sociologist, Philosopher and Political Economist was very critical and accused Buddhism as pessimistic.

2. Buddhist Leadership Concepts

"Some prefers to call teaching of the Buddha a Religion, others call it a Philosophy, still others think of it as both religion and philosophy, according to some scholars it is a 'Way of Life'. It is a way of moral, spiritual and intellectual training leading to complete freedom of mind".

The Buddha, being accepted as the greatest visionary leader of all the time, there was no doubt of leadership ability of the Buddha Himself. The Buddha was able to reach the community with compassion without any struggle or bloodshed at a time there were 62 different religions / dogmas in an

environment dominated by a very powerful four strata cast system.

Focusing on leadership, the Buddha emphasized the importance of maintaining one's values, promoting self-management and developing one's abilities and of others. Buddhist belief that nothing is permanent and referred to as impermanence, recognize that change is constant and inevitable in the environment in which we live. So the change has become inevitable and this nutshell is the essence of Buddhist thought.

Aniccavatasankhaara -
 uppada-vayadhammino

Uppajjitvanirujjhanti -
 tesamvuupasamosukho
 Maha-ParinibbanaSutta (DN 16) [1]

"Impermanent are all component things ; they arise and cease, that is their nature, they come into being and pass away ; release from them is bliss supreme".

In the 21st century, survival becomes synonymous with change. Change will no longer be a matter of choice but an inevitable fact that must be dealt with. Effective leadership requires adapting to this change while remaining steadfast in one's principles.

The Buddha was considered to be the greatest communicator in the world. The Buddha said that Buddhism is a thinking religion, do not follow anything blindly. Buddhism is also a pragmatic teaching.

In an era where there was no modern, advanced technology, this wonderful teaching is always beyond modern science. Even the advance science and technology have proved the Truth expounded by the Buddha. The following statement by Charles A. Rerack vouches for its acceptance by the west.

"The Buddha's recommendations for modern managers could be summarized as follows : be mindful, be compassionate, consider the fact that you are only part of a complex and dynamic, situation, be flexible and open minded and recognize that nothing is permanent - not the organization, not strategies that may work now, not you or your leadership style. Enlightened management is about accepting change, creating harmony among those you work with and treating all people with dignity and respect".

The Buddha formulated Sangha, a democratic organization consists of lay people, Upasaka, Upasika and Buddhist disciples of Bhikkhu and Bhikkuni. Thus a leader, the Buddha established a very simple flat organization structure to spread his teachings to the community. The Buddha first thought whether dhamma what he realized was too profound to be understood by people who delight in sensual pleasures and then decided not to preach dhamma. Having listened to the request of Brahma Shamata,

The average individual in the world today is intelligent enough to reason out what is right and wrong, and work out what ought to be done in the midst of what is going on. Amongst them there are those who fall into the two extremes of being more intelligent, and clever, and the ones who are mediocre.

the Buddha looked for people who could understand His teachings and proceeded for Isipathana, Varanasi. When the Buddha approached Pancavaggiyabhikku they were not responsive and had doubt over the Buddha's achievements. The Buddha showed his leadership abilities as a true charismatic leader and was able to present Himself, explained what he achieved and convinces them to listen to Him. It may be the first instance where the Buddha showed to the world how a true leader could take control of a situation. There are several leadership concepts / lessons in selection of the people for first sermon. The Buddha first analyzed the knowledge and abilities of the people who were with much little dust and focused His attention to Pancavaggiyabhikku. True leader should always understand the knowledge and abilities of his subordinates before assigning any responsibility. Communication ability of a leader is also very crucial and convincing of Pancavaggiyabhikku proved how

important communication for such situations.

The Buddha analyzed and understood the character traits and personality types of people and adjusted his teaching accordingly.

"Nanattakayananattasanna", Bodies of individuals are different, so are their perceptions (DN 33.7).

In MangalaSutta, Buddha said "Bahusaccancasippanca, vinayocasusikkhito, subhasita ca yavaca, etanmangalamutthaman". This stanza explained that, to have much learning, to be skillful in handicraft, well trained in discipline and to be of good speech, is the greatest blessings. The Buddha by considering the above as greatest blessings among others recognized the importance of these attributes, which are essential requirements of good leader.

The Buddha advised first 60 arahant disciples who embark on the first mission of preaching dhamma as follows :

"Carthabhikkhavecarikam bahunahitayabahunasuk hayalokanukampayaatthaya, hitayaasukhayadevamanussanam (Vin. 1.20-1)

- i. All of you are free from snares,
- ii. Should travel for the benefit and happiness of many beings,
- iii. Should not go together,
- iv. Should teach dhamma which is good from beginning to end and which is endowed with meaning and form,
- v. Should illuminate the holy life which is complete and pure,
- vi. Reach the beings with little defilements and those who will understand dhamma, otherwise they will deteriorate because of not hearing dhamma.

When analyzed the above instructions and guidelines one could clearly see a number of leadership attributes. First, the Buddha built confidence and motivates them and then gave very clear instructions as to what they should do.

Subsequently, the Buddha delegated not only the responsibility but authority as well when laid down the rule of “tisaranagamana”, permitting arahants to ordain who wished to join the Buddhist sangha (Vin. 1.21-22).

In KalamaSutta, the Buddha explained how one should take a decision by analyzing and evaluating the situation. “Do not believe in anything (simply) because you have heard it. Do not believe in tradition because they have handed down for many generations. Do not believe in anything because it is spoken and rumoured by many. Do not believe in anything (simply) because it is found written in your religious books. Do not believe in anything merely on the authority of your teachers and elders. But after observation and analysis, when you find that anything agrees with reason and is conducive to the good and benefit of one and all then accept it and live up to it”.

Leadership is always decision making and the success of the leadership depend on to the extent of one makes decisions and the effectiveness of them. The above provides clear guidelines as to how one should comprehend a situation and take the correct decision.

At the same time if you are a good leader and preach good leadership, you should not be scared to criticism and be prepared to accept any lapses. Such an attitude of openness, of admitting to your own mistakes and rectifying them with humility would be the best path. In SinghalovadaSutta the Buddha explained the social obligations of every individual by classifying the entire civilized society in to six units. Each unit, having reciprocal relations, is represented as personifying the six directions : East, South, West, North, Zenith and Nadir. Employers and Employees are assigned to Nadir direction and their reciprocal

duties are as follows.

Employers towards employees

- i. Assigning them work according to their strength
- ii. Supplying with them food and wages
- iii. Tending them in sickness
- iv. Sharing special treats with them
- v. Granting leave from time to time

Employees towards employers

- i. Rising before them
- ii. Lying down to rest after them
- iii. Being content with what is given
- iv. Doing their job well
- v. Caring about their good name

At the time of Buddha, Indian Society was mainly agricultural and employees were mostly household servants. When consider the duties assigned to employers and analyses in detail, it is similar to what we find today after 2500 years, proper allocation of work, equitable and fair salary, employee welfare, sharing of profits and granting of leave. This is good governance leading to proper leadership.

The central theme of SinghalovadaSutta is the discussion on duties and obligations of the society that need to be mutually respected to interpersonal relations. This can be considered as code of conduct for layman (vinaya). Today employer - employee relationship is not master servant relationship that existed several decades ago, but a relationship with mutual respect for each other safeguarding interest of both parties. Successful leaders always ensure that fellow employees are looked after well and benefits are shared etc. These concepts have been well addressed by the Buddha in numerous preachings including the SinghalovadaSutta as stated above.

According to trait theory stable characteristics or traits causes individuals to behave in certain ways and the trait approach to personality is focused on differences between individuals. In

that context traits such as firmness and calmness are very important for a good leader.

In Dhammapada there are many stanzas which provide immense knowledge in human behaviour and leadership.

As a solid rock is not moved by the wind, so the wise ones are not moved by in the face of censure and adulation (81)

Even as deep lake, clear and calm, so do the wise one become tranquil having listened to the teachings. (82).

The above two stanzas tell us what qualities a wise one should possess and one can acquire them by listening to dhamma. Here the wise one unmoved by any external forces such as praise or criticism is one of the traits of sound leader who can provide unbiased leadership. Transformation leadership is where leaders and followers make each other to advance to higher levels of moral and motivation. Here leader is not a follower, but should do something extra ordinary or the impossible. Leaders of this caliber are a very few and the Buddha explained this type of leadership in the following stanza.

Few among human beings are those people that go across to the further shore, while this other human progeny runs along the shore itself. (85).

Leaders should be of exemplary and the following pairs of stanzas of Dhammapada explain some important qualities of true leader.

If one were to do unto oneself as one instructs others, then, indeed, being oneself well tamed, one would tame others, for self is difficult to tame. (159).

One is one’s own mainstay. Who else can be a mainstay ? With oneself well tamed, one comes to have a mainstay difficult to obtain. (160)

A person who roves in the company of ignorant, indeed, grieves for a long time.

Painful is the association with the ignorant as with an enemy. The amiable company of the sagacious one is like meeting with the relations. (207)

One should cultivate the company of one who is sagacious, possessing wisdom, learned, of the nature of bearing responsibility, dutiful, noble, virtuous and prudent, as the moon follows the path of the constellation. (208)

Buddhist leadership is always connected with right conduct and moral discipline. It also based

on democratic principles and not forced upon others. As explained in the AggannaSutta, Mahasammata, the Great Elect was elected from the people, for the people and by the people. Thus Buddhism proposes an evolutionary view of society and leadership in place of the divine will be maintained by theistic traditions. According to the AggannaSutta qualities of leadership for that infant stage of social evolution were personality (abhirupataro), charisma (dassaniyataro), people confidence (pasadikataro) and efficiency

(mahesakka-taro).

While the concept of Mahasammata was used to describe the nature of the origin of kingship, to explain the ideal ruler the Buddha uses the concept of the universal ruler called Cakkavatti, in the sense that he is able to win over the whole world by the sheer power of his morality and spirituality, or in the sense that his principles of polity are universally applicable.

The Buddha explained a more detailed analysis of leadership qualities known as Dasarajadhamma, (Ten Royal Qualities) literally meaning royal duties and responsibilities of a reigning monarch. For the society of the ordinary person, the best form of Government was considered to be the rule by a righteous leader. He should respect and practice the Dasarajadhamma, ten leadership qualities : generosity (dana), morality (sila), liberality (pariccaga), straightness (ajjava), gentleness (maddava), self-restraint (tapa), non-anger (akkodha), non-injury (avihimsa), forbearance (khanthi) and non-opposition (avirodhana). The DhajaggaSutta warns that even the Four Great Kings (cattaromaharaja) who rule the four quarters of the world are not totally bereft of all blemishes and unworthy qualities, the rank and file therefore should look up to the Buddha, Dhamma and Sangha for inspiration and courage. This means that moral rectitude, honesty of purpose, vision for long-term welfare of the people should motivate leaders rather than short-term gain and self-aggrandizement.

The Buddha's teaching is the adoption of the Eightfold Path as the noble way of life without going to extremes. Known as the Middle Path is a righteous way of life which guide for moral conduct, broadly classified in to three as Morality (sila), Mental Culture (samaadhi) and Wisdom (panna) as follows.

- i. Right understanding - Sammaditthi
- ii. Right thought - Sammasankappa
- (iii. Wisdom (panna))
- iii. Right speech - Sammavaca
- iv. Right action - Sammakammanta
- (i. Morality (sila))
- v. Right livelihood - Sammaajiva
- vi. Right effort - Sammavayama
- vii. Right mindfulness - Samma sati
- viii. Right concentration - Sammasamadhi
- (ii. Mental Culture (samaadhi))

One should first develop his morality, Right speech, Right action and Right livelihood in order for his action brings well to other living beings. Then only one can develop good leadership qualities and be a good leader. Similarly the practice of the Right understanding - Sammaditthi is important for a leader.

Observing five precepts would lead to high moral conduct. It is important to first discipline the leader himself, and then only it fulfills the requirements of what you should teach, you should practice first.

It is very important to understand the people and the situation in whatever leadership form. The Buddha not only understood the situation, but the person who came to Him for relief. He adjusted His teachings according to the knowledge and understanding of them as well. In the story of Kisagotami, the Buddha, rather than trying to explain the reality of the situation she was faced with, requested her to bring some 'Aba' (mustard) from a house where a death was not taken place earlier in order for herself to realize the situation.

The Buddha was an excellent counsellor and counselled people of many walks of life. Among them were the rich and poor ; monarch and warriors ; farmers and labourers ; thieves and murderers ; queens and courtesans ; ascetics and the laity ;

The Buddha was an excellent counsellor and counselled people of many walks of life. Among them were the rich and poor ; monarch and warriors ; farmers and labourers ; thieves and murderers ; queens and courtesans ; ascetics and the laity ; and the children and aged belonging to every class of people with diverse backgrounds and cultures.

and the children and aged belonging to every class of people with diverse backgrounds and cultures.

3. Conclusion

People in Buddhist countries practice mindfulness to develop their concentration (Samadhi) and then they hope to achieve wisdom (Panna). Among many other important suttas, KutadantaSutta, WimsakaSutta, KalamaSutta, MangalaSutta, ChakkavattisihanadaSutta and SinghalovadaSutta could be used for staff development and mindfulness. This has now accepted by Western Philosophers and incorporated in modern management as well. James Scouller's following leadership model is a classic example for it.

James Scouller introduced a modern leadership model, The Three Levels of Leadership in 2011, classified as an "Integrated

Psychological" theory of leadership and sometimes known as the 3P model of leadership (the three Ps standing for Public, Private and Personal leadership). In reviewing the older leadership theories, Scouller highlighted certain limitations in relation to the development of a leader's skill and effectiveness. Because self-mastery is a psychological process, Scouller proposed a new model of the human psyche to support its practice. In addition, he outlined the principles of and obstacles to personal change and proposed six self-mastery techniques, which include mindfulness meditation.

Quek, J. in her research study published as, The Buddha's Techniques and Practice of Counselling as depicted in the Pali Canon, in conclusion mentioned that, "It is remarkable that the early psychologists like Carl Jung, William James and Robert Thouless recognized the Buddha's approach to psychotherapy at a time when many of the Buddhist texts had not yet been translated into English. It has been suggested that Freud (Sigmund Freud 1856-1939, an Austrian Neurologist and the founder of Psychoanalysis) also had been influenced to some extent by Schopenhauer's writings on Buddhism".

According to Ven. NaradaMaha Thera, the teaching of Buddha is a moral and philosophical system which expounds a unique path of enlightenment, and is not a subject to be studied from a mere academic standpoint. The doctrine is certainly to be studied, more to be practiced, and above all to be realized by one.

Today we come across numerous institutions, profit oriented or service oriented, being established and disappeared within a very short span of time. The survival and success of any institution depend on the founder and of his vision. This has been accepted as the visionary leadership in modern era.

What the Buddha has preached and the sangha order established by the Buddha 2500 years ago spread to many parts of the world and still survived especially in Asia. Today Buddhist teaching is accepted even by the west. This has not only shown the visionary leadership of the Buddha but proved why the Buddha is accepted as the greatest leader of all time.

Above all, the most important role of the Buddha as a leader is his ability to inspire others to bring out the best in themselves, to develop their full potential and gain the ultimate goal of Nirvana during his 45 years of missionary work and even 2500 years later, to continuously inspire millions of people around the world to follow his path.

References

- (1) Bhikkhu Nanamoli and Bhikkhu Bodhi, *The Middle Length Discourses of the Buddha*, Wisdom Publications, Boston, 2009
- (2) DuBrin, A.J. *Leadership*, Biztantra, New Delhi, 2005
- (3) Davids, Rhys. T.W., *Dialogue of the Buddha*, Vol. I, II, III, The Pali

Text Society, Bristol, 2013

(4) Gopalakrishna, D., *Buddhism and Contemporary Management*, Buddhist Cultural Centre, Colombo, 2006

(5) Kalupahana, David J., *Path of Morals - Dhammapada*, Buddhist Cultural Centre, Colombo, 2008

(6) Narada, Ven. Maha Thera., *The Buddha and His Teachings*, Buddhist Publication Society, Kandy, 2010

(7) Perera, I., *Kalamanakarana Sankalpa - Buddha Praveshayak*, Quality Printers, Nugegoda, 2007

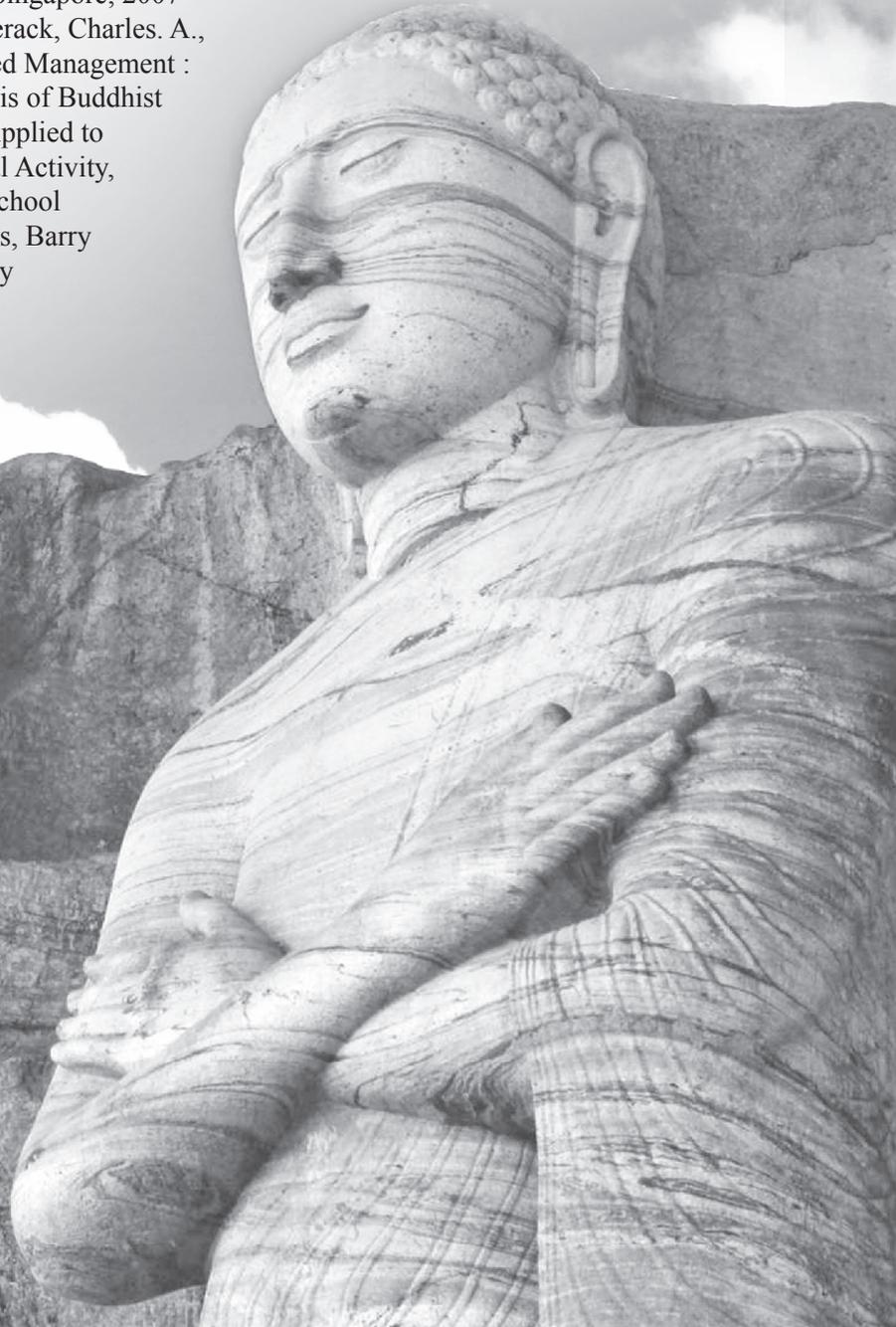
(8) Quek, J., *The Buddha's Techniques and Practice of Counselling as depicted in the Pali Canon*, Kep Media International Pte. Ltd., Singapore, 2007

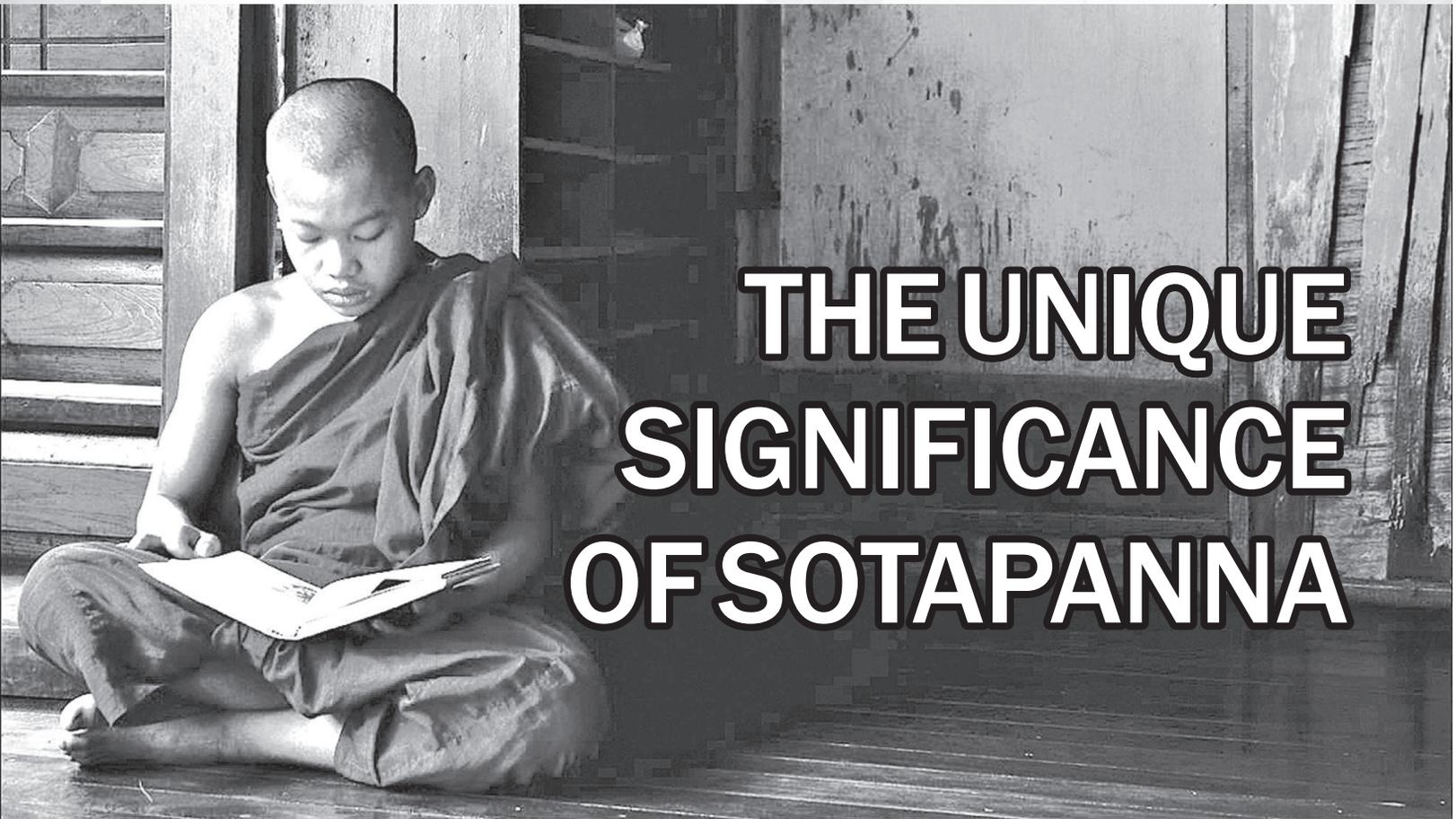
(9) Rerack, Charles. A., *Enlightened Management : An Analysis of Buddhist Precepts Applied to Managerial Activity*, Andreas School of Business, Barry Univervisty

(10) Scouller, J. (2011). *The Three Levels of Leadership : How to Develop Your Leadership Presence, Knowhow and Skill*. Cirencester : Management Books 2000., ISBN 9781852526818

(11) Ven. Dhammananda, K. Sri., *What Buddhist Believe*, Buddhist Missionary Society, Malaysia, 1998

(12) Walshe, M., *The Long Discourses of the Buddha*, Wisdom Publications, Boston, 2012

THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF SOTAPANNA

R S Jayaratne

Former Secretary, Ministry
of Public Administration and
Home Affairs.

Sotapanna is a term which occurs frequently in the various Suttas in the Tripitaka and in the commentaries. Its Sinhala version Sovaan too is often referred to in the Buddhist literature as well as in the religious discourses. As correctly understood by the Buddhist devotees, Sotapanna is the initial step in the contemplative and meditative process towards the achievement of enlightenment ie Arhantship. As we are fully aware, all the Buddhists admire the many distinguished personalities who are historically known to have achieved the status of Sotapanna and Arahantship. Every practicing Buddhist, at some time or another, while deliberating on the great

significance of Sotapanna may have had the general perception that Sotapanna is a state which is quite difficult to achieve.

As well known, a person has to eradicate all the ten fetters Sanyojanas to achieve the supreme bliss of Nibbana. In order to achieve the status of Sotapanna, one has to eradicate, out of the ten, the first three Sanyojanas namely, Sakkayaditti, Vicikiccha, and Silabbataparamasa. They are being generally described as the belief in an Athma, skeptical doubts, and clinging to mere rules and rituals respectively. This aspect will be discussed in detail later.

It is well known that commencing from the time of the great Buddha, many generations of Arahants continued to exist in ancient India as well as in the Theravada Buddhist countries. In Sri Lanka, since the arrival of Arhat Mahinda which occurred two hundred and thirty six years after the Buddha Parinibbana, quite

a large number of Bhikkus had achieved Arahantship. Additionally, much larger numbers, including lay disciples are known to have attained the status of Sotapanna. Although there is a popular perception that Rev. Maliyadeva who is believed to have lived in the 1st Century BC, was the last Arahant in Sri Lanka, there are references in the Buddhist commentaries such as Sumangalavilasini and Manorathapurani, that Arahants had lived in Sri Lanka up to the 1st Century AD. As Dr E W Adikaram has pointed out, the virtual disappearance of Arahants is associated with the sharp decline in the state of Buddhism in ancient Sri Lanka, a process which gradually commenced from the first Century BC. It is noteworthy that the instances of Bhikkus attaining Arahantship, or for that matter Bhikkus or lay disciples attaining at least the status of Sotapanna have not been known after the 2nd Century A.D.

In a broad review of the above situation, one has to take into consideration, a number of religious, political as well as some socio economic factors which had contributed to the decline of Buddhism. It is common knowledge that from the Buddha's time, all the aspirants to gain Arahantship and the Arahants are known to have been Aranyavasins, ie those living in seclusion in the remote caves or in the wilderness, practicing Vipassanadhura, ie deep meditation, except for occasional visits to the human settlements only for alms or for religious discourses. Through continuous meditation the Aranyavasins were able to acquire in addition to the knowledge of the Dhamma texts (sutamaya panna), the wisdom gained through contemplation (Chintamaya Panna), and the supreme wisdom gained through deep meditation (bavanamaya panna) facilitating the realization of Nibbana. The multi-faceted historical reasons for the interruption, and the eventual discontinuation of such a serene way of existence for Arannvasi communities of monks in Sri Lanka are too detailed to be discussed here.

As well known, traditionally, there have been two segments of Bhikkus in ancient Sri Lanka, known as Gramavasins ie living in the villages and Aranyavasins those living in the remote wilderness entirely devoted themselves to meditation. The latter who were neither inclined nor interested to maintain any type of intimate worldly contacts would have been, particularly during the times of political or social unrest, eventually neglected by the royalty and social elite leading to their eventual extinction. This may partly explain the environment within which the Aranyavasins practicing meditation, vipassanadhura appear to have gradually lost their continuity in Sri Lanka after the 2nd Century AD. As

a result, since then, the Buddhists in Sri Lanka, had lost the opportunity to witness and to be guided by the Buddhist monks who have achieved the status of Sotapanna, Sakurdagami, Aanagami and the supreme state of Arahantship.

It has been the customary practice for the Gramavasins to concentrate on the preservation of the teachings of the Buddha, ie Granthadhura, primarily the text of the Thripitaka initially through memory and oral conveyance known as Bhanaka system, and after the Tripitiaka was committed to writing, the protection of those texts from natural as well as political and such other disasters. The history of the Buddhasasana in ancient Sri Lanka indicates the manner in which the Granthadhura fraternity headed by the centres such as Mahavihara

in Anuradhapura, managed to continue with their responsibilities despite many challenges. Political conflicts within the royalty or with invading forces also reveal the emergence of an increasingly mutual dependence between the kingship and the Gramavasin Mahasangha primarily the Mahavihara based fraternity and at times Abhayagiri based groups for their protection and survival.

The historical and religious records such as Mahawansa, Deepawansa provide testimony to the continuity of the Gramavasin groups of Bhikkus, following the Granthadhura tradition patronized by the royalty and the nobility except on certain occasions. This tradition facilitated many generations of devoted Bhikkhus to preserve the Tripitaka in its pure form right up to the present era.

In this context, the present day Buddhists have to be grateful to those generations of devoted Bhikkus for the preservation of the Buddha Dhamma in its pure form right up to the modern times, even risking their lives, during the periods of political and religious turmoil, such as conflicts within the royalties, foreign invasions, and natural calamities and disasters such as the Baminitiyasaya famine etc.

Another factor which may have indirectly contributed to the extinction of Bhikkus achieving Arahantship, or any Bhikkus or laymen achieving at least the state of Sotapanna may possibly be linked to certain obviously unintentional misinterpretations of the Buddha Dhamma, which have crept into some sections of Atthakathas ie commentaries seriously distorting the exact meaning of some very important sections in the text of some of the Suttas. Some such instances have been pointed out by many eminent Buddhist scholars including Rev. Kodagoda Gnanaloka Mahathera and Dr. E W Adikaram. This may perhaps have been a supplementary factor which may have led to the deterioration of the quality of meditational practices leading to the eventual extinction of the Arahants and, or even those reaching at least the state of Sotapanna after the 2nd Century AD.

As pointed out by many Buddhists scholars, one may have to be sufficiently alert to such distortions which would naturally obstruct the devotees from entering the higher levels of deep concentration and contemplation based on Buddha's teachings, for the achievement of "chintamaya panna" an essential pre-requisite to achieve meditational wisdom (bhavanamaya panna) facilitating the achievement of Sotapanna and higher levels of enlightenment.

However, as the present day Buddhists, we have to consider

In an effort to acquire a clear understanding of Sotapanna and its significance, I consider it useful to attempt an in depth study of the nature and the implications of the three Sanyojanas.

The first Sanyojana, Sakkyaditthi means the strong belief in an Athma. In this context, a comprehensive understanding of the manner in which the belief in an Athma ie Sakkayaditti prevents the achievement of Sotapanna becomes indispensable.

ourselves fortunate to have inherited at least the Tripitaka in its pure form, due to the supreme commitment and sacrifices by the generations of Bhikkus as discussed above. Hence, we have the unique opportunity to make an effort to clearly comprehend the exact meaning of the Suttas in the Suttapitaka guided by the learned Bhikkus as well as laymen, to acquire a clear and comprehensive understanding of the Dhamma. Such an effort may perhaps facilitate an eventual revival of the accurate contemplative and meditational process re-opening remote possibilities for the eventual achievement of the state of Sotapanna, and hopefully higher levels of meditation.

Despite the inevitable details and the length, I considered the above presentation as relevant

for the acquisition of a clearer understanding of the great significance of the concept of Sotapanna. Additionally, it is my view that such an accomplishment is possible only if we could comprehensively understand the exact nature of the three Sanyojanas which have to be eradicated to become a Sotapanna. For such a purpose, it is essential to understand the historical, social as well as the religious background within which the Buddha achieved Buddhahood and the most difficult task faced by him to effectively educate and convince a hitherto ignorant and misguided groups of people the correct path to achieve the bliss of Nibbana.

In an effort to acquire a clear understanding of Sotapanna and its significance, I consider it useful to attempt an in depth study of the nature and the implications of the three Sanyojanas. The first Sanyojana, Sakkyaditthi means the strong belief in an Athma. In this context, a comprehensive understanding of the manner in which the belief in an Athma ie Sakkayaditti prevents the achievement of Sotapanna becomes indispensable. It is well known that in ancient India around the 6th Century BC, by the time Buddha was born, the Vedic religious beliefs have evolved up to the age of the Upanishads, of which the main concept was a strong belief in an imperishable Atman assumed to be present inside every individual, and which would eventually merge with Brahman. Moreover, it was their firm conviction that all the human faculties, the Ayatanas are controlled by Athman and that a person has absolutely no control whatsoever on them. For example, the pre-Buddhist Chandogya Upanishad states "It is the Athman who actually sees, smells, thinks, speaks and hears. the eyes, nose, mind, voice and ears are just instruments".

According to another pre-Buddhist Bruhadaranyaka Upanishad, even the Anapanna ie the inward and outward breadth of a person is also handled by Athman, when it says “who breathes in with the in-breadth, he is the Athman within you that indwells all things; who breathes out with the out-breath, he is the Athman within you tht indwells all things”. There are many Upanishad statements confirming this belief. Hence, Sakkayaditti is the strong belief of an all powerful Atman directing human beings in all thoughts and actions.

Quite contrary to the above concept, Buddha’s specific advice was that each and every person has absolute control over his or her faculties ie the six Ayatanas namely, the eyes ‘chakku’ ears “sota”, nose “ghana”, Tounge “rasa” body “kaya”, and the mind “manas” and that he or she should prevent them from generating senstations ie vedaanna which in turn generate craving ie “tanha” which is the major cause of suffering. This requires a person to be totally convinced to reject the Athma concept and acquire absolute confidence of his or her ability to contol the six faculties. This was the biggest challenge Buddha faced at the initial phase of his mission, that was to convince a community which had hitherto been completely brain-washed with the wrong belief that they have absolutely no control over their six faculties because they are being controlled by an Athman. As well known, even the Pancavaggiya Bhikkus who were selected by the Buddha to deliver his first sermon Dhammacakkapavattana Sutta were unable to achieve at least the Sotapanna status, until their deep rooted belief of an Athmans ie Sakkayaditthi was removed by

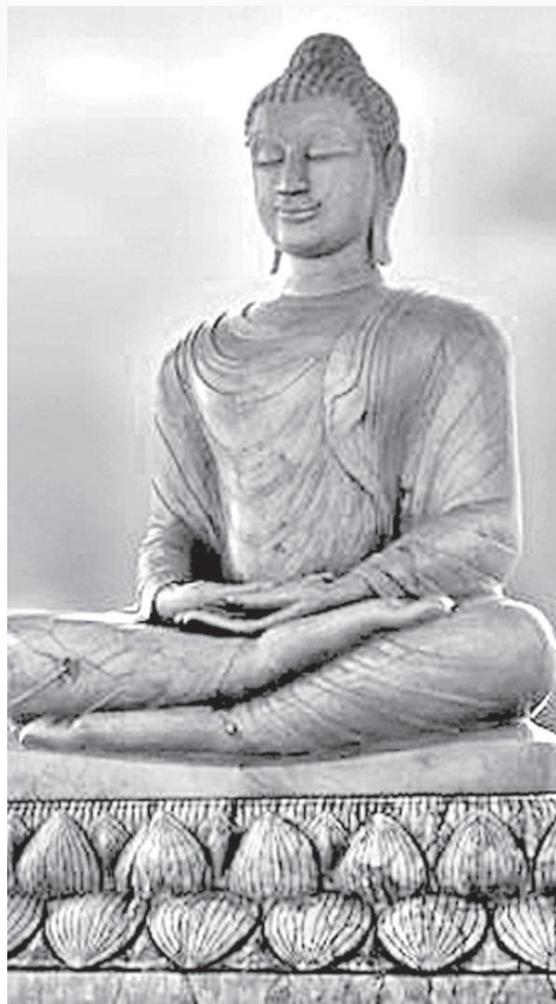
the Buddha through the delivery of Anattalakkhana Sutta one week later, after which only all the Bhikkus were able to attain Arhantship. Accordingly, Buddha had to impose the eradication to become a Sotapanna. Moreover, the concept of Anatta ie Sakkayaditti has been recognized as one of the five Upadanas ie clinging, and as one component of Tilakkhana ie Anicca, Dukkha and Anatta the three characteristics of existence. As explained in the Brahmajala Sutta Buddha had referred to the misguided belief of an Aathma as the basic defect in the sixty two wrong faiths ie “micchaditti” among contemporary ascetics, who were referred to in the same Sutta as non-visionaries, and persons ignorant of the realities of the source of suffering.

The second fetter Sanyogana to be eradicated to achieve Sotapanna is Vicikicca which means sceptical doubts on the realities as explained in the Buddha Dhaama namely

the four noble truths of suffering, cause of suffering, eradication of suffering and the way of eradication of suffering.

Seelabbataparamasa, the third fetter, Sanyojana to be eradicated to achieve Sotapanna consists of three sub-elements ie. seela, wruta and paramasa. As explained in the Pali Sinhala Dictionary by Rev. Maditiyawela Sumangala Nayaka Thera, “seela” in this context means “Trepidation, shock, etc.”, and “wruta” means “penances” and “paramasa” means “touching”. In the Mahasaccaka Sutta in Majjima Nikaya the Buddha in explaining his one time personal experiences of Attakhilamatanuyoga uses the word “paramassati” to explain the manner in which his abdominal skin was touching the inside of his spine. This explains that “paramasa” was generally intended to refer to all self inflicting, and self-mortification practices.

As clearly understood, the word sotapanna literally means, “a person who has entered the stream”. It indicates the commencement of a process, since a person who has eradicated the first three fetters “sanyojana” namely, Sakkayaditti, Vicikicca and Silabbataparamasa, becomes a Sotapanna the initial step towards the achievement of Nibbana. As stated in many Suttas such as Bodhirajakumara Sutta, Mahasaccka Sutta, Buddha, a few days after his achievement of Buddhahood had referred to this concept of stream entry in a statement of joy i.e. Udana “aparuta tesam amatassa dwara, ye Sotawanto Pamunchantu Saddham” which means, “I have opened the gates (of the stream) of immortality. Those who enter the stream may wash off their “saddham” ie the traditional and habitual beliefs and practices”

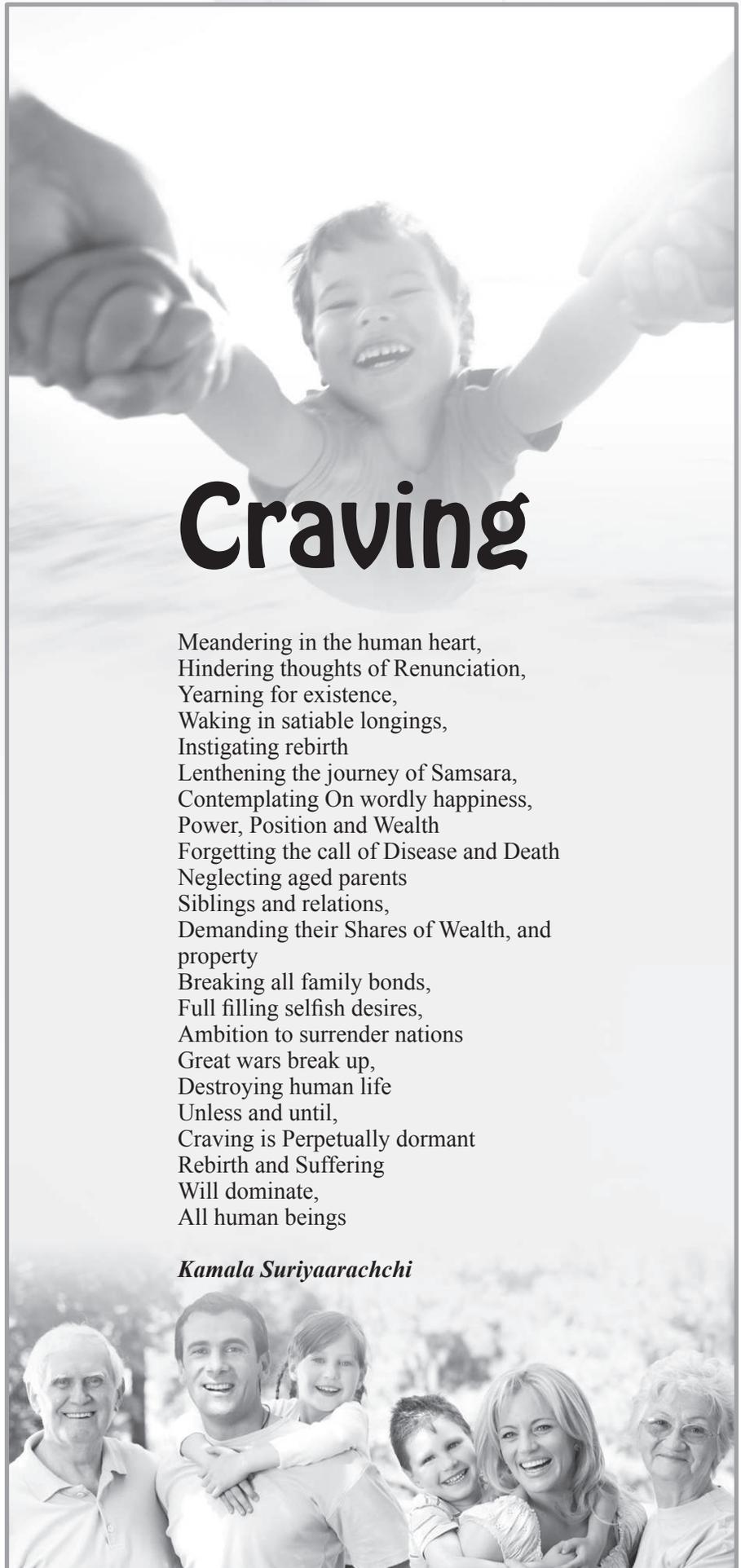
(the word Saddham has been explained accordingly in the Pali Sinhala Dictionary by Rev. Maditiyawela Sumangala Mahathera).

Hence, as declared by the Buddha, those who get into the stream “Sotawanto” have to rid themselves of all the “Saddham” that is, as explained above, which includes all the three fetters Sanyojanas viz Sakkayaditti, Vicikicca and Silabbataparamasa, which have to be eliminated to enter the stream to reach immortality which is the final goal of terminating the eternal cycle of birth, decay and death, “Jati, Jara, Marana” as explained in the Paticcasamuppada Sutta. Hence, Sotapanna the stream enterer is a person who has got through the initial stage of the journey for the achievement of immortality which means the accomplishment of Nibbana.

It is my perception, that a detailed analysis of the exact nature of the three relevant Sanyojanas namely Sakkayaditti, Vicikicca and Seelabbataparamasa, as attempted above, would facilitate the Buddhist devotees to acquire a better clarity of their nature and to develop a certain degree of confidence for the achievability of their elimination. Accordingly, it is rational to consider the possibility for any such person practicing a serene livelihood in accordance with the Noble Eightfold Path and, who has the determination, patience and intelligence to clearly comprehend their exact nature, and thereafter, to make a determined effort for their possible elimination.

Sabbe Sattha Bhavanthu Sukitatta
- May all beings have a blissful existence.

R S Jayaratne,
Former Secretary,
Ministry of Public
Administration and Home
Affairs,
Email - sijay@slt.net.lk

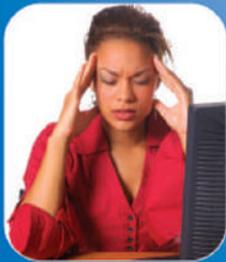
Craving

Meandering in the human heart,
Hindering thoughts of Renunciation,
Yearning for existence,
Waking in satiable longings,
Instigating rebirth
Lenthening the journey of Samsara,
Contemplating On wordly happiness,
Power, Position and Wealth
Forgetting the call of Disease and Death
Neglecting aged parents
Siblings and relations,
Demanding their Shares of Wealth, and
property
Breaking all family bonds,
Full filling selfish desires,
Ambition to surrender nations
Great wars break up,
Destroying human life
Unless and until,
Craving is Perpetually dormant
Rebirth and Suffering
Will dominate,
All human beings

Kamala Suriyaarachchi

Cough

Headache

Sore Throat

Cold

Joint Pains

Back Pains

Menstruation/
Stomach ache

AXE BRAND

MEDICATED OIL

For
FAST RELIEF

(for external use only)

Singha Holdings (Pvt) Ltd
No. 05, Jayanthi Road, Dehiwala, Sri Lanka.
Tel: 94 112714789, 2737286 Fax: 94 112714788
E-mail: axesrilanka@slt.lk

Available in all Pharmacies
including Super markets Islandwide.

United Nations Celebrate Vesak

From this free sky
Vesak full moon
Showers down her full beam
Unto this earth fully bloomed
For a great genius all honored
Praising Him, the Blessed one

The accetic Siddhartha
Attained Enlightenment
On a beautiful full moon day
Many many years past
Showing eternal blessings
To cool and Calm down
Burning and Suffering lines of human beings

Basking in this moonlight shower
Feeling the deep benevolence of the Saviour
Hearing the sublime Dhamma preached by the wiser
many world leaders from different lands
And now waiting in a pageant
Centered upon Sri Lanka to testify a pledge;

“Live harmlessly let live freely”
It is what Gauthama the Buddha constituted plainly

And United Nations now expect clearly
For his compassion, it is achievable easily
The sublime Dhamma preached by him
is unique and universal at any time
To emperor Asoka it was the light of India
Then he spread its beautiful beams
Fruitful cream all over Asia

So, we Sri Lankans, followers of the Buddha Dhamma
The humblest and simplest lover of world peace
Stand with United Nations
On our beautiful land
to celebrate Vesak in homage to blessed one

At the early stage of his reign
With cruel, cold hearted and tyrannous thoughts
He led his royal sovereignty
By the sword and spear might
Against other kingdoms in India
But later He realized the futility of Massacre
And deployed instead Dharma Vijaya
Contextualized in undeniable message of the Buddha

H. D. Jayasooriya

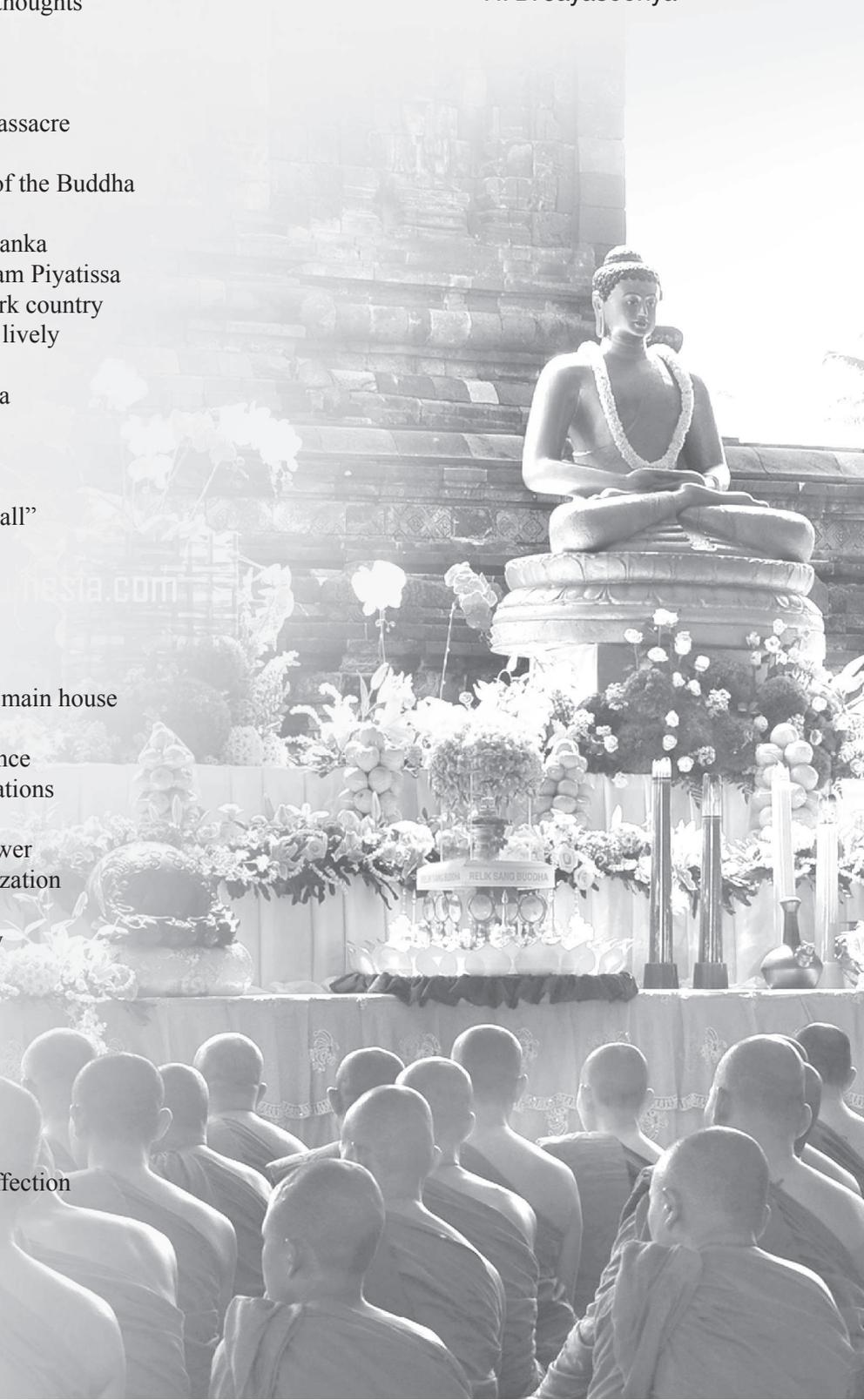
To Arhath Mahinda it was the light of Lanka
Being the torch of reign to King Devanam Piyatissa
In order to search Satya Dharma in a dark country
So this light still shines luminously and lively

To sir Edwin Arnold it is the light of Asia
Enlightenment of a Supreme Human
“Nirvana” was it attained by himself
At the sacred Bodhi Tree as,
“Glorified with the conquest gained for all”

To us it is brilliant light of purification
within ourselves,
In this supreme course of realization
on the long way of human history
Now it has come to the door step of the main house
The United Nations organization
pouring the way for an universal embrace
Amidst today magnificent Vesak celebrations

In the corridor of international ruling power
under the flag of United Nations Organization

All world leaders devotedly recite today
Buddhan saranam Gachchami:
Seek the Buddha as my refuge”
paying homage to the Buddha
Rejecting narrow divisions
colour race and class
Exceeding their domestic purilens
As and universal commitment
It may harmonize well with brotherly affection
Cherished in every nation

Events of the YMBA

The Chief Guest, Professor Asanga Tilakerathne Founder and Sectional Head of the Department of Buddhist Studies of the University of Colombo is seen addressing the gathering at the Association's Annual Scholarship Awarding Ceremony held on 28th January 2017. The picture on the right side shows the part of the scholarship beneficiaries.

2017 ජනවාරි මස 28 වන සෙනසුරාදා පැවති භාරකාර අරමුදල් ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රදානෝත්සවයේ ප්‍රධාන ආරාධිත ලෙස පැමිණි කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ සමාරම්භක අංශාධිපති මහාචාර්ය අසංග තිලකරත්න මහතා සභාව ඇමතු අවස්ථාව සහ එයට සහභාගි වූ ශිෂ්‍යත්ව ප්‍රතිලාභීන්ගෙන් කොටසක් ඡායාරූපවලින් දැක්වේ.

Dr. Wickrama Weerasooriya, the Chief Guest of the 49th Sir Baron Jayatilake Memorial Lecture held on 13th February 2017 at the main hall of the Association is seen delivering the commemoration lecture.

49 වන ශ්‍රීමත් බාරොන් ජයතිලක ගුණ සැමරුම 2017.02.13 වන දින කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමයේ මූලස්ථානයේ දී පවත්වන ලද අතර ඒදින අනුස්මරණ දේශනය පැවැත් වූ ආචාර්ය වික්‍රම විරසුරිය මහතා සභාව අමතන අයුරු ඡායාරූපයෙන් දැක්වේ.

Rationality and Beauty of The Buddha Dharma

As you all know, today, on this Vesak Day, we commemorate and celebrate three events associated with the Life of the Buddha. The first is the Birth of the Buddha, the second is the Enlightenment of the Buddha, and the third is the Parinibbana of the Buddha.

As you all know, the Buddha is the founder of the religion that has come to be known today as Buddhism. The word Buddha is a title, and not a personal name. The personal name of the Buddha is Siddhattha Gotama. But what exactly is the meaning of the title Buddha? Both in Pali and Sanskrit the term 'Buddha' means 'One who is Awakened'. We should understand the term 'Awakened', not in a literal sense, but in an idiomatic sense. It means the One who is awakened from the slumber of ignorance, from the slumber of delusion. The term Buddha also means the One who is Enlightened, the One who is enlightened to the nature of reality, One who is enlightened to the nature of actuality. What this means is that the Buddha had gained an immediate vision, an immediate insight into things as they truly are. This is what is called in Pali Yathabhutanana. And this is what Buddhism calls liberating knowledge, the knowledge that leads to complete emancipation from all forms of conditioned experience. If the Buddha is the Enlightened One, the religion he has founded can rightly be described as 'the Religion of Enlightenment'

What is unique about the Buddha as a Religious Teacher is that unlike other Religious Teachers the Buddha did not claim divinity. According to Christianity, for instance, the Christ is an incarnation

By Prof: Y. Karunadasa

of God; according to Islam, Mohommed, the founder of Islam, is a Prophet of God. Hinduism believes in what is called Avatara or Divine Descent. This means that from time to time God assumes different forms and descends down to the earth, in order to convey to the human beings a divine message.

On the other hand, the Buddha did not attribute his knowledge to a divine source, or to some kind of transcendental reality. What the Buddha discovered through supreme human effort, he did not want to attribute to a divine source. What does this mean? This means that the Buddha took full responsibility for what He taught.

As a religious teacher the Buddha never claimed to be a Saviour, either. The role of the Buddha as a religious teacher is not to save, but to lead, to lead us from darkness to light, from ignorance to wisdom, from bondage to freedom. As the founder of a religion, the Buddha himself defines his position in this way: Tumhehi kiccam atappam/ Akkhataro Tathagata. This means: You yourselves ought to do what ought to be done. You yourselves should work out your salvation, Your emancipation. The Tathagatas show the way. What this really means is that the Buddha is a Guide, a Teacher, one who shows the way. It is up to us to work out our emancipation. This is precisely why in the early Buddhist discourses the Buddha is often referred to as Satta. The Pali word Satta means Teacher. The use

of this word brings into focus the role of the Buddha as the founder of a religion. It clearly shows that as a religious teacher the role of the Buddha is not to serve as a Saviour, but to serve as a Spiritual Guide.

No place for miracles in Buddhism

There is another important aspect of the Buddha as a religious teacher, to which I must draw your attention. It is that as a religious teacher the Buddha did not endorse the exhibition of miracles to propagate his teachings. One day when the Buddha visited the city of Nalanda, the people of Nalanda came to the Buddha and said: Venerable Sir, This city of Nalanda is very affluent and prosperous, it is teeming with people. It would be a good thing if the Buddha could perform some miracles, so that the Buddha would be able to convert many people to his religion. On this occasion the Buddha said: There are three kinds of miracles.

The first is the miracle called iddhipatihariya This means the ability to perform such super natural acts as levitating, that is, going in the air like a bird, or walking on water, like a fish, or going through walls and parapets, or appearing in two different places at one and the same time The second kind of miracle is called adesana patihariya. It is some kind of hypnotism or mesmerism It is the ability to hypnotize or mesmerize someone and reveal the kind of thoughts that the person is having. Then the Buddha goes on to say that, he does not recommend, he does not endorse two kinds of miracles. The Buddha says that he is ashamed of these kind of miracles, that he 'detests' them, that he rejects them categorically.

Further, the Buddha goes on to say that there is another kind of miracle. It is called anusasani patihariya. Anusasani patiyariya means the miracle of instruction. It has nothing to do with exhibiting supernatural acts in order to win over others or to convert others. What is called the miracle of instruction is nothing but teaching the Dhamma through rational persuasion. Thus we see that the Buddha has elevated what we call teaching, through rational persuasion to the level of a miracle.

The Buddha said that this is the only miracle that he recommends, that this is the only miracle that he endorses. If the Buddha endorsed only the Miracle of Instruction, this has many implications. One implication is that the Buddha did not resort to unethical conversion by resorting to cheap and vulgar exhibition of supernatural power. If people resort to unethical conversion, this shows the bankruptcy of the message that they want to propagate. What I say here has great relevance to modern times when we see all around us some fundamentalist religions, resorting to unethical conversion. If the Buddha is called the Buddha, it is also because He attained the highest level of moral perfection, and the highest level of wisdom. Therefore the Buddha is considered and venerated as the Highest among all living beings, whether they are human or whether they are divine. Although Buddhism does not believe in a Creator God, according to Buddhist cosmology, there are gods or divine beings. Most of these divine beings are pre-Buddhistic gods. They have been adopted and assimilated by Buddhism, under certain conditions, in such a way that their recognition in no way goes against the fundamental teachings of Buddhism. According to pre-Buddhist Hindu/Brahmanical teachings, these gods are eternal, all-powerful; some are omniscient.

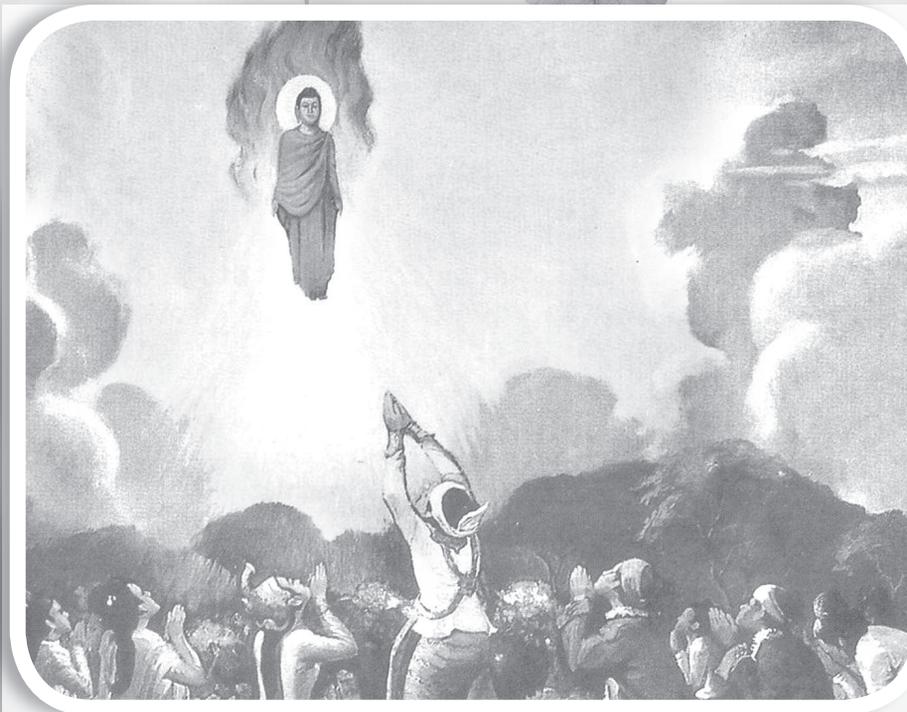
By performing petitional prayers people could get favours from them. But according to Buddhism they are no more eternal; they are no more all powerful; they are no more omniscient; they are no more the objects of petitional prayers. Like us human beings, they are all wayfarers in samsara. What is more, all these gods are inferior to the Buddha. Why? Because they are not free from raga (passion), dosa (aversion), and moha (delusion). Buddhism even recognizes the Creator God of Hinduism who is called Mahabrahma. However, according to Buddhism he is no more the creator world, nor is he omniscient. There is this interesting story in one of the early Buddhist discourses to show that the Buddha is superior to Mahabrahma whom the followers of Brahmanism regard as the creator of the world. According to this account during the time of the Buddha there was a monk who was very much prone to metaphysical speculations. One day he came to be disturbed by a serious metaphysical problem.

The problem was this: where do the four primary elements of matter come to cessation without any residue. In modern terms, this means where does matter come to end. As you all know, this is a question to which neither religion, nor philosophy, nor science can give a satisfactory answer. So this monk thought no one in this human world will be able to solve this problem. Therefore he thought of referring this problem to gods. Since he had powers of levitation he first went to the lowest heaven, and put this question to the gods living there. They said that they themselves do not know the answer to this question. And that he should go to the next heaven. In the next heaven too he got the same answer. So he went from heaven to heaven, until he came to the topmost heaven where the Mahabrahma lives. You may not believe this hilarious story. What matters is the message

that is sought to be conveyed by it. Through this hilarious story, a profound message is sought to be conveyed. The message is that exalted humanity is very much higher than divinity. A human being who is free from passion, aversion, and delusion is superior to Mahabrahma whom the followers of Brahmanism consider as the creator God.

The Buddha's Dharma is Alive

I hear some people say now that the Buddha is not living, how can the Buddha help us? What is the purpose in taking refuge in the Buddha if the Buddha is not living now? Our answer to this: It is true that the Buddha is not living now, but the Dhamma he has taught is very much with us. We can make use of the Dhamma although the Buddha is not living now. To give an example: Some of the scientists who had discovered many kinds of potent medicine are not living now. However this does not mean that we cannot make use of these curative medicines even though those who had discovered them are not living now. When we use the term Buddha, we sometimes use it in the plural to mean many Buddhas. According to Buddhism, besides the historical Buddha who was known as Siddhattha Gotama, there had been an innumerable number of Buddhas in the remote past, and there will be an innumerable number of Buddhas in the distant future. This idea of a number of Buddhas has many important implications. One is that truth is not the monopoly of one individual being, of one particular Buddha. Buddhahood or Enlightenment is accessible to all. This idea of plurality of Buddhas assures us that there is unbroken continuity in the discovery of Truth. It also provides with a rational explanation that living beings in the remote past as well as the living beings in the distant future have the opportunities of realizing emancipation.

This idea of a number of Buddhas contrasts well with some other religions which speak of a one single Incarnation or one single Prophet for all time, for all eternity. When we consider the vastness of space and the immensity of time and when we consider the almost infinite universe with its millions of world systems to speak of one saviour or one prophet for all time appears rather parochial. The Buddhist idea of a number of Buddhas provides a cosmic dimension to the idea of the Buddha.

On this Vesak Day when we reflect on the spiritual qualities of the Buddha it is also important for us to reflect on the nature of the Dhamma. The Dhamma, as you know, is the body of teachings taught by the Buddha. This is what we call Buddhism today. Although Buddhism is called a religion in many ways it is different from many other religions. In point of fact, most of the ingredients that go to make the definition of religion are conspicuously missing in Buddhism. As you are perhaps aware, all other religions believe in a Higher Reality in the form of a God. In the case of theistic religions

this Higher metaphysical reality is God. In the case of Hinduism it is the Cosmic Soul or Brahman. This idea is completely foreign to early Buddhism. So is the belief in a soul and immortality of the soul as final salvation. The soul is supposed to be the thing that connects man with that Higher Reality. When Buddhism denies the existence of the soul it also denies the existence of Higher Reality. This fact has many implications for Buddhism as a religion. That is why we have in Buddhism anthropology instead of theology, psychology instead of metaphysics.

No Ethical Injunctions On Humanity

Let us take the Buddhist teachings relating to ethics, what is called the theory and practice of moral life. Buddhism does not recognize a moral authority in the form of a God who imposes moral injunctions on us. However, Buddhism recognizes a moral order which operates according to the principles of causality. This is what is called Kammaniyama. The Buddhist morality is therefore not based on a theory of reward and punishment. If we do good things we will not be rewarded. If

we do bad things we will not be punished. What Buddhism says is that unwholesome acts bring about evil consequences, wholesome acts bring about good consequences. Therefore it is up to us to do what ought to be done, and refrain from doing what ought to be not done.

As we all know Buddhism is the Religion of Enlightenment. Therefore it is through wisdom and insight and not through blind faith and devotion that the final goal can be realized. In Buddhism the accent is more on self-understanding, self-verification, and self-realization. This should explain why Buddhism gives its followers full freedom to inquire, to investigate, to examine. The Dhamma itself is described as ehi-passika. This means come and investigate, come and examine. This attitude of free inquiry is very well brought into focus in the well known Kalama Sutta. It's a discourse addressed to people who are confused when they are exposed to a number of contradictory views. In this discourse the Buddha says one must not accept anything just because it is laid down in religious texts, just because it is handed down from generation to generation, just because it is based on logic and reasoning, just because it conforms to our likings and inclinations, or simply out of respect to the teacher. What the Buddha says is that it is only when one is convinced that certain things are wholesome and that certain are unwholesome that one must decide to accept what is wholesome and reject what is unwholesome. There is a general belief among some that a critical attitude and a spirit of inquiry are not consistent with spiritual life. What is necessary is faith, and devotion. But the Buddhist position is otherwise. From the Buddhist perspective a critical attitude and a spirit of inquiry, rather than being detrimental, is very much salutary to the practice of spiritual life.

YMBA News

AWARD OF SCHOLARSHIPS UNDER THE TRUSTEE SCHOLARSHIP SCHEME OF THE Y.M.B.A. – 2017

The Annual Award of scholarships to students of Universities, higher Forms of schools and Bhikkhu students of Pirivenas was held on 28th January 2017 in the Auditorium of the Headquarters Complex of the Colombo YMBA.

Candidates nominated by Universities and Selected Schools were Summoned for an interview for selection by the Association's Scholarship Trust Fund Committee. Altogether 345 students representing all the Faculties of all the Universities and 75 students from Schools were selected for the award of Scholarships.

The Scholarship Fund had been replenished with donations received from the Public and funds

transferred from the D.J. Attygalle Trust Fund and supplemented by donations made by the Members of the Association's Board of Management.

Professor Asanga Tillekeratne, Founder Professor of Buddhist Studies of the Faculty of Buddhist studies of the Colombo University participated as the Chief Guest.

While a large gathering comprising scholarship recipients and their parents was present The welcome Address was delivered by the Honorary General Secretary of the Association, Mr. Mahendra Jayasekera. Vote of Thanks was proposed by the Secretary of the Scholarship Fund Committee Mr. Anura Serasinghe.

SIR BARON JAYATILAKE MEMORIAL LECTURE

The 49th Commemoration of Sir Baron Jayatilake, the Founder President of the Colombo YMBA and an Eminent Buddhist Leader who rendered a memorable service to the Buddhist Community of Sri Lanka was held in the afternoon of 13.02.2017 at the Headquarters Complex of the YMBA.

While the President of the YMBA Mr. Sumedha Amerasinghe, garlanded the portrait of Sir Baron Jayatilake Mr. Nalin J. Abeysekere, member of the Board of Management introduced the Guest Speaker Dr. Wickrama Weerasuriya who had been invited to deliver the Sir Baron Jayatilake Memorial Lecture.

The Lecture which was delivered in English was on

the subject "Buddhist Law as applicable in Sri Lanka".

While the President of the YMBA and members of the Board of Management attended the function a large and distinguished gathering including relatives of the late Sir Baron participated in the event.

Vote of Thanks was proposed by Mr. Lakshman Perera, President's Counsel and member of the Board of Management.

RENOVATION OF KATARAGAMA PILGRIMS' REST

The Renovation Programme of Kataragama Pilgrims' Rest involving the improvement of rooms aimed at providing more accommodation facilities and comforts to Pilgrim guests initiated during the year 2016 has since been completed.

The formal opening of renovated rooms for use by guests was signified at a Simple Ceremony attended by the President YMBA on 30.03.2017. A Refectory to serve Vegetarian meals to resident guests is already under construction and is due to be completed soon.

WELFARE EXCURSION FOR THE STAFF

The Annual Welfare Excursion for the staff and families organized by the Association was worked out from 13th to 15th January 2017 by a tour covering the sacred cities of Anuradhapura, Polonnaruwa, Yapahuwa, Kandy and Matale. A group of 90 comprising the staff and their family members participated.

The tour covered a wide circuit including ancient Capitals – Yapahuwa and Anuradhapura, the Eight Sacred Monasteries of Anuradhapura, Dimbulagala Temples, sacred ruins of Polonnaruwa, Aluvihara Temple and the Temple of Tooth Relic at Kandy providing an opportunity to the participants to witness the sacred Monuments and engage in religious observances at celebrated shrines.

අනන්ත වග්ගෝ ද්වදසමෝ

අනන්තං චේ තථා කයිරා
යථඤ්ඤාමනුසාසති,
සුදන්තෝ චන් දම්මේථ,
අනන්තා හි කිර දුද්දමෝ

ආත්ම වර්ගය
යම් පිළිවෙළකට කටයුතු කිරීම සඳහා අනුන්ට අනුසාසනා
කරයි ද ඒ පිළිවෙළින් ම තමාත් ක්‍රියා කළ යුතුය. තමා
දමනය වී අනුන් දමනය කළ යුතුය. ලෝකයේ ඉතා
අමාරු කටයුත්තව පවත්නේ තමා විසින් තමා දමනය කර
ගැනීමය.

ATTAVAGGO DVADASAMO

Attanan ce tatha kayira yath'annam
anusasati,
Sudanto vata dammetha atta hi kira
duddamo.

If one shapes oneself according as one
instructs others, thus well controlled one
will have control over others. For self-
control is, indeed, difficult.

කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය

ශ්‍රීමත් ඩාරොන් ජයතිලක අනුස්මරණ පුස්තකාලය

බෞද්ධ දර්ශනය, බෞද්ධාගම ගැන පර්යේෂණ හෝ අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා, වෙනත් නොයෙක් විෂයයන් පිළිබඳ පරිශීලනය සඳහා අවශ්‍ය පොත්පත් රාශියකින් සමන්විත ශ්‍රීමත් ඩාරොන් ජයතිලක අනුස්මරණ පුස්තකාලය ඔබ සැම සඳහා විවෘත කර තිබේ.

- ▶ විමර්ශන අංශයක්, බැහැර දීමේ අංශයක් සහ ඵද්‍යුත පුවත්පත් පාඨකයන් සඳහා කියවීමේ අංශයක් පුස්තකාලයේ ස්ථාපනය කර ඇත.
- ▶ අතිශයින් දුර්ලභ පුස්තකාල පොත් රාශියක් විමර්ශනය සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත හැකිය.
- ▶ වාර්ෂික සාමාජික මුදල රුපියල් 250ක් පමණි.
- ▶ ඉරිදු හැර සතියේ සෑම දිනකම පෙ. ව. 8.30 සිට ප.ව. 4.00 දක්වා විවෘතව තැබේ.

මේ මහලු අවස්ථාව කොළඹ
තරුණ බෞද්ධ සංගමය
මගින් ඔබට පිරිනැමෙන
තවත් විශිෂ්ට ප්‍රජා සේවාවකි.

විස්තර හා විමසීම්

ගරු ලේකම්,
ශ්‍රීමත් ඩාරොන් ජයතිලක අනුස්මරණ පුස්තකාලය,
කොළඹ තරුණ බෞද්ධ සංගමය,
අංක 70,
ඩී. එස්. සේනානායක මාවත,
කොළඹ 08,
දුරකථන 0112698083/ 0112695786